

AZƏRBAYCAN QADINI YARADIR ■ AZERBAIJAN WOMEN CREATE

AZƏRBAYCAN QADINI YARADIR

YAZARLARLA RƏSSAMLAR ARASINDA ÜNSİYYƏT

AZERBAIJANI WOMEN CREATE

CONVERSATIONS BETWEEN WRITERS AND ARTISTS

Redaktorlar:
Şəhla Nağıyeva
Əlison Məndəvil

Tərcüməçilər:
Əlison Məndəvil
Elmira Qasımova

Editors:
Shahla Naghiyeva
Alison Mandaville

Translators:
Alison Mandaville
Elmira Qasimova

AZƏRBAYCAN QADINI YARADIR

Azərbaycan və ingilis dillərində

Redaktorlar:
Şəhla Nağıyeva
Əlison Məndəvil

Tərcüməçilər:
Əlison Məndəvil
Elmira Qasımova

“Sönməz Məşəl”
Mədəni Əlaqələr İctimai Birliyi

UNESCO-nun layihəsi

Bakı, Azərbaycan

AZERBAIJANI WOMEN CREATE

In Azerbaijani and English

Editors:
Shahla Naghiyeva
Alison Mandaville

Translators:
Alison Mandaville
Elmira Qasimova

“Sonmaz Mashal”
Cultural Relations Public Union

A UNESCO Project

Baku, Azerbaijan

2017

“Sönməz Məşəl” Mədəni Əlaqələr İctimai Birliyi
UNESCO-nun maliyyə dəstəyi ilə çap olunmuşdur

“Sonmaz Mashal” Cultural Relations Public Union
Major funding and support from UNESCO

Layihənin baş elmi məsləhətçisi:
Aynur Sabitova

Redaktor:
Müsəllim Həsənov

Dizayn:
Elşən Əliyev

Əlavə maliyyə və təşkilati dəstəyə görə Azərbaycan Dillər Universitetinə və
Kaliforniya Dövlət Universitetinə xüsusi təşəkkürlər.

Chief Scientific Advisor of the project:
Aynur Sabitova

Editing Assistance:
Musallim Hasanov
(Azerbaijani)

Design:
Elshan Aliyev

Special thanks for additional funding and logistical support to:
Azerbaijan University of Languages and California State University, Fresno

MƏTBƏƏ **BESTPACK** PRINTING-HOUSE

Xırdalan ş., M.Ə.Rəsulzadə, 12.
Tel.: (+994 12) 342 76 30/31

12, M.A.Rasulzadeh str., Khyrdalan.
Phone:+99412 342 76 30/31

E-mail: office@bestpack.az
Web: www.bestpack.az

Bütün hüquqlar qorunur. All rights reserved.

ISBN: 978-9952-37-002-7

MÜNDƏRICAT

TABLE OF CONTENTS

ÖN SÖZ	6		PREFACE
Nərmin Bəhmanova.....	8		Narmin Bahmanova
Sona Əli	10		Sona Ali
Yeganə Vəliyeva	14		Yegana Valiyeva
Könül Bünyadzadə	16		Konul Bunyadzade
Nərgiz Əsgərova	22		Nargiz Asgarova
Sevinc Çılğın	24		Sevinj Chilgin
Günay Həsənova	26		Gunay Hasanova
Gunel Eminli	28		Gunel Eminli
Qızbacı Nağıyeva	30		Gızbacı Nagiyeva
Elnaz Eyvaz	32		Elnaz Eyvaz
Mərziyyə İbrahimova	34		Marziyya Ibrahimova
Günel Eyvazlı	36		Gunel Eyvazli
Nərmin Abdullayeva	40		Narmin Abdullayeva
Aysel Fikrət	42		Aysel Fikret
Vüsələ Məmmədova	46		Vusala Mammadova
Sevil Gültən	48		Sevil Gulden
Samirə Rəsulova	50		Samira Rasulova
Ülviyyə Heydərova	52		Ulviyya Heyderova
Leyla Nəsibova	62		Leyla Nasibova
Jalə İsmayıl	64		Jale Ismail

MÜNDƏRICAT**TABLE OF CONTENTS**

Nərminə Vəliyeva	66	Narmina Vəliyeva
Nərmin Kamal	68	Narmin Kamal
Roza Həsənova	72	Roza Hasanova
Aysel Kərim	74	Aysel Karim
Gövhər Hüseynli	76	Govhar Huseynli
Rəbiqə Nazimqızı	78	Rabiqe Nazimqizi
Vəfa Yüzbaşıyeva	80	Vafa Yuzbashiyeva
Nuranə Nur	82	Nurana Nur
Ayan Nəbiyeva	84	Ayan Nabiyeva
Mətanət Qüdsi	86	Matanet Qudsi
Nigar Həsənova	90	Nigar Hasanova
Günəl Şamilqızı	92	Gunel Shamilqizi
Zərnişan Yusif	94	Zarnishan Yusif
Svetlana Turan	96	Svetlana Turan
Safura Cəfərova	100	Safura Cəfərova
Günəl Xəzəl	102	Gunel Xezel

Bütün cəsarətli və yaradıcı qadınlara ithaf olunur.
Dedicated to brave and creative women everywhere.

Ön söz

Çətin məsələlərin həllində, adətən yaradıcı qərarlardan bəhrələnilir. 2017-ci ilin iyununda 15 və 57 yaş arasında 40-ə yaxın qadın rəssam və yazıçı Azərbaycanın paytaxtı Bakıda bir araya gələrək, öz yaradıcı fikirləri vasitəsilə gender və bərabərlik mövzularını məhz bu məqsədlə daha dərinlən araşdıraraq müzakirə obyektinə çevirdilər. Bu layihənin əsas məqsədi sosial və gender bərabərliyi ilə əlaqədar sual doğuran çətin məsələlərin yaradıcılıq vasitəsilə daha güclü şəkildə qiymətləndirilməsini nümayiş etdirməkdir. Çünki qadınların illərdən bəri cəmiyyətdə üzləşdikləri çətinliklərin "bir çərçivədən kənarında" nəzərdən keçirilməsi bu məsələlərin həlli ilə bağlı yeni düşüncələrə yol açır.

Birgə təlimlər zamanı yaradıcı qadın yazar və rəssamlar gender bərabərliyi haqqında öz fikirlərini bölüşərək daha da irəli gedir, yazıçılar rəsm əsərlərinin yaradılmasında bilvasitə iştirak edir, rəssamlar isə məşğələ zamanı yazılmış hekayə və şeirlərə rəsm əsərləri ittihaz edirdilər. Və onlar sənətkarlıqla yanaşaraq vizual və bədii-ədəbi sənət əsərləri - rəngkarlıq, rəsm, qrafika, keramika, kollaj və poeziya, bədii və elmi-kütləvi əsərlər yaradırdılar. Bədii yazılar və rəsm əsərləri səmimi söhbətə yol açırdı. Yazarlar öz gözləri qarşısında rəssamların çəkdiyi rəsmlərə, rəssamlar isə yazarların əsərlərinə uyğun yeni əsərlər yaradırdılar.

Bu kitab bizim apardığımız birgə yaradıcı söhbətin – “qadın olmaq, yaradıcı olmaq nə deməkdir?”, – mövzusunda söhbətin, istər Azərbaycanda, istərsə də dünyanın başqa bir bucağında qadın

Preface

Difficult challenges can benefit from creative solutions. In June of 2017, nearly 40 women artists and writers, between the ages of 15 and 57, gathered in Baku, Azerbaijan to use their creativity to explore themes of gender and equity. The premise of this project is that hard questions of social and gender equity might be powerfully considered through the arts. Perhaps thinking “outside the box” might produce new ways of thinking about age-old challenges facing women in society.

Together, through shared exercises in writing and drawing these creative women stretched themselves – the writers participated in drawing exercises; the visual artists wrote. And they worked in their own mediums of expertise, creating works of visual and literary artistry – painting, drawing, ceramics, collage and poetry, fiction, and non-fiction. The writing and art became a conversation. Writers responded to the visual works produced by the artists; artists responded to the literary pieces of authors. This book represents this collaborative, creative conversation we had – on what it means to be women, to be creative, to face the myriad personal and social challenges that face us as women, both in Azerbaijan and in every corner of the world. This book is a demonstration of how the arts can be a powerful alternative to traditional avenues for addressing vexing personal and social policy issues: family, equity, work, and the never-ending question of how to survive and contribute to one’s community as a creative person.

kimi bizim üzləşdiyimiz saysız-hesabsız şəxsi və sosial problemlər haqqında düşüncələrimizin toplusudur. Kitab xoşagəlməz şəxsi və sosial-siyasi məsələlərin həllində sənət əsərlərinin ənənəvi üsullara güclü alternativ ola biləcəyini nümayiş etdirir; şəxsi və sosial-siyasi məsələlərdən tutmuş ailə, bərabərlik, iş və yaşamaq, yaşadığın cəmiyyətə yaradıcı insan kimi necə töhvə vermək kimi tükənməz sualları özündə ehtiva edir.

Bu kitabdakı müzakirə obyektlərini izah etmək və ya təhlil etmək lazım deyil. Biz sizi bu əsərləri duymağa, hiss etməyə, yaşamağa dəvət edirik. İnanırıq ki, belə olsa siz yuxarıda söhbət açdığımız çətinliklərin həllinin yeni yolları barədə düşünməli olacaqsınız. Biz də bu məsələyə belə yanaşdıq.

Səhla Nağıyeva,
Əlison Məndəvil

Layihənin rəhbərləri və seminarın təşkilatçıları

Rather than explain, or analyze the work in this volume for you, we invite you to encounter it for yourself, and perhaps also encounter new ways to think about things you thought you already understood. We certainly did.

Shahla Naghiyeva

Alison Mandaville

Project Coordinators and Workshop Facilitators

Nərmin Bəhmanova

1989-cu ildə Bakı şəhərində doğulub.
2011-ci ildə Azərbaycan Rəssamlıq Akademiyasının
Rəngkarlıq fakültəsini bitirib.
Azərbaycan Rəssamlar İttifaqı Gənc Rəssamlar
Birliyinin üzvüdür.
Əsərləri bir çox yerli və beynəlxalq sərgilərdə
nümayiş olunub.

Narmin Bahmanova

was born in Baku in 1989.
She graduated from the Visual Arts Faculty
of the Azerbaijan State Academy of Artists in 2011.
She is a member of the Youth Union of Artists
of the Union of Azerbaijan Artists.
Her works have been displayed national and
international exhibitions.

N.Bəhmanova
Xoşbəxtlik çiçəyi

N.Bahmanova
Flower of Happiness

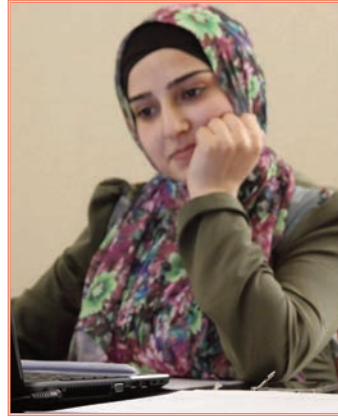
N. Bahmanova
Mən o qadınam ki...

N. Bahmanova
I am a Woman...

Sona Əli

*1988-ci ildə Zəngilanda anadan olub.
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetini bitirib.
Ədəbi yaradıcılığa orta məktəb illərindən başlayıb.
Müxtəlif nəşriyyatlarda redaktor kimi çalışıb.*

Sona Ali

*was born in Zangilan in 1988.
She graduated from the Azerbaijan State
Pedagogical University.
She began writing in childhood and has worked
as editor and copyeditor at various publishing
houses.*

O qədər asandır ki, xoşbəxt eləmək,
bir dəstə gül,
bir şüşə ətir.
O qədər asandır ki, xoşbəxt eləmək
bir cüt ayaqqabı, bir çiyin şalı,
O qədər asandır ki, xoşbəxt eləmək,
bir kitab, bir fincan qəhvə.
O qədər asandır ki, xoşbəxt eləmək,
bir kəlmə söz,
bir dodaq təbəssüm,
bir ürək inam,
bir ömür güvən.
O qədər asandır ki xoşbəxt eləmək,
bir keçmiş uzaqlıq,
bir gələcək yaxınlıq.

How easy it is, to create happiness –
a bouquet of flower,
a bottle of perfume.
How easy it is to create happiness –
a pair of shoes, a scarf for your shoulders.
How easy it is, to create happiness –
a book, a cup of coffee.
How easy it is, to create happiness –
a few words spoken,
a smile on the lips,
a faithful heart,
a lifetime of trust.
How easy it is, to create happiness –
a past so distant,
a future so near.

O qədər çətindir ki, xoşbəxt eləmək
ekranın arxasındakı qapqara qadını,
bir qurtum su,
bir qurtum su!

*

Bərabərlik ədalətdir – ikinin ikiyə bərabərliyi. Günəşin zenit xəttində durması, gecənin gündüzə tən gəlməsi. Bir əsgərin getdiyi kimi qayıtması, bir qadının ağladığı kimi gülməsi.

Bərabərlik ədalətdir – bir afrikalı, bir surialı, bir fələstinli uşağın sabaha inamı – amerikalı, avropalı uşaqlar kimi. Hər birinin göyə günəşi görmək, quşları salamlamaq üçün baxmasıdır, göydən bomba gözləməməsidir.

Bərabərlik ədalətdir – Xocalıya ədalət! Çox demirəm, çox istəmirəm – müharibə ilə keçən günlərin sayı bərabər olsun sülh içində günlərə.

*

Mən o qadınam ki,
beş yaşında qızım var,
beş yaşım var.
Mən o qadınam ki,
günəşdə haqqım,
torpaqda istəyim,
kədərdə payım var.

How difficult it is, to create happiness –
behind the screen, a woman, darkest black –
a sip of water,
a sip of water!

*

Equality is a matter of justice, like two is equal to two. Even as the sun stands in alignment at Zenith, the night comes to equal the day. As a soldier's departure, so his return; as a woman's tears, her laughter. Equality is a matter of justice.

Equality is a matter of justice. A child of Africa, of Syria, of Palestine believes in tomorrow just as an American, a European child does. Each looks to the sky to see the sun, to greet the birds; none expect to see bombs fall from that sky.

Equality is matter of justice - Justice for Khojaly! I do not say much, I do not want much – only that the days spent in peace come to number, equally, the days passed in war.

*

I am a woman
with a five year old daughter,
five years old.
I am a woman
with rights to the sun,
desire in the land,
and a share in grief.

Mən o qadınam ki,
dünyaya kişi gözü ilə baxa bilərəm,
baxmaram.

Mən o qadınam ki,
niyə var olduğumu bilirəm.

Əlimdə iynə,
fikrimdə qayıq,
önümdə qorxu.

Mən o qadınam ki,
məndən yoxdu.

I am a woman
who could look at the world with the eyes of a man –
I do not look.

I am a woman
who knows why she exists.

In my hand, a needle,
in my mind, a boat
before me, fear.

I am a woman –
there is no one like me.

*

Elə sevərəm, gül kimi,
Gül kimi gülərəm, gül kimi.
Elə küsərəm, gül kimi,
Gül kimi susaram, gül kimi...
Danışar, ətrim danışar,
Danışar rəngim, soyuqluğum.
Üzüm, üzümdəki şəh,
şəhdəki özün.
Danışar torpağın bağırını dələndə çəkdiyim vicdan,
Tumurcuqdan çıxanda yaşadığım can əzabından.
Görmək istədiyini axtaran baxışların altında əzilməyimdən,
Özümün özümdən üzülməyimdən.
Bir qadın ərköyünlüyünün,
bir kişi hiyləsinin qurbanı olmağımdan,
Qorxmağımdan, qorxmağımdan.
Bir məzar üstündə üşüməyimdən,

*

Just like a flower, I love.
Like a flower, I laugh,
and like a flower, I am discontented.
Like a flower, I am silent, like a flower.
Only my fragrance speaks
of my colors, my coolness –
on my face, the dew,
and you, yourself, reflected in the dew –
speaks of when I broke through the earth's breast,
conscience stricken,
of my own pain as bud breaks into bloom, a living soul.
How under the weight of a gaze
that seeks only what it wants to see,
I am torn,
myself from myself, used up, played out, exhausted,
a spoiled victim of female pampering, a male trick.

bir güldana əsir düşməyimdən.
Bir rəssam fırçasında gülümsəməyimdən,
Bir tabloda ağlamağımdan.
Özümdən çox,
üzümdən çox yaşayan tablolarda.
Elə sevərəm, gül kimi,
Gül kimi gülərəm, gül kimi.
Elə küsərəm, gül kimi,
Gül kimi susaram, gül kimi...

spoiled –
Speaks of my fears, my fears
of shivering atop a grave,
held captive in a vase,
of my smile caught in an artist's brushstroke,
my tears in an image, a representation,
a tableau more alive than my own self, my own face.
Just like a flower, I love.
Like a flower, I laugh,
like a flower, I am discontented.
And like a flower, I am silent, like a flower –

Yeganə Vəliyeva

*1960 -cı ildə Bakı şəhərində anadan olub.
1986 -ci ildə N.Nərimanov adına Azərbaycan Tibb
İnsitutunu bitirib, həkim nevrofizioloqdur.
Əsərləri İranın Sarı şəhərində keçirilən sərgidə
nümayiş olunub.*

*2012-ci ildə Azərbaycan və Amerika
qadın rəssamlarının ABŞ-ın Corc Meyson
Universitetində təşkil edilən sərgisinin
iştirakçısı olub.*

Yegana Valiyeva

*was born in Baku in 1960.
She graduated from the Nariman Narimanov
Azerbaijan Medical Institute in 1986 and
is a neurophysiologist.
Her artwork has been displayed at an exhibition
held in Sari, Iran. In 2012, her work was part
of an exhibition of Azerbaijani and American
women artists' works held
at George Mason University in the United States.*

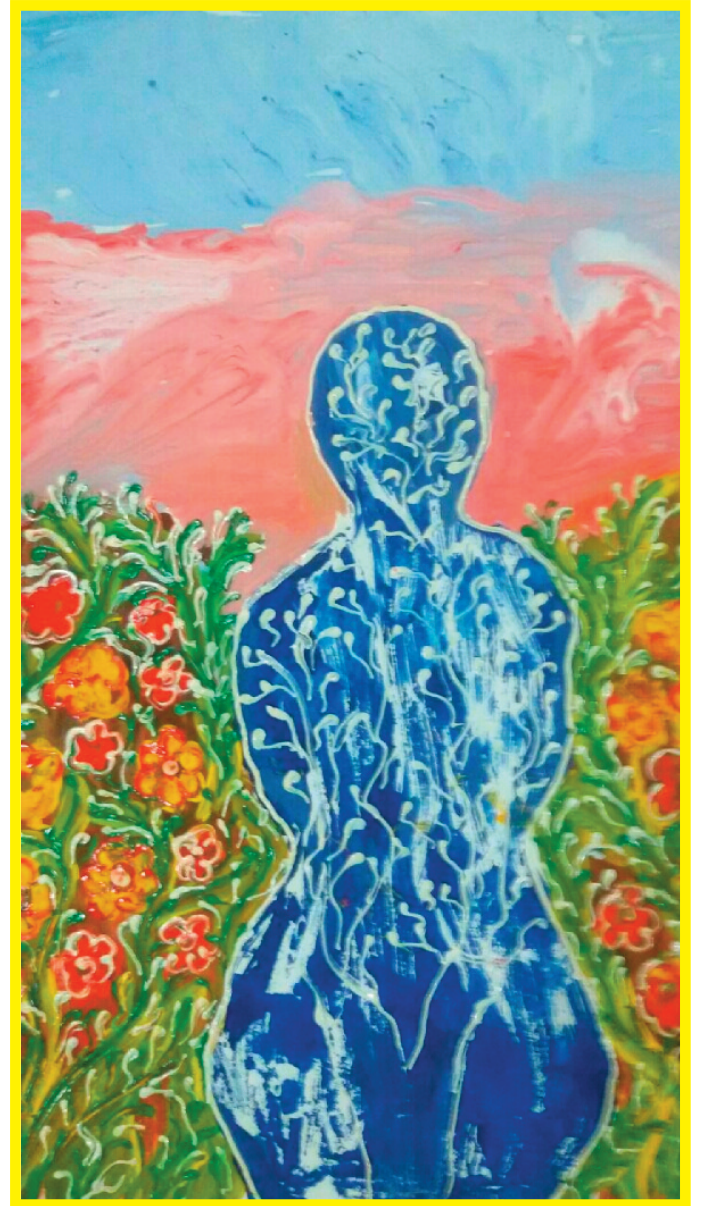

*Y.Valiyeva
“Təbiət və biz” silsiləsindən*

*Y.Valiyeva
From the series “Nature and Ourselves”*

Y. Valiyeva
“Təbiət və biz”
silsiləsindən
Y. Valiyeva
From the series
“Nature and Ourselves”

Könül Bünyadzadə

1974-cü ildə Göyçə mahalında doğulub.

1997-cildə Bakı Dövlət Universitetinin

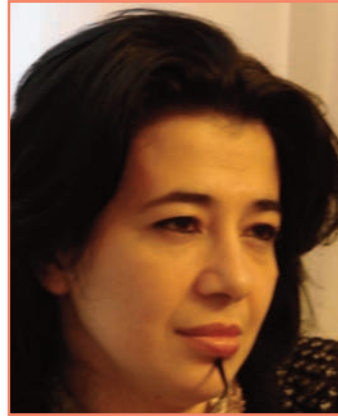
Şərqişünaslıq fakültəsini bitirib.

Fəlsəfə elmləri doktorudur. Əsərləri türk, ingilis, fransız, rus və ərəb dillərində nəşr olunub.

2009-cu ildən UNESCO nəzdində Qadın Filosoflar

Cəmiyyətinin üzvüdür.

2015-ci ildən Asiya Fəlsəfə Assosiasiyasının vitse-prezidentidir.

Konul Bunyadzade

was born in Goycha in 1974. She graduated from the Faculty of Oriental Studies of the Baku State University in 1997 and holds a doctorate in Philosophy. She has been a member of the International Network of Women Philosophers within the UNESCO since 2009. She has been vice president of the Asian Philosophy Association since 2015.

Bir ağacın nağılı

Hər şeyin başlanğıcı bir nöqtədir: musiqi bir notdan, cümlə bir hərfdən, orqanizm bir atomdan, ağac bir toxumdan başlayır. Sufi mütəfəkkir Mənsur Həllac demiş, “Nöqtə hər xəttin əslidir, xətt tamamilə nöqtələrin toplusudur”.

Nöqtə açıldıqca, Allahdan verilən enerji, potensial, sevgi də açılır. Bu açılış həmin nöqtənin həyatı, hekayəsidir. Bu hekayəni yazan isə Yaradandır. “Əgər yer üzündəki bütün ağaclar qələm olsaydı, dəniz də (mürəkkəb olub) ardından ona yeddi dəniz də qatılsaydı, yenə də Allahın Sözləri qurtarmazdı. Həqiqətən, Allah Qüdrətlidir, Müdrəkdir” (Qurani Kərim 31/27).

Bu, bir ağacın hekayəsidir. Allahın bitməyən Sözlərindən, sonsuz möcüzələrindən yalnız birinin – əbədiyyətdən qopan bir arzu-

The Tale of a Tree

The beginning of everything is a single point: music begins with a note, a sentence begins with a letter, an organism starts from a single atom, and tree begins with a seed. The Sufi philosopher Mansur Hallaj said, "A point is the origin of every line; the line is a total collection of all its points." As a point is opened, the power, potential, and love of God are revealed. This opening is the life and story of the point. The story's writer is the Creator.

“If all the trees on earth were pens and the sea was ink, perpetually replenished by the seven oceans, the words of Allah would never be exhausted. Indeed, for Allah is Exalted in Power and full of Wisdom.” – Holy Quran.

This is a story of a tree. It is a fairytale, only one from God's

nun toxum olub yer üzündə həyat qazanmasının nağılıdır.

Kiçik bir toxuma həyat eşqi üflənən andan o, nağıl dolu dünyasını qurmağa başlayır. Bu rəngarəng nağıllarda o, gah kəpənək olub uçur, gah su olub axır, gah da külək olub əsir. Yaradan bu arzu topunu alıb Ana Torpağa əmanət verir. Qara torpaqla qucaqlaşan toxum əvvəlcə qorxur. Onun arzu dünyasının rənglərinə qara rəng də əlavə edilir. Ancaq çox keçmir ki, Torpaq ona həzincə Ana olduğunu pıçıldaıyır və onu bağına basır. Kiçik toxum sakitləşir və anasından aldığı güclə böyüyür, yeni arzuları doğulur və o, onlara doğru can atır. Beləcə Ana Torpağın qoynunda bir həyat doğulur və böyüməyə başlayır. Toxum cücərir, fidana çevrilir. Bir toxumdan başqa dünyalara yollar açılır, arzular hər biri bir cığır olub uzaqlara uzanır.

Gün gəlir bu toxum torpağın bağına yarıb Günəşə boylanır, gözləri qamaşır. Bu yeni həyatda yağış kiçik yarpaqları döyəcələyir, külək saçlarını yolduqca gücü, öz incə gövdəsinin üstündə durmaq əzmini yenə anasından alır, böyüdükcə, böyüyür. Hər nə qədər böyüsə də, anası heç vaxt onu tək qoymur, qayğısını əskiltmir. Fidanın kökü qara torpağa nüfuz etdikcə qolları da Yaradanına tərəf göylərə uzanır. Anası Torpaqdan aldığı eşqini damarları ilə ən son hüceyrəsinə qədər çatdırır, günəşdən aldığı işıqda çimib nurlanır. Beləcə həyatın dörd ünsürünü özündə birləşdirir.

Gün gəlir, fidanın arzuları çiçək açır, içindən yeni arzular boy atır. Çiçəklərinin gözəlliyinə al-əlvan kəpənəklər tamaşaya gəlir, bal kimi şirəsini arılar yuvasına daşıyır, bəcəklər bir-birinə bu möcüzənin xəbərini çatdırır, yarpaqlar həyəcanla onu dövrəyə alıb ətrafına toplaşır. Bir vaxtlar xəyalındakı nağıl bir-bir gerçək olur. Hər mərhələsində rəngə rəng qatılır, toxumun balaca dünyası gündən günə zənginləşir. Kiçik toxum öz hekayəsini yarpaq-yarpaq, ləçək-ləçək yazdı, böyüyüb tarix olur, qollu-budaqlı, alnı

inexhaustible Words and endless miracles – a tale of a desire plucked from eternity to become a seed, earning a life on the earth.

The instant a love for life blew into the small seed, it began to build its own fairytale world. And now, in this bright fairytale, the seed flits about like a butterfly, carried in the wind, swirling like water. The Creator takes this tiny mote of desire and entrusts it to Mother Earth. At first, embraced by the black soil, the seed is frightened. The color black is now added to the many colors of the seed's dream world. But it is not long before the soil in a low voice whispers into the seed's ear that it is its mother and hugs it. The little seed calms down and grows now with the strength it has received from its mother; new dreams emerge, and the seed strives to attain them. In this way, a life is born and begins to grow in the arms of Mother Earth. The seed sprouts, transforms into a seedling. From one seed roads to other worlds open out, each point of desire becomes a path for others, stretching into the distance.

There comes a day when the seed, sprouting from the earth's bosom, looks to the sun – its eyes are dazzled. In this new life, though the rain beats down on its small leaves, and the wind buffets its young stem, the seedling stands firm, its tiny roots strengthened by its mother, and it grows in size. Yet no matter how big it grows, its mother never leaves it alone, never lessens her care. As the roots extend down from the tree's trunk into the black soil, its arms stretch upward towards the Creator in the heavens. Mother Earth's love, drawn from the moist soil up through the tree's capillaries, up to the last cell, and finally bathed in the light of the sun, is radiant. And so, the four elements of life are brought together.

The day comes when the seedling's dreams blossom, and, in-

qırıqlı müdrikə çevrilir. Əbədiyyətin ağac simasında təcəssüm olunur – ümmandan bir damla yer üzündə varlıq qazanır.

Ağac şaxələndikcə sanki kökündən aralı düşür, dünyası böyüdükcə sanki nüvəsindən xəbərsiz qalır. Ancaq içindən, ruhundan bu bağlılıq daim qorunur. Axı o bağ qopsa, həyat anında yox olar.

Arzudan arzu doğulur – çiçəkləmiş arzuların bar-bəhrə vermək vaxtı çatır. Hər çiçək içində doğulan yeni həyatı qucaqlayıb, bütün hərarətini, gücünü ona verir. Ağacın budaqlarında çiçək incəliyinin yerini meyvə təmkini tutur. Ağac bar verir. Meyvə yavaş-yavaş, səbirlə böyüdükcə, özü də içində bir həyat bəsləməyə başlayır. Beləcə, budaqlarında bir həyatın başqa həyatla əvəz edilməsi, bir gövdə üzərində neçə arzunun bar verməsi möcüzəsi yaşanır. Maraqlıdır, hər meyvənin içində yaranan toxumda bir vaxtlar bir nöqtədən başlayan xəttin, bir hərfdən başlayan hekayənin nöqtəsi qoyulur sanki. Çevrə qapanır.

Bəli, toxum ağacın nöqtəsidir. Bir toxumun həyat xətti də iki nöqtə arasındakı xətdir. Amma ikinci nöqtə həyat hekayəsinin bir mərhələsinə qoyulan nöqtədir. Qoyulur ki, yeni cümlə, yeni hekayə başlasın.

side, new wishes grow. Brightly colored butterflies arrive to admire the show of the beautiful blossoms. Bees gather nectar sweet as honey to fill their hives. News of this miracle spreads to insects everywhere, and the leaves excitedly surround the flowers on all sides. One by one, those fairytales, once only the seed's dreams, become reality. With every stage of development, the small seed adds color to color, day by day, its small world enriches. The small seed writes its own story, leaf by leaf, petal by petal. It grows into a history, a branchy author with a wrinkled forehead. Embodied as the image of the eternal tree, one drop from the ocean has earned a place on earth.

The tree branches out, as if to wander from its root; the world widens. Of its heart, the tree remains almost unaware. But, always, deep inside, the spirit guards the heart. For if the heart is lost, life cannot exist.

Desire from desire is born – the time has come to flourish, to fruit. Each flower embraces a new life inside, gives it warmth, energy, and strength. In the tree's branches, in place of delicate flowers, fruit takes hold. The tree bears fruit. And as each fruit grows, slowly and patiently, it begins to create a new life within itself. So, the miracle of bearing fruit from one's very trunk is made manifest – one life in the arms of the tree is replaced by another. It is interesting, that at one time, inside every fruit's lives a seed that is a point from which begins a line, just as a letter is a single point from which a story begins. The circle is closed. Yes, the seed is point of the tree. The line of life the seed engenders is also a line between two points. But the second point is also a period, marking the stages of a life story. Each period makes way for a new sentence, a new story to be written.

Zirvədəkilər

Allah insanı yaratdı və ona Öz ruhundan üflədi. Bu ruh insan üçün ilahi aləmə aparan bir və-sitə, müqəddəs dünya ilə bağlayan bir əlaqə oldu. İnsan kamilliyi, ülviyyəti, müqəddəsliyi öz ruhu ilə tanıdı. Gözəlliyi, ecazkarlığı öz ruhu ilə duydu. Paklığı, ucalığı öz ruhu ilə yaşadı. Fiziki bədəninin ali məqsədlərini ruhu təyin etdi. Allah insanı yaratdı... İnsanlıq zirvəsindən sonra qadınlıq və kişilik məqamlarını verdi.

Qadın da bir insan kimi Allahdan ruh alıb, yalnız Onun bildiyi adlardan agah edildi, onun ali insanlıq məqamı qarşısında bütün yaradılanlar səcdə etdi, ruhu doğulmamışdan qabaq Allahla əhd bağladı, o da dağın-daşın götürə bilmədiyi ilahi əmanəti daşımağa razılıq verdi. Hələ antik dövrdə Diotima Sokratı öyrədirdi ki, sevgi – gözəlliyə can atmaq deyil, dünyaya gözəllik gətirməkdir. Onu da əlavə edir ki, sevgini bədən istəyəndə dünyaya övlad gətirirlər, bu, mənəvi bir hamiləlik olanda isə ortaya gözəl düşüncələr, kəşflər çıxır. Qadın hər iki yaradıcılığa malikdir. O, bir tərəfdən, yeni yaranan insan üçün Allahın üfördüyü ruh üçün seçilmiş saf, ülvi məkandır. Digər tərəfdən, bütün ruhu ilə Allahdan gələn hikmətləri qəbul etməyə, onlara maddi dünyada yeni həyat verməyə qadirdirlər. Bəli, qadın da kişi kimi Allahın kəlamını qəbul etməyə qadir və bu kəlamı insanlara çatdırmağa məsul bir varlıqdır.

Qadının bütün varlığını, zahiri və batini mahiyyətini Mövlana öz «Məsnəvi»sində belə tərənnüm edir: «Qadın – Haqq nurudur, sevgili deyil; sanki yaradıcıdır, yaradılmış deyil».

Fəridəddin Əttar Rabiə əl-Ədəviyyə haqqında yazırdı ki, o, öz ruhi inkişafında elə bir səviyyəyə çatmışdı ki, orada qadın və kişi fərqi qalmamışdı, yalnız insanlıq məqamı var idi.

Those at the Summit

God created humans and breathed His spirit into them. This spirit became a link binding people to the sacred world, a way to carry them to the divine world.

Through the connection of spirit, people recognized perfection, sanctity, and holiness. They could touch beauty and sense the miraculous. The spirit enabled them to live purely and eminently. The spirit determined the highest purpose for the physical bodies of humanity. So God created humans... And only after humanity had reached the zenith of its being, God gave to them femaleness and maleness.

The woman, as a human, received the spirit from God, and was made aware of the names that only God knew and all the creatures bowed down in the face of her supreme humanity. Her spirit pledged her faith to God before her body was even born and agreed to take on the divine responsibility that the mountains and rocks could not carry. In ancient times, Diotima taught Socrates that love does not mean to throw one's heart to beauty, but, rather, to bring beauty into the world. She also told him that when the body desired love a child was born into the world, but when it was a spiritual pregnancy then wonderful ideas and discoveries were born. A woman possesses both kinds of creativity. At once, women's bodies are chosen as an exalted, pure dwelling for new people, into whom God breathes the spirit; and they are also well-equipped through their own souls to receive wisdom from God and so to empower the new lives in the material world.

Yes, like a man, a woman is capable of accepting the word of God and is likewise responsible for communicating this message to humanity. A woman's entire existence, the essence of her being, her external appearance and her interiority, is described in Mevlana's "Masnawi" as follows: "Woman is a beacon of truth, she is not an object of love; she is a creator, not one created."

Faridaddin Athtar wrote of Rabbi al-Edawiyah, that she had reached such heights in her spiritual development that there was no difference between men and women, there was only humanity.

İnsanlar öz təfəkkürlərinin, düşüncələrinin həcminə uyğun da harmoniya tapırlar: kimi sonsuz dəniz, uca dağlar, geniř d z nl rd , kimi də gecə klubları, barlar, r qqas l r, i ki ř ş l rind . Onların ruhlarının dərk etdikləri də elə tapdıqları, uyğunlařdıqları «harmoniya» boydadır.  bu Turxan t sad f n dem yib ki, “Hər insan  z sevgisi boydadır”.

Zirv y  can atan insanların isə ruhları n ninki dağa, dənizə, heç bu maddi dünyaya da sığmır. Belələri  c n isə Allah  lvi bir al min «qapılarını» a ır, bu aləmə apanan yolları, vasi-t -ləri ona tanıdır. Belə insanların çatdırmaq istədikləri sonsuz bir al m-dən gəlir və bir-iki nəfər  c n nəzərdə tutulmur. Musiqi, rəsm, heykəl, elmi kəşf, bədii və ya fəlsəfi əsər ř klini alan bu «ilahi xəbərlər» ruhu oyaq, könül g z  açıq, mənəvi dən-yası iřiqly olan hər kəs  c nd r.

Allah insanı sevə-sevə yaradıb və bunu xatırlaması,  z insanlığını qoruması  c n onun qayğısına qalır heç vaxt  z b ndəsi ilə ünsiyyətini k smir! Beləcə yüksək yaradıcılıq yaranır, yaradıcı sənətkarlar doğulur – bu ünsiyyətdən hər kəsi xəbərdar etmək  c n. Yüksək sənət düşüncələrdə ali qatları, insani keyfiyyətləri daha da ucalda bilir. Sanki zirvədə dayanmış bir insana üstəlik bir qanad da b xř edilir ki, zirvənin  z n  də yuxarıdan tamařa edə bilsin.

Hər yaradılan əsər yaradıcısının özündən də xəbərsiz olaraq əsl Yaradandan bəzi řeyl r əxz edir. Sanki yüksək ideyanın təcəssümü olacaq bir sənət əsərinə Yaradan  z  də ara-sıra müdaxilə edib, řtrixl r artırır. Bu səbəbdən sənətkar  z əsərini yarada-yarada  z nd  də yeni bir qat, mərhələ a a bilir, “mən”ini fərqli bir rakursdan görür-tanıyır. Bəzən buna t ecc b edir, bəzən  ařır, bəzən heyrət edir, bəzən də d hř t içində geri  kikir.

Bəli, bir heykəl, bir rəsm əsəri düşüncələrdə qaranlıq qa-lan qatlara iřiq salır, yaxud... bir düşüncə artıq hamıya bəlli olan bir

People find their place in accordance with the size of their intellect and spaciousness of their thoughts: some find harmony with the endless sea, high mountains, open plains and grasslands; others find harmony in nightclubs, bars, dancers, and bottles of alcohol. They find themselves at the reach of what their spirits can comprehend. Abu Turkhan did not say only by chance that "Every human being exists at the level of his own love."

The spirits of those who strive to reach at the peak do not fit into the mountains, the sea, nor the material world. For them, God opens "the gates" to a glorious world, and introduces them to the means and virtues that lead to that world. The messages that such people would like to convey come from an eternal world; they are communications meant for more than one or two people. This "divine news," which takes the shape of artistic or philosophical works – music, painting, sculpture, scientific discovery, such work is for every one whose spirits are awake, whose hearts are open, whose spiritual world is bright.

God has created humanity with deep affection and provides people with guidance for their support, a caring that a person always feels. For, GOD never ceases His relationship with humanity so that each person can appreciate and protect their own humanity! Thus, an exalted creativity is created, creative artisans and craftspeople are born – in order make everyone aware of this divine relationship. The high arts can raise up human intellect and human character to the highest level. As if a person already standing on the summit is given wings as a gift, allowing them to view the mountaintop from even higher than the peak itself.

Without the maker – the artist, the writer, the philosopher, the scientist – even being aware of it themselves, each creative work carries something of the Original Creator. Sometimes it is as if the Creator even intervenes in an artwork that will embody high ideals, adding new shading with that touch. This is why, while creating a piece of work the artist may discover new depths, find a new burst of creativity, and may see and recognize himself – the “I” – from a different angle. Sometimes the artist is surprised, sometimes confused, sometimes shocked. And sometimes the artist takes a step back in horror.

əsrin hansı isə qaranlıq qatlarını kəşf edə bilər! Amma müxtəlif yaradıcılıq sahələri, ayrı-ayrı səmalarda pərvaz edən düşüncələr ancaq təmasda olanda, eyni müstəvidə rastlaşanda bir-birini tamamlaya, əlavə rəng qatmağa, daha da kamilləşdirməyə qadirdir. Yəni bəzən rənglərlə elə hikmət çatdırılır ki, onu ancaq filosof baxışları oxumaq qüdrətindədir. Nə qədər qəribə səslənsə də, bu da bir həqiqətdir ki, mərmərdə, rənglərdə sanki gizli kodlarla yazılmış həmin hikmət öz oxucusunun, onu açanın həsrətini çəkir.

Bir hikməti ayrı-ayrı dillərdə çatdıran sənətkarların həsrətinin öz dili olsa da, onlar yaradıcılığın elə bir zirvəsinə çata bilirlər ki, orada artıq bütün dillər öz gücünü itirir.

Belə bir şəraitdə dünyanın varlığını, eyni zamanda, gözəlliyini qoruyub saxlamaq, hələ açılmamış sirlərini kəşf etmək üçün sənətkar və filosof eyni ehtiyac önündə duruxur: öz ideyasını ifadə etmək üçün filosof minlərlə söz xaosunda Söz, rəssam isə rənglərin arasında dil açan obrazları gəzir. Hər ikisinin məqsədi qarşısındakı xaosla, qaranlığa işıq salmaqdır. İdeya bəlli, ona gedən yol da bəlli, sonda əldə olunacaq nəticə də gün kimi aydındır, çətin olan bu bəlli ideyanı hər kəsə göstərmək, hamını heyran qoyacaq bu möhtəşəmliyə “can” verməyi bacarmaqdır.

Allah insanı yaratdı... İnsanlıq zirvəsindən sonra qadınlıq və kişilik məqamlarını verdi. Bütün bəşər qadın və kişi qütblərinə bölündü. Zirvə isə zirvə olaraq qaldı. Ora hər kəs üçün deyil. Seçilmişlər üçündür... Bu zirvəyə çatanın qadın və ya kişi olması deyil, mənəviyyatı, imanı diqqət mərkəzində durur və cinsinin ona verdiyi üstünlüklər, imkanlar deyil, öz insanlıq mahiyyətini nə dərəcədə dərk etdiyi və reallaşdırma bilməsi müzakirə mövzusu olur.

Yes, a sculpture, or a painting can cast light into the dark places in our thoughts, or...a thought can discover new shades in an artwork familiar to everyone! Different spheres of creativity, thoughts flying through different skies can complete and add more color to one another, and become an absolute perfection only when they meet one another on the same plane, the same level. In other words, sometimes wisdom which is communicated through colors can only be read by those with a philosophical view. Although it sounds strange, it is a fact that the wisdom written in marble and in colors longs for a reader to unlock its secret codes. One who tries to communicate the same wisdom to the public in their own private language can reach to such a peak of their uniqueness and creativity that the words have already lost their own power.

In such a situation, the artists and philosophers are in a quandary, faced with the need to preserve the materiality and the beauty of the world, and, at the same time, to discover its unopened secrets. Amongst the chaos of thousands of words, the philosopher is looking for the one word that can express his idea, and the artist is looking for the singular image that begins to speak from among all the colors. The goal of both, philosopher and artist, is to illuminate the chaos, the darkness.

The idea is self-evident, the way leading to it is obvious, and, finally, the final goal is as clear as the day. The challenge is to share this idea with everyone, to impress and give life to this grand idea.

God created humanity. After humanity had reached the zenith of its being, God gave them femaleness and maleness. Today, all of humankind is divided into the binary of male and female. Yet the summit remains the summit. It's not for everyone. It's only for those who are chosen... For those who reach this peak, whether male or female, it's their ethical spirit and their faith that stand at the center of our attention. The subject of this discussion is not the privileges and opportunities granted by gender. Rather, it is the degree to which people, for themselves, can each perceive and realize the essence of their own humanity.

Nərgiz Əsgərova

1991-ci ildə Bərdə rayonunda anadan olub.

2012-ci ildə Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyasının Sənətşünaslıq fakültəsinin bakalavr pilləsini bitirib. 2011-ci ildə Sankt-Peterburq Kino və Televiziya İnstitutunda foto sənəti ixtisası üzrə təhsil alıb. 2014-ci ildə Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyasının Sənətşünaslıq fakültəsində "İncəsənət əsərlərinin bərpası və ekspertizası" ixtisası üzrə magistr dərəcəsi alıb.

Əsərləri bir sıra yerli və beynəlxalq sərgilərdə nümayiş olunub.

Nargiz Askerova

was born in Barda in 1991.

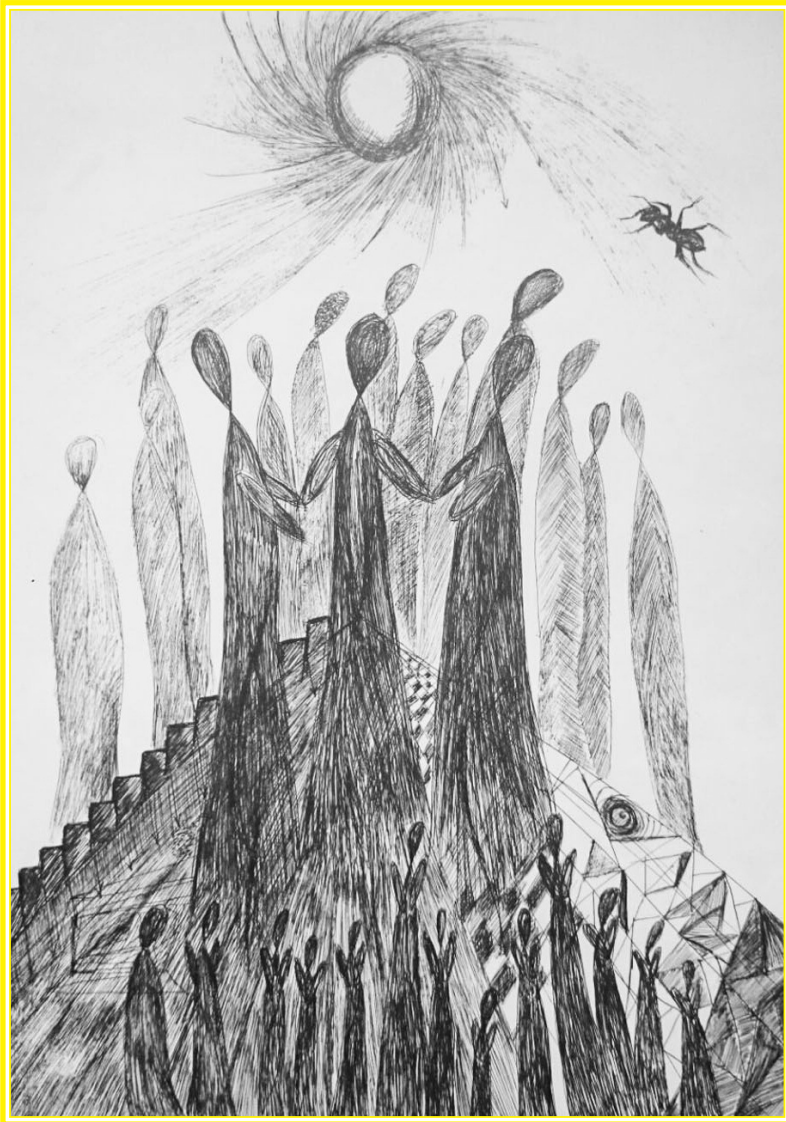
She earned her Bachelor's degree from the faculty of Art Studies of the Azerbaijan State Academy of Artists in 2012. She studied the profession of photography at the St. Petersburg Institute of Cinematography and Television in 2011. She earned a Master's degree in "Restoration and Examination of Artistic Works" from the Art Studies faculty of the Azerbaijan State Academy of Artists in 2014.

Her works have been displayed national and international exhibitions.

N.Əsgərova
Sükutdan sonra

N.Asgarova
After Silence

N.Əsgərova
Dostluğun adı

N.Asgarova
Friendship's Name

N.Əsgərova
Həqiqət

N.Asgarova
Reality

Sevinc Çılğın

1983-də Bakı şəhərində anadan olub. Qafqaz Universitetinin məzunudur. Yaradıcılığa 2000-ci illərin əvvəllərində başlayıb. “ATV” kanalında çalışır. “Alaçarpa” (şeirlər) və “Yumurta” (hekayələr) kitablarının müəllifidir. “Nəsimi” ədəbiyyat müsabiqəsinin qalibidir.

Sevinj Chilgin

was born in Baku in 1983. She graduated from Qafqaz University and currently works for AYV television channel. She began her creative activities in the 2000s and is the author of two books. She is the winner of “Nasimi” literature award.

Leyla

Leyla – mənim canlı sükutum!
Mən ovuclarımda ağrılarımı sıxıb-sıxıb gizlətdikcə
Sənin danışan baxışların üsyan edər
Mən sənə heç vaxt ağrıyan yerlərimi göstərmərəm
Sən mənə susmaq üçün göndərilmişən çünki...

Leyla...
Sən bilirsən adam hamıdan gizli öz içində necə ölür?
bilirsən...
unutmağın qabıq dəyişmək olduğundan xəbərin varmı?
Var, görürsən...
Bəs adamın...
Bəs adamın ölmədən öncə

Leyla

Leyla - my life overflows with silence!
I hide my wounds, squeezing them tightly into the palms
of my hands
Your looks speak volumes, reproach me with their questions,
I will never show you my painful places
You were sent to me, to enable me to keep silent...

Leyla...
do you know how a person dies deep inside,
hidden from everyone?
You do know...
Are you aware that forgetting means peeling away,
changing skins?

Yoxluğuna ağlayan dostuna sarılıb
 “mənə unutməğı öyrət ki, ölməyim” pıçılığını necə,
 eşidirsən?

Sənə boyalı dırnaqlarımın şəklini yollayaram
 Gözəldi deyərsən
 Üzümə saatlarca susub
 gözlərimin, dodaqlarımın sirrini açarsan
 sənə dərdlərimi gizlədən gözəlliyimdən danışaram
 özümə danışdığım yalanlara səni də inandırmaq istərəm
 sən baxarsan
 sən susarsan
 gülümsəyib ürəyindən məni bağına basmaq keçər
 keçər, Sevinc, bu da keçər...

Leyla...
 Leyla...
 Nə gözəl adın var
 Adın
 üstümə yağdırmadığın suallarına
 ən doğru cavabımdı – Leyla...
 sən üçnöqtələrin arasında gizlənən həqiqətimi
 iliyinə qədər hiss edərsən
 və ən dadlı dərmanı – sükutu qoyarsan qanayan ovuclarıma

Leyla, xəbərin varmı
 oğlum
 bütün dostlarımı "Lelaaa" çağırır
 dostun bir başqa adı – leyladır, xəbərin var?...

Yes, you are aware, you do see –
 But –
 before someone dies, in the arms of a weeping friend,
 do you hear them whisper,
 "teach me to forget, so that I won't die"?

I am sending you a photo of my painted fingernails.
 Tell me they are beautiful!
 Watch my face for hours in silence
 to reveal the secrets of my eyes and lips.
 I tell you of my beauty to hide my pain –
 and to convince you also of the lies I tell myself.
 You look –
 you remain silent.

A smile passes through your heart to embrace me,
 as if saying this too will pass Sevinj, it will pass.

Leyla...
 Leyla...
 What a beautiful name you have
 Your name is the best response
 to all the questions you don't shower upon me.
 In the very marrow of your bones
 you will feel my truths,
 hidden among the elipses that follow your name.

And you will anoint me
 with the most delicious medication –
 your silence, a liniment for my bleeding palms.

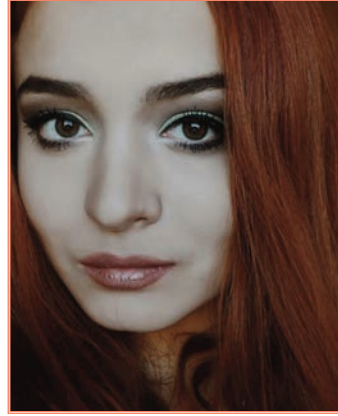
Oh Leyla, were you aware
 that my son calls all of my friends "Lelaaa"?
 Did you know that *Leyla* is just another word for *friend*?

Gunay Həsənova

1994-cü ildə Bakıda anadan olub.

2014-cü ildə Bakı İncəsənət Kollecinə bitirib.

2017-ci ildə İtaliyada Istituto Europeo di Design (IED) universitetində Geyim Dizayneri ixtisası üzrə bakalavr dərəcəsi alıb. Rəsm əsərləri İtaliya, Amerika, Avstraliya, Lüksemburq kimi ölkələrdə keçirilən sərgilərdə nümayiş olunub.

Gunay Hasanova

was born in 1994 in Baku, where she graduated from the College of Fine Arts. She continued her education in Italy where she received her Bachelor's degree in Fashion Design from the Istituto Europeo di Design. Her art has been exhibited internationally, in Italy, the United States, Australia, and Luxembourg.

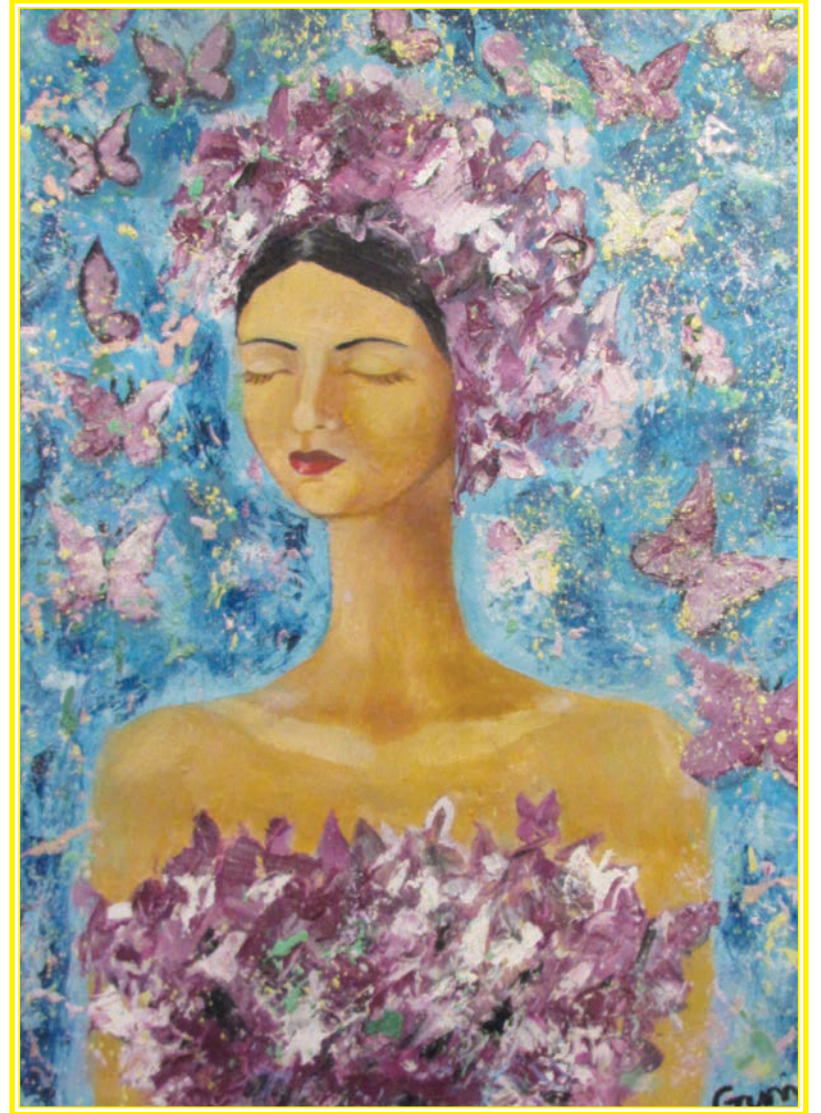
*G.Həsənova
Sülh*

*G.Hasanova
Peace*

G. Həsənova
Ərik çəyirdəyi

G. Hasanova
Apricot Stone

G. Həsənova
Yuxu

G. Hasanova
Dream

Günel Eminli

1984-cü ildə Masallı rayonunda anadan olub. 2000-2006-cı illərdə Bakı Dövlət Universitetinin filologiya fakültəsində təhsil alıb. Azərbaycan MEA Məhəmməd Füzuli adına Əlyazmalar İnstitutunun dissertantıdır. 2008-ci ildən ədəbi fəaliyyətə başlayıb. "Cənnətdə payız" adlı esselər və hekayələr, "Yalanla Həqiqət arasında" tərcümə kitablarının müəllifidir. "Qaranquş" uşaq jurnalına uşaqlar üçün hekayələr yazır.

Gunel Eminli

was born in Masally in 1984. She graduated from the Philological faculty of Baku State University in 2006. She is completing her dissertation at the Muhammad Fuzuli Institute of Manuscripts. She began her literary activities in 2008 and has published numerous essays and stories for adults, including "Autumn in Paradise." She has also completed a book in translation titled "Between Falsehood and Truth." She also writes for children, in collaboration with "Garangush," a children's magazine.

Ərik çəyirdəyi

O, mənə sevirdi. Dəlicəsinə. Bəzən sevgisinə tab gətirə bilmirdim. Məhəbbətinin dalğasında, sunamisində boğulurdum. Arada sevgisindən fasilə götürmək istəyirdim. Amma alınmırdı. Eşqi ətrafımı elə bürümüşdü, hətta nəfəslik qoymağı da unutmuşdu. Onunla psixiatr kabinetində tanış olmuşdum. Daha doğrusu, mən onun xəstəsi idim. Ara-sıra yanına gedib, qorxularımdan danışardım. Bu vahimələrin mənə necə dəli etdiyini söyləyirdim: gecələr otaqda 39 dərəcə hərarətdə üşüməyimdən, kilo almamaq üçün bütün ərzaqları tullamağımdan, qonşulara rast gəlməyim deyə liftə qaçaraq minməyimdən, qaranlıq daldanda bir gün zorlana biləcəyimdən, zəlzələ baş verdikdə hamamda olacağımdan. Amma o, təmkinini pozmadan dinləyir, kreslosundan qalxıb qrafindən fincana su töküüb mənə uzadırdı. Sanki belə də olmalı idi. Bu bir fincan suya sanki möcüzəvi eliksir kimi baxırdım. İnanırdım ki, şəhərin ən təcrübəli həkiminin əlindən bu suyu içib, bütün mənasız fobiyalarımdan xilas olacaqdım.

Apricot Stone

He loved me. Madly. Sometimes I could not bear his love. I was drowning in the tsunami of his love. I wanted to take a break from his love. But I couldn't. His love had so enveloped me I'd forgotten how to breathe. I met him in a psychiatric office. More precisely, I was his patient. I would occasionally go to his office, talk with him about my fears. I told him how my nightmares were driving me crazy: how in weather of 100 Fahrenheit I was chilled; how, in order to avoid putting on pounds, I'd tossed out all my food; how I rushed into the elevator to avoid my neighbors; how I was afraid of being raped in a dark side street, or of being caught in the bathtub when there was an earthquake. He listened to me without interruption, then got up from his armchair, poured water from a carafe into a glass, and handed it to me. As if this was all how it should be. The cup of water seemed to me a miraculous elixir. I believed that drinking this water from the hands of the most knowledgeable doctor in the city would rid me of all my senseless phobias. I will never forget.

Heç yadımdan çıxmaz. O, sonra soyuqanlıqla əlavə etmişdi: “Siz sevgisizlikdən əziyyət çəkirsiz”. Bu ifadə məni qıcıqlandırmışdı: “Heç də yox!”, - deyə kəskin etiraz etmişdim. “Məni hamı sevir, dostlarım, valideynlərim, iş yoldaşlarım”, - demişdim.

O, eyni tövrəyə yenə davam etdi: “Anlayıram. Amma onların sevgisi sizə adi, necə deyim, təbiətdən belə olan, yəni belə də olmalıdır, başqa necə ola bilər ki?” şüarına uyğun gəlir. Siz isə utopik sevgi, öz dünyanızda yaratdığınız, qazanılmış sevgi istəyirsiniz. Siz sevginizi hər səhər qulağınıza pıçıldayan, üşüyəndə soruşmadan pəncəyini üstünüzə salan, qorxanda əlinizi sıxan, qorxularınızı, fikirlərinizi, arzularınızı birlikdə böləcəyiniz adamın arzusundasınız.”

Axı, özü belə adam idi. Mən ona qorxularımı, o isə mənə sevgisini etiraf etmişdi. Sevib, sevilməyin hər sevincini yaşatmışdı. Onunla həyatımızı sevimli karamelli late qəhvəsi kimi təsvir edirdim. Ehtiraslı, canlı, son damlasına qədər həyəcanverici. Mən bütün fobiyalardan uzaq düşəndən sonra yaşamağın dadını çıxarmağa başladım.

O, heç gözləmədiyim halda xəstəliyə tutuldu. Güclü ipoxondriyadan əziyyət çəkirdi. Amma bunu özünə yox, mənə qarşı yönəlmişdi. Ona elə gəlirdi ki, mən xəstələnib ölə bilərəm. Xərçəngə tutularam, iltihablı grip, vərəm, infeksiya, tibb aləminə məlum və aşkar olmayan bütün xəstəliklərə tutulmaq ehtimallarım onu rahat yaşamağa, hətta get-gedə işləməyə qoymurdu. Səhərimizi nar şirəsi ilə açıb, ərik çəyirdəyi ilə bitirirdik. Oxumuşdu ki, ərik çəyirdəyi ən güclü antioksidantlardan biri hesab olunur. Onları təmizləyib, sevgiylə qablaşdırıb iş yerimə gətirirdi. İndi yadıma salanda gülümsəyirəm. Amma xatırlamaq xoşdur.

Beləcə, indi 78 yaşım içindəyəm. Gündəlik yazıram. O, mənim tez öləcəyimdən qorxurdu. Amma özü 34 yaşında ruhi xəstəsi tərəfindən bıçaqlanıb öldürüldü. Mən isə ömrüm boyu onun dəli, ipoxondrik sevgisinə sadıq qaldım.

Sevgilərlə, əzizim...

Then he added coldly, "You are suffering from a lack of love."

His words irritated me. "That's not true!" I objected sharply, then added, "I have everyone's love – my friends, my parents, my colleagues."

He continued in the same manner. "I understand. But their love is ordinary. How can I explain it? That is just love that occurs naturally. It is a love like, as the saying goes, 'how could it be otherwise?' Indeed, what you desire is a utopian love, a love you have created in your own world, a love you have earned for yourself. You want someone who whispers his love into your ear each morning. Someone who, before you can even ask, covers your shoulders with his own jacket when it's cold, who holds your hands tightly when you are afraid. You want someone with whom you can share all your fears, your thoughts, and your wishes."

After all, he himself was just such a man. So I told him all about my fears and he confessed his love to me. He taught me to enjoy loving and being loved. I might have described my life with him as a sweet caramel café latte – passionate, soulful, and exciting to the last drop. When I rid myself all of those phobias, I began to taste the sweetness of the life.

Unexpectedly he fell ill.

He had always been severely affected by hypochondria. But he had projected it onto me. He never considered himself ill. Instead, it seemed to him that I might fall ill and die at any moment. He imagined I might have cancer, catch a terrible flu, tuberculosis, infection, or might be diagnosed with some mysterious illnesses of which the medical community was not aware. These thoughts prevented him from relaxing enough to enjoy life – he became unable even to work. We began our mornings with pomegranate juice and finished the day with the meat from the stone of an apricot. He had read that the apricot seed was a powerful antioxidant. He shucked and washed the seeds, mixed them with his love, and brought them to the office where I worked.

Now, remembering, I smile. But to remember is so sweet. And now I'm 78 years old. Daily, I write.

He was always so very afraid that I would die. Instead, it was he who was stabbed to death at the age of 34 by one of his mentally ill patients. From that time, I have remained faithful to his crazy, hypochondriac love.

With love, my dear...

Qızbacı Nağıyeva

*1990-cı ildə Bakı şəhərində anadan olub.
2011-ci ildə Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq
Akademiyasının bakalavr, 2014-cü ildə isə magistr
pilləsini heykəltəraşlıq ixtisası üzrə başa vurub.
Əsərləri Azərbaycanda keçirilən bir çox sərgilərdə
nümayiş olunub.*

Gızbajı Nağıyeva

*was born in Baku in 1990.
She earned a Bachelor's degree in 2011,
and a Master's degree in sculpture in 2014,
both from the Azerbaijan State Academy of Artists.
Her works have been displayed at many national
exhibitions, in Azerbaijan.*

*Q.Nağıyeva
Hər acıya dözmək...*

*G.Nağıyeva
To endure every bitterness...*

G. Nagiyeva
Əfsanədir...

G. Nagiyeva
It is a legend...

Elnaz Eyvaz

1976-cı ildə Bakı şəhərində doğulub. 1998-ci ildə Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin filologiya fakültəsini bitirib. Tələbəlik illərindən bu günə qədər məqalələri, şeirləri, hekayələri, müxtəlif mətbu orqanlarda, antologiyalarda, dərgilərdə çap olunub. “Yaxşı ki yazı bilirəm...”, “Kişi etirafı” adlı şeirlər kitabları nəşr olunub. 2011-ci ildə keçirilən Nəsimi Milli Ədəbiyyat müsabiqəsinin hekayə nominasiyası üzrə qalibidir.

Elnaz Eyvaz

was born in Baku in 1976. She graduated from the Philological faculty of the Azerbaijan State Pedagogical University in 1998. She began publishing while a student and her articles, poems, and stories have appeared in various anthologies and magazines. She has published two books and is currently engaged in work as an educator.

Bir də səndən uzaqda
kor işıq axtaran kimi.
xoşbəxtlik axtarmaq var.
Əllərim əsə-əsə
həyatın eninə-uzununa
çırpdım özümü -
hər yan dörd divar.
Səndən uzaqda heç nə yoxdu,
hər şey əfsanədir,
nağıldır.
Bu nə ağıldır
verdi mənə
Səni yaradan?!

Now I am far from you,
and it's like a blind man looking for a light,
a search for happiness.
With my trembling hand
I slam myself
against the width and length of life –
on all sides, just the four walls.
So far from you, there is nothing,
reality is a myth,
a distant tale without you.
What is this wisdom
granted to me by your creator?!
Once I slept upon your chest,

Bir də köksündə uyumaq vardı,
sakit, səssiz.
Sanki nəfəssiz
dinləmək,
ürək döyüntülərini,
saymaq, saymaq, saymaq...
Bilirəm, sən ürəksiz,
zalım, qəddar deyilsən.
Hər əzaba qatlaşıb,
hər acıya dözməkdir işin,
Hər nadana əyilsən,
daha sən olmazdın ki...
Bir sən varsan,
səhərəcən özünə zülüm verən
əllərimin, gözlərimin, dodaqlarımın bir addımlığında.
"Qal, getmə,qal!!!" – deməyə qısılib
"Yaxşı yol!" – deyən dilimin ucunda
göyüm-göyüm göynədin.
Neynədin, Adam, neynədin?!

peacefully, silently.
Listening to you breathe:
counting, counting, counting
the beats of your heart...
I know that you are not heartless,
not cruel or merciless.
To endure every torment,
to suffer, to labor under every bitterness,
and to bow to every ignorance –
ah, it would no longer be you...
Yet there is always the you who steps with me
who moves with every move of my hands, my eyes, my lips,
which torment themselves with you until morning.
I was too shy to say, "Stay, don't go, stay!"
You moaned so blue-blue
from the very tip of my own tongue that said Fairwell.
Oh, what have you done, Adam? What have you done?

Mərziyyə İbrahimova

*1987-ci ildə Bakı şəhərində anadan olub.
2011-ci ildə Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq
Akademiyasının Təsviri sənət fakültəsinin
Rəngkarlıq ixtisasını bitirib. Rəssamlar İttifaqı
Gənc Rəssamlar Birliyinin üzvüdür.
Azərbaycanda və xarici ölkələrdə keçirilən
bir çox sərgilərin iştirakçısı olub.*

Marziyya Ibrahimova

*was born in Baku in 1987.
She graduated with a specialization
in Visual Arts from the Descriptive Arts faculty
of the Azerbaijan State Academy of Artists in 2011.
She is a member of the Youth Union of Artists'
of the Union of Azerbaijan Artists.
She has participated in many exhibitions held
in Azerbaijan and abroad.*

*M.İbrahimova
Zərif döyüşçü*

*M.İbrahimova
Gentle Warrior*

M.İbrahimova
Araxna - Hörumçək qadın

M.İbrahimova
Arachne - Spider Woman

Günel Eyvazlı

1984-cü ildə Sumqayıt şəhərində anadan olub. Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin filologiya və Bakı Slavyan Universitetinin yaradıcılıq fakültəsini bitirib. 2005-ci ildən Sumqayıt Dövlət Texniki Kollecinə çalışır. 2013-cü ildən Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin üzüdür. Prezident təqaüdçüsü olub. "Yuxumu xeyirə yozun" adlı şeirlər kitabının müəllifidir.

Gunel Eyvazli

was born in Sumqayıt in 1984. She graduated from the Faculty of Philology of the Azerbaijan State Pedagogical and Baku Slavic University. She has been working at the Sumgayit State Technical College since 2005 and is currently a freelance journalist. A member of the Writers' Union of Azerbaijan, she began her literary activity in 2003 and is the author of the collection of poems titled "Interpret My Dreams for Good."

Araxna - Hörümçək qadın

Soyuq təbəssüm əks olunub dodaqlarında,
Sənin xoşbəxtliyə, sevgiyə ehtiyacın var, qadın.

Söylə,
Xəritələr üzərində dilimlənən meridianları, paralelləri,
Ölkələr, insanlar arasında ayrılıq salan sərhədləri,
Qadınların qorxdığı qocalıq cığırlarını
Sən toxudunmu, Araxna?

Bezmədinmi tor adlı həyatın, tor adlı mənzilin
üzərində tək-tənha asılmaqdan?
Bezmədinmi ipək, tül dolaşığı
həmdəm kimi qucmaqdan?

Arachne - Spider Woman

Your lips reflect a cold smile –
you are in need of happiness, of love, woman.

Tell me,
the meridians, the parallels sliced into the maps –
the borders drawn to sunder countries, separate the peoples –
the traces of old age that women fear –
did you weave these, Arachne?

Are you not sick of hanging there, all alone
on this web of life, this web called home?
Are you not weary, your sole companion the embrace
of this entanglement of silk and lace?

Cəsərətım olsaydı
Qovuşuq körpüsü hör, mənım üçün deyərđım.
Lap elə o dünyanı bu dünyayla birləşdırən
Sirat körpüsü kimi.
Qitələri qovuşdurən
Bosfor körpüsü kimi.
Banpo körpüsü kimi.

Dilimdə ilişib qalan “sim-sim, açıl” kəlməsini
Ləl-cəvahirı olmayan mağarada
Qovuşduğum zaman unutmaq istəyirəm.
Bağlı qapı arxasında sevgi tapmaq istəyirəm.
Xoşbəxt olmaq istəyirəm.

Araxna,
Özün kimi bir yuva hör
İsti, sevgi dolu bir evin tavanında.
Gülüş səsləri gələn,
hay-küylü uşaq bağçasında.
Və ya
Yeni yarpaqlayan bir ağacın koğuşunda.

Bərabər asılaq qollarımızdan,
Unudaq hər şeyi
Nəğmə oxuyaq, şeir yazaq, naxış toxuyaq,
Rəsm çəkək, nağıllar uyduraq,
aldadaq özümüzü, Araxna, aldadaq.

If I had the courage,
I'd ask you
to spin me a bridge of unification,
like the sacred bridge of Siret
that joins the world beyond, to this world,
like the bridge across the Bosphorus
connects the continents, Europe and Asia,
like the lighted Banpo, in Korea,
joins district, to district.

I would like to forget
how the words “open sesame” caught in my throat
as I came upon
the cavern empty of jewels.
Behind the closed door, I would like to find love,
I would like to be happy.

Arachne,
spin me a nest like your own,
on the ceiling of a warm and loving house,
above a clamorous kindergarten
that echoes with sounds of laughter,
or in the crook of a tree, newly leaved in green.

Let us hang from each other's arms,
everything forgotten.
Let us sing songs, write poems, weave patterns,
draw pictures, invent fairy tales –
let us deceive ourselves, Arachne, deceive ourselves.

Sən Tanrısan

Özünü dərya bilib
Özünə atılmaq var.
Özünə güvənmək var.
Özünə inanmaq var.
Axil kimi ən həssas
Yerindən vurulmaq var.
Sən güclüsən.

Səhra yağışı kimi,
Qar soyuqluğu kimi
Gün aydınlığı kimi
Nizələr dünyasında
Zeytun budağı kimi
Sülh çağırır dodaqlar.
Sən dözümsən.

Küsüb, barışan oldu
Tale nəğil danışır.
Bu edam dünyasından
Neçə dillər asılır
Bəzisi susub gedir
Bəzisi deyib gedir
Sən şairsən.

İşıq gələn tərəfdə
Yaşamaq olar, olar.
İt hürüşün səs bilib
Ona aldanmaq olar.

You are the Creator

Knowing that you are the sea –
you can dive into yourself.
You can trust in yourself.
You can believe in yourself.
Like Akil,
you can survive a hit
to the most sensitive part of your body.
You are strong.

Like rain in the desert,
like the cold of the snow,
like the clear light of the sun,
in a world of spears,
like an olive branch
your lips call for peace.
You are patience itself.

You have quarreled, been reconciled –
fate tells the tale.
In this world of executions
how many tongues are cut?
Some go silently.
Some speak up.
You are a poet.

One may live on the side of light –
it is possible.
You may know the sound of a dog barking

Dünya boyda açılıb,
Sonra bağılanmaq olar
Sən çiçəksən.

Sərt közmək yara üstə.
Bir gün qopub düşmək var.
Çat-çat yağanlar kimi
Yenidən bitişmək var.
Yenidən yaşamaq var,
Yenidən sevilmək var.
Sən qadınsan.

“Adın nədir?” soruşdu
“Heç kiməm” dedi ona.
Tapılmadı Odissey
İtib görünməz oldu.
Həyat budur, əzizim
Gözləmək qalır sənə.
Sən sevgisən.

Bir ovuc torpaq götür
Yenidən Adəm yarat
Yenidən dünya yarat
Yenidən Həvva yarat
Hər şeyi lap əvvəldən
Hər an başlamaq olar.
Sən tanrısən.

and may be deceived by it.
You may open as wide as a world,
and then close.
You are a flower.

The blackest scab on a wound,
will one day fall away.
Like the dry, cracked earth
again you can absorb the rain, fuse together,
again you can live,
again you can be loved.
You are a woman.

“What is your name?” one asked.
“I am no one,” was the answer.
Odysseus has not been found,
apparently, lost.
This is life, my dear.
You have to wait.
You are the beloved.

Take a handful of soil
Once again, create Adam.
Once again, create the world.
Once again, create Eve.
At any moment, it is possible
to begin everything again.
You are the Creator.

Nərmin Abdullayeva

1986-cı ildə Bakı şəhərində anadan olub. 2008-ci ildə Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyasının dizayn fakültəsinin bədii toxuculuq ixtisası üzrə bakalavr, 2010-cu ildə həmin akademiyanın rəngkarlıq fakültəsində teatr dekorasiyası üzrə rəssam ixtisası üzrə magistratura pilləsini bitirib. 2011-ci ildən Azərbaycan Rəssamlar İttifaqının üzvü, "Çiçəyim" uşaq teatrının modelyeridir. Azərbaycanda, eləcə də Türkiyə, İran, Rusiya, Fransa, ABŞ, Hollandiya və s. ölkələrdə keçirilən müxtəlif sərgi-müsabiqələrin iştirakçısı olub.

Narmin Abdullayeva

was born in Baku in 1986. She earned Bachelor's degree in the art of weaving from the faculty of design of the Azerbaijan State Academy of Artists in 2008 and in 2010 she earned a Master's degree in Theater Decoration from their Visual Arts Faculty. She has been the member of the Union of Azerbaijan Artists since 2011 and she is a costume designer at "Chicheyim" Children's theater. She has participated in exhibition contests held in Azerbaijan, as well as in Turkey, Iran, Russia, France, the United States, the Netherlands, and other countries.

N.Abdullayeva
Sevgi bağı

N.Abdullayeva
Love's Bond

N.Abdullayeva
Qırmızı ağaclar

N.Abdullayeva
The Red Trees

Aysel Fikrət

1976-cı ildə Bakı şəhərində anadan olub.
1997- ci ildə Bakı Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət
Universitetini bitirib. Həmin ildən Azərbaycan
Dövlət İncəsənət Gimnaziyasında
kinodramaturgiya fənnindən dərs deyir.
Ədəbi fəaliyyətə 90-cı illərdən başlayıb.
2010-cu ildən Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin
üzvüdür .
Üç kitab müəllifidir.

Aysel Fikret

was born in 1976 in Baku.
She graduated from the Baku State University
of Culture and Arts in 1997. Since then, she has
been teaching at the Azerbaijan State Art
Gymnasium on cinematography.
The author of three books, she began
her literary activity in the 1990s and has been
a member of the Azerbaijan Writers'
Union since 2010.

Torpaq adam

Heç kim bilmir ki, insanlar öldükdən sonra Dünyanı Torpağın Altından izləyirlər. Hamı Ruhları Göydə Gəzir. Göyə Baxıb Dua edir. Yalnız Mən burdayam Yerin altında...

Yaşayarkən bir bağban idim... Bağban deyəndə ki özümü Torpağa Qurban verən adam deyək. Bütün vaxtımı əkib becərməyə həsr edirdim. Bəlkə də yaşayarkən təyyarə sürsəydim indi göydən baxardım nə bilmək olar... Aha, evimizin qapısı cırıldadı, qadınım... necə də solğun görünür... Bu qapının səsi adamın başına düşür. Kimdi axı qarıya yağ tökən, altı aydır yoxam, evdən eşikdən xəbərim yox.

Qadınım otaqdan çıxdı həyətdə gəzişir... Rəngi bəmbəyaz, gözəlimdən əsər əlamət yoxdu. Çəndən su götürüb bu tərəfə gəlir...

İnana bilmirəm, mənim bağda işləyərkən geydiyim geyimdə. Dəli olub, nədi?... Axı o bu geyimə də, bağa da nifrət edirdi...

Qadın əyilib düz torpağa su tökdü... Torpağın üstünə sığınıb ağlamağa başladı.

Gözlərini yum... Yəni bu qədərmi sevirdin məni? Mən heç belə bilmirdim.

Soil Man

Nobody knows that after death people watch the world from under the earth. Everyone looks for spirits of their loved ones in the heavens. Looking to the heavens they offer up prayers. But I'm right here, under the earth.

When I was alive, I was a gardener. When I say a gardener, I mean a person who sacrificed his life for the sake of the land. I devoted all my time to cultivating the soil. If I'd been an airplane pilot when I was alive, who knows? Perhaps I might now be looking at the earth from the sky.

Eeeek! The hinges on the door of our house were squeaking. My wife... how very pale she looked. That squeaky door always annoys everyone. But who else except me would oil it? I've not been home for six months. For all this time, I have had no news of home.

My wife left the house and walked into the yard. She was very pale – there was no hint of the beauty of my beloved one. She drew water from the cistern and came to this side of the house. I can't believe it! She is wearing my gardening clothes. What happened – has she gone mad? You know, she always hated both those old gardening clothes and the garden.

My wife bent to pour water on the salty soil. She knelt down on the ground and began to cry.

Ah, you loved me so much, and I didn't even know it.

...O zaman ki təzə evlənmişdik, sən qılgılıcım kimi işıq saçan baxışlarını məndən çəkmirdin. Mən də bu baxışlara elə aludə oldum ki, əslində səni zamanla itirdiyimi özümdə ötürdüm. İndi yadıma sala bilmirəm. Səni o lənətə gəlmiş işə icazə verdim günmü? Yoxsa nə vaxt? Övladımızın olmayacağını bildiyim günmü? Nə bilim?

...Niyə belə geyinmişən? Hanı sənin bər-bəzəyin? Güzəl geyimlərin?

...Gözlərimi açıb sənə baxa bilmirəm. Ağlama bu qədər, göz yaşın gözlərimə axır...

Ağlama dur geyin get işinə... Ürəyim donur. Ağlama...

- Yadımdadı?... Hər səhər çarpayının yanına, elə yerə bir dəstə qızıl gül qoyardım. “Sabahın xeyir gözəl” deyib səhər-səhər gözlərindən öpərdim. Əlimi çəkib məni özündən kənara itələyirdin...

Az qalırdın o gülləri tapdalayıb yanımdan keçəsən. Səsimi eşidəndə qulaqlarımı tutardın . Futbola qısıq səslə qulaq asardım. “Qol”,- deyə qışqırıb yerimdə atılarda qapını açıb işin, yorğunluğun barədə uzun-uzadı nitq söyləyirdin... Ondən sonra günlərlə sənənlə danışmazdıq...

İndi az qalırsan səsimi esitmək üçün torpağın altına girəsən... Bir az da üstünə gəlsəm... “sən məni əzirsən”,- deyə hay-küy salardın...

İndi əzirsən məni... oturmusan sinəmin üstündə. Bir az toxta... Hay-küy salma... Suuus.... Sakit...

...”Yox, nə işə gedəcəm daha, nə də bir yerə...”,- pıçıldadı qadın.

Axı hardasan? Qadının əlləri torpağı dəldikcə...

Kişi bu ağırlığa dözmür... Sinəsini didən qadınına “bu, ola bilməz, axı sən məni necə eşitdin?” – deyə soruşdu.

Qadın fəryad qopartdı.

“Mən səni duyuram... Ətrin gəlir burdan”, - deyə bağırdı. Ağlamağa başladı...

Anladım ki, bu, möcüzə deyil. Bu işdə möcüzə yoxdu. Qadınım mənim üçün darıxırdı, çox darıxırdı. Kədəri darıxmaq doğur. Darıxan, ağlayan, fəryad edən qadınım...

When we were newly married, you looked at me with your sparkling eyes...I went so mad for those eyes! I’ve even forgotten the precise time when I began to gradually lose you. I cannot now remember. Was it the day when I gave permission for you to go to your cursed work? Or was it the day when I knew that we would not have a child? I don’t know.

Why did you put on such ordinary clothes? Why don’t you wear your jewelry? Where are your beautiful garments? I can’t open my eyes to look at you. Don’t cry so – all your tears are flowing into my eyes. Please don’t cry. Put on your dress and go to work...my heart bleeds. Don’t cry.

Do you remember? How every morning I put a bunch of roses next to my bed on the floor. And I said to you, “Good morning my beautiful beloved one!” And then I kissed you on your eyes. And every morning you pushed my hand away from you.

You almost passed right by me as you trampled down the flowers there. When you heard my voice you covered your ears. I watched football with the TV on low volume. But when they scored a goal I shouted, “GOAL!” and jumped from my chair. Then you just opened the door to deliver a long speech, saying that you were tired and had to go to work in the morning. We did not speak with each other for days.

But now you almost try to break through the earth to hear my voice. When we argued, you complained I was smothering you. And now you are crushing me – you are sitting on my chest. Please calm down. Please do not sob so. Sh sh sh – be still.

“No, I don’t want to go to work anymore...nor anywhere else,” my wife whispered.

“But where are you?” she asked, as she dug her hands into the soil.

“How could my husband possibly bear this weight on his chest? But it’s impossible – how could you even hear my voice?”

My wife kept wailing, “I can feel you... the place is filled with your fragrance.” My wife shouted and cried out and I understood that it was not a miracle, there was no miracle here, it was just that my wife missed me terribly, and such longing bears grief. You are my wife, who longs for me, who cries and wails for me.

Then I sprouted as a tree, and sprouting, I began to grow. Seeing my green sprout emerging from the dark soil, my wife stopped crying. She smiled.

If I wished everyone such a death you would probably laugh at me. Don’t laugh – this is a beautiful death.

Ağladıqca cücərdim. Cücərdikcə bir az da qalxdım... Qadın torpaqın altından cücərtimi görüb göz yaşını kəsdi. Gülümsədi. Hər kəsə belə ölüm arzu etsəm mənə gülürlər yəqin... Gülməyin. Gözəl ölümdü...

O gündən bütün günü həmin yerə gəlb düz torpağa su verib, bir az da söhbət etdik. Mən dediyimi o duymadı, o dediyini mən duydum... Qərübədir, bu dünyada bir yerə yığsan bir məktubluq danışmadıq. O dünyada bir birimizə dastan yazdıq.

Qadınım məni çox qorudu... Göydə qarı saxlardı, istidə günəşi. Məni qorumaq ucun... Nə danım, sevlmək xosuma gəlirdi. Lap özümdən çıxmışdım. O qədər ucalmışdım ki, kökümü unutmışdım. Köküm çürüməyə başlayıb. Heç bilmirəm bunu qadınım necə deyim...

Bu gün sabah tufan qopacaq, qar uçqunu gülləri də yox edəcək. Mən də qoşulub onlarla gedəcəm. Yenə də ağlayacaqsan? Mən burada olacam, gözəlim. Getməyə ayrı bir yerim yox... Yaz gələcək, hər tərəfi tutacam sarmaşığı kimi, qalxıb həyatımızı bürüyəcəm... İndi isə ağlama, dur get evə...

- Heç kim bilmir ki, insanlar öləndən sonra dünyanı torpağın altından izləyirlər. Hamı ruhları göydə gəzir. Göyə baxıb dua edir. Yalnız mən burdayam. Yerın altında. O da bilir bunu...

Yaşayarkən bir bağban idim, qadınım məni ömür boyu sevmədi... Sevmədiyini də bilmirdim. Axırda məni bir avtomobil qəzasında itirdi. İndi ağac köklü əcaib bir bitkiyəm...

Sabah qar uçqunu olacaq, yenə də dönüb sizlərə ömür olacam... Sevgi insan olsaydı qatıl olardı... Bu dünyada elə sevin ki, öləndən sonra dirildəcək qədər çox sevməyəsiz...

Səhər yuxudan duranda uçqun qarın altında məni yenə ölmüş tapan qadınım məni kökümdən qırıb evə qaçırtdı, ağlaya-ağlaya dibçəyə əkdı. Ona yazığım gəlirdi. Yalnız dirilə bilmirdim...

Bu gün yuxusuna girib “məni bağışla”,- deyəcəm. Bəlkə də deyəcəm ki, “gözlərini yum, gəlirəm, sevgilim”...

From that day on she came here to the garden every day, poured water on the saline soil, and we chatted for a while. What I told her, she did not notice and hear, but I noticed and heard what she told me. It is very strange that in this world we talked as little as a brief letter holds, but in this other world, we talk so much it is as if we have written epic poems to each other.

My wife guarded me well. She covered me, kept the snow from falling to the ground around me. She watered and shaded me from the burning sun. She loved, and cared for me. Truly, I enjoyed being loved by her. I was pampered. I grew so tall that, I forgot my roots. My roots began to decay. I do not know how to tell her.

Today or tomorrow it will be storming, the flowers will be fading under the avalanche of snow, I also will join the flowers and go away. Will you cry again? I will stay here my beautiful one.... I will not go anywhere... when the spring comes I will spread everywhere, I will rise and climb up like the ivy and surround our yard. And now please, do not cry – stand up, go home.

Nobody knows that after death people watch the world from under the earth. Everyone looks for spirits of their loved ones in the heavens. Looking to the heavens they offer up prayers. But I'm right here, under the earth. She knows.

When I was alive, I was a gardener. My wife did not love me for whole of our lives together. Or, if she loved me, I did not know it. We lost me in a car accident... and now I am a strange tree who has an ivy like root.

Tomorrow there will be an avalanche of snow, I will again turn into your life. If love were a man he would be a murderer. Love your beloved one in this life, or you will regret your inability to raise the dead, love them again.

Waking in the morning, my wife found me dead once again, fallen under an avalanche of snow. She lifted me up by my roots and ran to take me home. As her tears fell, she tried replanting me in a large pot. I felt great pity for her. But I could not live again.

Today I will come to her in her dreams. I will ask her to forgive me. Maybe I will say to her, “Close your eyes, my beloved one. I will return again, my sweetheart.”

Artıq yoxam

Bu şəhəri rənglədim pənbəyə,
rahat yaşa...
Hər səhər işə gedərkən ürəyinə bir sevinc tax,
Bəlkə gərəyin olar.
Artıq mən yoxam...
İsti geyin, darıxılmaq soyuqdur.
Uğrunda vuruşulan, uduzulan vətən kimisən.
Həm səssiz, həm sevimli,
Həm nə qədər dərdə sürükləsən belə keçilməyən...
Öləcəkmə neçə-neçə ümid?
Arzuların çıxacaqsanmı sonuna?
Bundan sonra bütün ruhumu aldıqda xəyalın,
Bütün doğmalarım yad olduqdan sonra,
Bir insanlıq belə doğmam qalmadığında ürəyimdə
Bəlkə də gələcəksən...
Hələ ki, dərdin sən tərəfindəyəm.
Hələ ki, anlamıram sənsizliyin vaxt axınını.
Hələ ki, səhifəsini çevirdiyim hər sətirdə
Birinci sənə adın keçir...
Hələ ki, sənənlədir sənsizliyi bu baharın...
Baxma ki, özüm yoxam.
Bu şəhəri rənglədim pənbəyə,
rahat yaşa...
Hər səhər işə gedərkən ürəyinə bir sevinc tax,
Bəlkə gərəyin olar.
Artıq mən yoxam...

I'm Already Gone

I painted this city pink,
I live comfortably.
Every morning, when you go to work,
fasten a bit of joy to your heart —
maybe you will need it.
For, I'm already gone...
Put on your warm clothes, for yearning is cold.
You are like a native land for which we fought and lost,
both voiceless and lovely,
and though overridden, still carrying so much sorrow.
Will all hopes die?
Will you put an end to all dreams?
After your presence took up full residence in my spirit,
I became an alien place for all my native people.
Perhaps, when not a single native person remains in my heart,
perhaps you will come —
I am still on your side, with your grief.
Without you, I still don't understand the flow of time.
Still, your name comes first,
in every line of every page I turn,
And still, though it seems I'm gone
the spring without you is still a spring with you.
I painted this city pink,
I live comfortably.
Every morning, when you go to work,
fasten a bit of joy to your heart —
maybe you will need it.
I'm already gone...

Vüsalə Məmmədova

*1983-cü ildə Bakı şəhərində anadan olub.
2006-cı ildə Azərbaycan Beynəlxalq Universitetinin
pedaqoji fakultəsini bitirib.*

*Kiçik yaşlarından rəssamlığa böyük maraq
göstərib, rəsmləri uşaq qəzet və jurnallarında
dərc edilib.*

*Peşəkar rəssamlardan rəsm dərsləri alıb.
Azərbaycanın tanınmış uşaq yazarlarının
kitablalarına illustrasiyalar çəkib.*

Vusala Mammadova

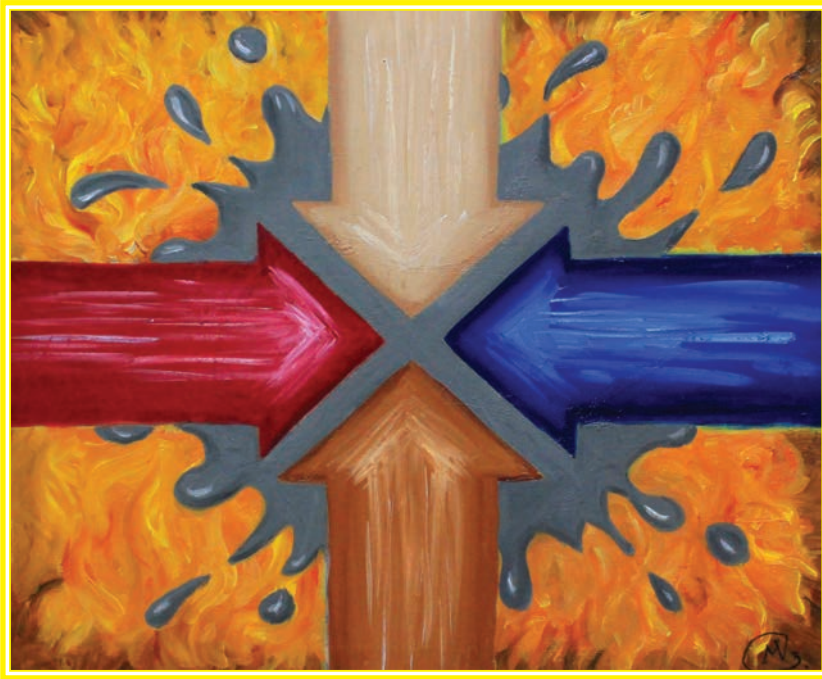
was born in Baku in 1983.

*She graduated from the Philological faculty
of the International University of Azerbaijan in
2006. She has had great interest in painting from
her early childhood and her paintings have
appeared in children's newspapers and magazines.
She has studied with a number of professional
artists. She has illustrated books for several well-
known children's authors..*

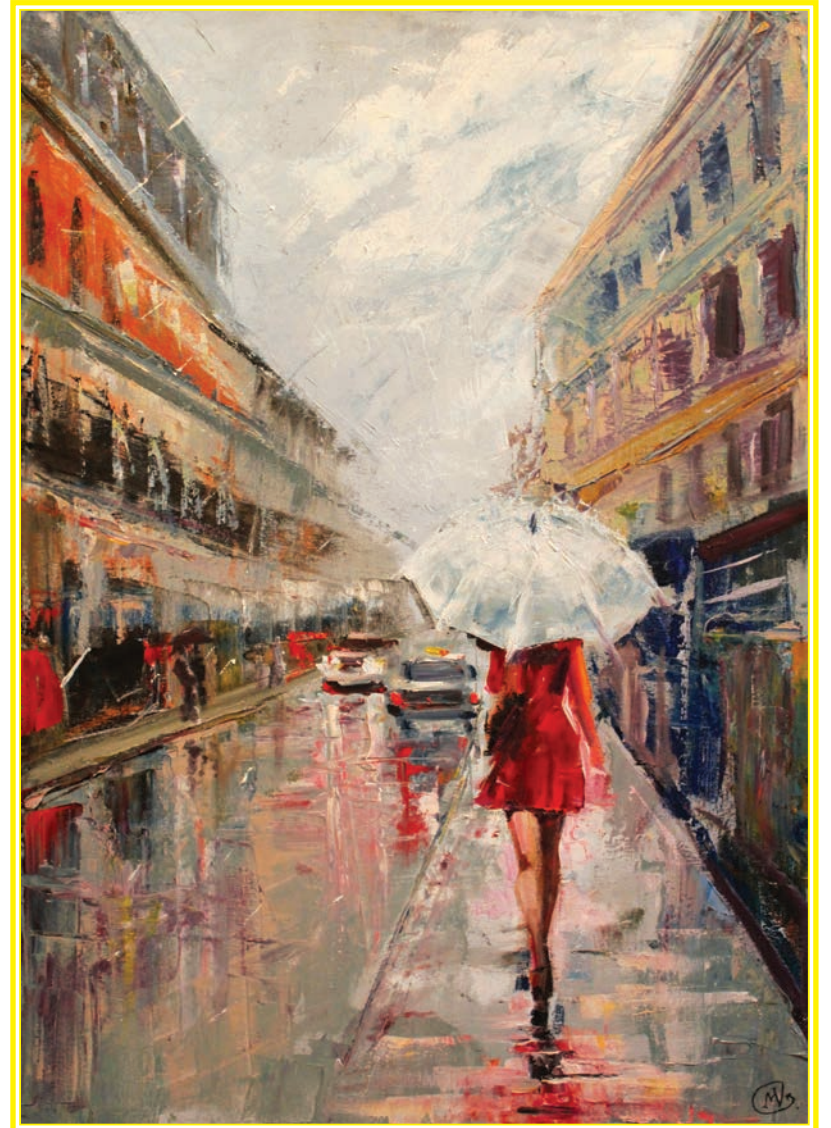
*V.Məmmədova
İçərişəhər*

*V.Mammadova
The Old City*

V.Məmmədova
Axtarış

V.Mammadova
Search

V.Məmmədova
Payız mənzərəsi

V.Mammadova
Autumn Landscape

Sevil Gültən

1961 -ci ildə Zərdab rayonunda doğulub.

1984-cü ildə indiki Azərbaycan Dillər

Universitetini bitirib.

2009-cu ildən Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin üzvüdür. Üş şeir kitabının və bir esselər toplusunun müəllifidir. Azərbaycan dilindən ingilis dilinə və ingilis dilindən Azərbaycan dilinə tərcümələrlə məşğul olur.

Sevil Gulten

was born in 1961, in the Zardab district of the Republic of Azerbaijan.

She graduated from Azerbaijan University of Languages in 1984. She has been a member of Azerbaijan Writers Union since 2009.

She is the author of three books of poetry and an essay collection. She currently works as a translator of literary works from English into Azerbaijani, and from Azerbaijani into English.

Ürəyim sənə dolandan bəri

Şəklin asılıb gözlərimin ekranından-
 Şəklindən başqa heç nəyi görə bilmirəm...
 Ürəyim sənə dolandan bəri
 Səsini eşidirəm hər tərəfdən-
 Səsindən başqa səs eşitmir qulağım...
 Ürəyim sənə dolandan bəri
 Hara getsəm də ayaqlarım sən tərəfə can atır
 Əllərimi nəyə uzatsam da, əllərim əlini axtarır...
 Ruhum ruhuna əsir düşən gündən
 Gecələri tək yatmıram-

Since the Day You Filled My Heart

Since the day you filled my heart –
 Your photo hangs in front of my eyes-
 I can see nothing but your picture.
 Since the day you filled my heart –
 I hear only your voice, everywhere.
 My ears hear nothing but your voice.
 Since the day you filled my heart –
 Wherever I go, my feet step towards you,
 Whatever I reach for, my hands reach for yours.
 Since the day your spirit captured mine,

Gecələr xəyalını elə möhkəm qucaqlayıram ki
Səhərlər yataqdan durmağa taqətim qalmır..
...Dünyanın ən kövrəyi olmuşam səni sevəndən
Deyilməmiş bir kəlmə də ağladır məni..
...Ürəyim sənə dolandan bəri
Özümü unutmuşam-
Heç bilmirəm hardayam indi..
Ətrafına bax, inan, görərsən məni..
Ürəyim sənə dolandan bəri-
Ürəyimin sükanı sənə əlində.

I never sleep alone.
Nights I hug your image close to me.
Mornings, I've lost the energy to rise.
Since the day I fell in love with you,
I have become so sensitive
Even unspoken words bring me to tears.
Since the day you filled my heart –
I have forgotten myself.
I don't know where I am now.
Just look around you, believe me, you can see me there.
Since the day you filled my heart –
My heart's rudder is in your hands.

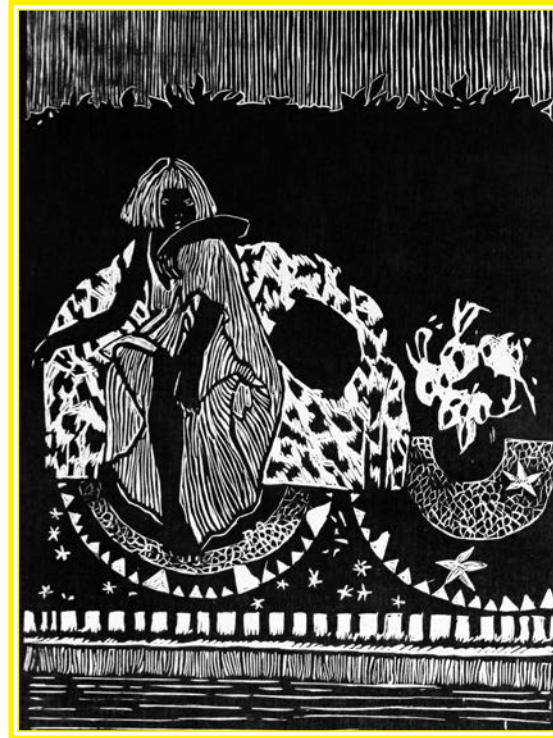
Samirə Rəsulova

1990- ci ildə Rusiyanın Həştərxan şəhərində anadan olub. 2011-ci ildə Azərbaycan Dövlət Rəssamliq Akademiyasının bakalavr, 2014-cü ildə isə magistr pilləsini bitirib. Azərbaycan Rəssamlar İttifaqının üzvüdür. 2008 -2009-cu illərdə Almaniyada və Türkiyədə keçirilən rəsm müsabiqələrində müxtəlif dərəcəli diplomlarla təltif olunub. Əsərləri Azərbaycan, Gürcüstan və Türkiyədə keçirilən sərgilərdə nümayiş olunub.

Samira Rasulova

was born in Hashtarkhan, Russia in 1990. She earned a Bachelor's degree in 2011 and her Master's degree in 2014, both from the Azerbaijan State Academy of Artists. She is a member of the Union of Azerbaijan Artists. She was awarded several awards in painting competitions held in Germany and Turkey in 2008-2009. Her works have been displayed in exhibitions held in Azerbaijan, Georgia, and Turkey.

*S.Rəsulova
Düşüncə (qravüra)*

*S.Rasulova
Thought (engraving)*

S.Rəsulova
Günəş

S.Rasulova
Sun

Ülviyyə Heydərova

1981-ci ildə Şirvan şəhərində anadan olub.

2005-ci ildə Azərbaycan İctimai-Siyasi Universitetinin jurnalistika fakültəsini bitirib.

Ədəbi fəaliyyətə 90-ci illərdən başlayıb.

2009-cu ildən Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin üzvüdür.

Bir kitabı nəşr olunub.

Ulviyya Heyderova

was born in in 1981 in Shirvan.

She graduated from the Faculty of Journalism of the Azerbaijan Social-Political University in 2005. Currently a freelance journalist,

she began her literary activity in the 90s and has been a member of the Writers' Union of Azerbaijan since 2009.

She has published one book.

Quş qanadında

Arzu qəfəsi əlinə alanda sevincdən atılıb düşdü. Qəfəslə birgə otağına dövrə vurdu. Ona münasib yer axtarmağa başladı. Qəfəsi gah kitab şkafinin yanına, gah yazı masasının üstünə, gah da pəncərənin önünə qoydu

Quş isə açıq pəncərədən çinar ağacını görüncə daha çox cikkildəməyə başladı. Çünki ağacın budaqlarında dostları əyləşmişdi. Onlar səmada dolaşan quşları müzakirə edirdilər.

Qəfəs də özündə deyildi. Ona görə ki, uzun illərdir mağazanın ən hörmətli yerində müştərilərə baxırdı. Elə bilmişdi ki, həyatı piştaxtalar arasında keçəcək, telləri vitrində paslanacaq.

Arzu quşdan, quşsa qəfəsdən xəbərsiz idi. Amma Arzu sevinirdi. Özü də çox sevinirdi. Ürəyindən quş qanadında uza-

On the Wings of a Bird

Arzu reached out her hand and picked up the cage. She jumped for joy. She skipped around and around, circling her room, cage in hand. She began to search the room, looking for a good place for the cage. First, she tried putting it next to the bookcase. Then she changed her mind, moving it to the writing desk. Finally, she placed the cage in front of the window.

Seeing the sycamore tree through the open window, the bird in the cage began an incessant chirping. For it could see that its friends were sitting on the branches of the tree. They were discussing the other birds that were flying by, through the sky.

The cage was not feeling itself. This was because for years it had been sitting in a prime, respected location in the shop, watching cus-

qlara uçmaq, səmələrdə olmaq keçirdi. Hətta bir gün quşa çevrilmək belə istəyirdi. Çünki iki gün öncə nənəsi ona «qız köçəri quşdur» demişdir.

İllər ötdü. Arzu quş qanadlarında yox, təyyarələrdə uçdu. Həyatını səməyə bağladı. Sevgilisi ilə göydə tanış oldu, evlilik təklifini buludların arasında aldı.

İndi həmin otaqda nə Arzu var, nə də quş. O, köçəri quş kimi başqa elə uçub. Amma o otaqda göydən yer enənə bir cüt qanad var...

Xəzərin dostları

Yaradan "ol" deyəndən bəri yer üzünün dəniz məxluqları bir yerə toplaşmağa heç cür macal tapmırdı. Həsrətdən cana gələn Xəzər daha dözə bilməyib özünə yaxın dənizləri başına yığıb onlarla hal-əhval tutmaq, dərdləşmək istədi. Söz yox ki, Xəzərə tökülən çaylar ona dostlarından ara-sıra xəbərlər gətirərdi. Xəzər də təbriklərini, başsağlıqlarını balıqların köməyi ilə tez bir zamanda dost ünvanına göndərüb onların sevinclərinə və yaxud da kədərlərinə şərik çıxardı. Balıqların bu çevikliyi Xəzərin keyfini yaman açırdı. Hər zaman onlara baxıb qürrələnər, Allaha yalvarardı ki, insanlara insaf payı verəndə xəsislik etməsin. Çünki sevimli balıqlarının nəslinin kəsilməsindən yaman qorxurdu. Düzdür, Xəzər hərdən ləpələrini qayalara çırparaq üsyan qoparırdı, etiraz dalğasını göylərə qardırar, lakin ona məhəl qoyulmadığını görəndə başını yenə yetim tək aşağı salmaqdan savayı əlacı olmazdı.

Xəzərin ürəyi yaman dolmuşdu. Balıqlarını səfərbər edərək, dostlarına xəbər göndərüb görüşmək istədiyini bəyan etdi. Kön-

tomers come and go. It had imagined that it would spend its life behind the store counter, its wires rusting at the shop window.

Arzu was not conscious of the bird's thoughts, and the bird was not aware of what the cage was thinking. But Arzu was joyful. She was elated. In her heart, she wished she could fly far away on the wings of the bird, passing through the sky. Two days ago, her grandmother had said to her, "a girl is a migratory bird." And now she wished to one day turn into a bird.

Years passed. Arzu did not fly on the wings of birds but rather on airplanes. She spent her life in the sky. She met her beloved in the sky – and indeed it was among the clouds, high in the sky, that she received a marriage proposal.

Now neither Arzu nor the bird is in the room. Like a migratory bird, she has flown to another country. But in that room, there are now a pair of wings that descended from the heavens.

The Friends of the Caspian Sea

Since that time when Creator said "be," all the seas had not found time to gather together in one place. The Caspian Sea could not bear it any longer. It wanted to call all the neighboring seas together to chat and find out how things had been going. It is noteworthy that the rivers flowing into the Caspian Sea had occasionally brought news from its friends. With the help of the fish, the Caspian Sea was able to quickly send its congratulations and condolences to the addresses of its friends and share with them their joys and sorrows. The promptness of the fish put the Caspian into a good mood. The Caspian Sea had always been proud of them. And, as the Caspian Sea was also very much afraid that its beloved fish would become endangered, he begged God, to be very generous while granting mercy to the people. True, the Caspian Sea would occasional cause

lündən okeanlar keçsə də, sözü yerə düşəcəyindən ehtiyatlanıb fikrindən daşındı. Axı əzəldən okeanlar həmişə özündən kiçiklərə yuxarıdan aşağı baxıb. Bəlkə də əllərində ixtiyarları olsaydı dənizləri çoxdan özlərinə qatardılar. Hər halda Xəzər belə düşünürdü və ona görə də okeanlarla yaxınlıq etmək fikrindən həmişə uzaq olardı.

Xəzər dostlarınının sabit iş qrafikinin olmadığını gözəl bildiyindən görüş vaxtını gecə yarısına təyin etdi. Dostlar dəvəti alan kimi onu məmnuniyyətlə qəbul edib dünyanı yuxuya verəndən sonra Xəzərin hüzuruna yığışmağa başladılar.

Bax, budur! Baltik dənizi "Baltik" pivəsi içə-içə, Aralıqsa Qara dənizlə qol-qola girib gəlir, Qırmızı dəniz ayağını çəkə-çəkə, Aral isə nəfəsi kəsilə-kəsilə Xəzərin yanına təşrif buyurur. Ağ, Şimal dənizləri uzaqdan dostlarını görərk əl edib yüyürməyə başlayırlar. Xəzər onlara heyrətlə baxıb sevincindən kövrəlir. Ayrılıq nə yamanmış?!

Dostlar aylı gecədə Xəzəri dövrəyə aldılar. Aralınsa yerindən qalxmağa təqəti yox idi. Bunu görəndə Xəzər Arala təəccüblə:

- Aral, bu sənsən? Nə yaman zəifləmişən? Ayaq üstə qurumusan ki?

Aral ləhləyə-ləhləyə:

- Ay Xəzər, sən Allah suyundan ver içim... Ürəyim yanır... Of!!! Su üzünə həsrətəm...

Aralın bu halına bütün dənizlər kövrəldi. Hərəsi öz suyunu ondan əsirgəmədi. Aral suyu acgözlüklə içir, yazıq doymaq bilmirdi.

Xəzər dostlarının arasında Sarı dənizi görməyəndə təəccüblə soruşdu:

- Bəs, Sarı hanı? Axı, ona da xəbər göndərmişdim.

Elə bu vaxt Ziyad balığı tövşüyə-tövşüyə gəldi:

a bit of a riot, raising waves of protest to the sky and knocking rocks about. But when it saw that it was ignored, it could do nothing but hang its head, like an orphan.

The heart of the Caspian Sea was full. It mobilized the fish, sending messages through them to its friends, saying it would like to talk to them. Because the invitation to gather the seas together passed right through the hearts of the oceans, the Caspian Sea was afraid it would get lost. It gave up the idea of inviting them. After all, oceans have always snubbed those junior to them, like the seas. Maybe, the Sea thought, if the oceans had had the power to do so, they would have annexed all the seas a long time ago. In any case, the Caspian thought it might be so and it always stayed away from any notion of getting nearer to the oceans.

Knowing that its friends did not have a fixed schedule, the Caspian Sea fixed the time of its appointment with its friends for the midnight. As soon as the friends received the invitation, they gladly accepted it. After the world fell asleep all the friends came to meet with the Caspian Sea. Look, there they are! The Baltic Sea was entering into the Caspian, drinking its Baltic beer; the Mediterranean Sea came arm in arm with the Black Sea, the Red Sea came in dragging his feet, and the Aral came, breathing heavily at the sight of the Caspian Sea. Seeing their friends the White and the North Seas waved their hands; they began to run towards their friends. The Caspian Sea looked at them all with wonder and was moved to tears of joy. How hard had been this separation?! The friends all surrounded the Caspian Sea on this moonlit night.

But the Aral did not have strength to move from its usual place. Seeing this, the Caspian Sea asked the Aral with astonishment, "Is that you Aral? How weak you've become! You grow thin and cannot stand on your feet!"

The Aral said breathlessly, "Oh Caspian Sea, for God's sake give me your water to drink... My heart burns of thirst... Ooofff!!! I long for water..."

- Əlahəzrət, bizə indi çatdırdılar ki, Sarı dəniz gələ bilməyəcək. Deyir, yaman azarlamışam.

- Yəqin, sarılığa tutulub?! - Şimal dənizi soyuqqanlıqla diləndi.

- Nə olar, eybi yox. Gələndə dəfə gələr... - Xəzər Şimala tərs-tərs baxıb dilləndi.

- Nə olsun ki, mən də xəstəyəm də,- deyə Qırmızı dəniz özünü ortalığa atdı- Mənim də ayaqlarımı duz bağlayıb. Amma gəldim. Çünki... Xəzər, üzünə demək olmasın, sənə çox böyük hörmətim var... Xətrini yaman istəyirəm.

- Çox sağ ol, ay Qırmızı! Sən məni lap utandırdın. Bir azdan sənə kimi qızarmağa başlayacam- deyə, Xəzər başını aşağı saldı.

Ağ dəniz:

- Xəzər, tərifləmək olmasın, ay işığında yaman gözəl görünürsən. Ağ olsam da əlinə su tökməyə dəymərəm!

- Eh, ay Ağ, qaranlıqda elə görünürəm. Bir gün gəl, gündüz mənə tamaşa elə, ürəyin ağrıyar. Elə çirkinləşmişəm ki... Eh... yaşım artdıqca, dərdim də çoxalır... Siz özünüz necəsiniz? Xəbərlərinizi mənə çatdırırlar. Ancaq dilinizdən eşitmək pis olmazdı.

Qara dəniz:

- Mənəm də... adım Qara, özüm qarabəxt. Elə bil Allah qara taleyimi qabaqcadan bilibmiş ki, adıma da Qara qoyub. Nə olsun ki, təbiət gözəlliyini məndən əsirgəməyib. Amma o dar boğazım ki var ha, əsrlər boyu başıma bəla olub. Nə qədər qan tökülərmiş üstümdə. Az qalmışdım qan dənizinə çevriləm. İnan, bu qırğınlardan elə bezmişdim. Allaha gileylənirdim ki, niyə bu boğazı mənə qismət etdin? İndi şükür Allaha, ara sakitləşib. Day müharibə-zad yoxdur. O qədər gəmilər qəbul edib yola salıram ki, fit səsləri qulağımı batırır. Başımı qaşımağa macal yoxdur...

All the seas were moved to tears, seeing the condition of the Aral. They were not sparing and shared their own water with the Aral. The poor Aral was drinking all the water greedily, yet its thirst could not be slaked.

When the Caspian Sea did not see the Yellow Sea among its friends, it asked with astonishment, "Where is the Yellow Sea? I sent that one a message as well.

At that moment, Omul fish swam up, speaking breathlessly, "Your Majesty, we are just now reporting back to you that the Yellow Sea will not be able to come. It is very sick."

"Maybe it caught jaundice?!" the North Sea said cold bloodedly.

"Well, no matter. It will come the next time..." The Caspian Sea returned a sour look to the North Sea.

"Well, I'm sick, too," the Red Sea interjected, "My feet become have become stiff due to the salt. But I have come nevertheless... Oh Caspian, I did not want say it to your face but I have only come because I deeply respect you... I am really very fond of you," said the Red Sea.

"Thank you, Red Sea! You have embarrassed me. I'll become as red as you are!" And with that the Caspian Sea bowed its head.

Said the White Sea, "Caspian Sea, I hope it doesn't sound like mere flattery, but you look very beautiful in this moon light. I'm so white, I'm not worthy to even pour water into your hands!"

"Well, White, I do look beautiful in the darkness. But come and see me in the daytime someday – your heart will ache. I'm so polluted...and as I get older, my anxiety increases as well. How are you, yourself? Your news has been passed on to me. But I would rather hear it directly from your own tongue."

The Black Sea spoke, "It is me... my name is Black, I'm ill-fated. God must have known my fate in advance, for He gave me the name of Black. Although naturally beautiful, for centuries my narrow strait has caused me so much trouble. Do you know how much blood has been shed for me? I almost became a sea of blood. Believe me, I've

- Sən necəsən, ay Aralıq? Gözümə yorğun görünürsən?

- Nə başını ağrıdım ay qardaş, mənim də ömrümün yarısı Qara kimi müharibələrdə keçib. Ətrafıma o qədər ölkə cəmlənib ki, qalmışam aralarında. Neçə vaxtdır ki, ürək tərəfim yaman əziyyət verir. Bilmirəm, nə edim ki, oralara əmin- amanlıq gedib çıxsın... Şimal, sən bilən, sülhün yolunu kim kəsir?

Şimal dənizi bu sualdan özünü itirən kimi oldu. Başını göyə qaldırıb diqqəti özündən yayındırmağa başladı.

Aralıq yenə də sözə başladı:

- Bircə, ürək tərəfim sağalsaydı, dərdim olmazdı. Qalan yerlərimdə isə çoxlu kurortlarım var... Bilirsən, o kurort sahiblərinə nə qədər xeyir verirəm... Bəs nə? Amma di gəl, gəmi gəzintilərindən yamanca yoruluram. Ağırılıqları üstümə düşəndə qorxuram ki, müvazinətimi itirəm.

-Sən Allah, ay Aralıq, bir az ayıq ol! Yoxsa camaat qırılardeyə Xəzər dostunu ehtiyatlı olmağa səslədi.

- Yorğun olsam da, həyatım pis keçmir. Atlantiklə necə deyərlər, can bir qəlbəyəm. Elə gələndə ona dedim ki, Xəzər qonaq çağırıb yanına gedirəm. Sənə salam göndərdi.

- Sağ olsun! Minnətdaram... Sən də salamımı çatdır!

Xəzər Arala baxıb onun vəziyyətini görəndə öz dərdini bir anlığa unudu. Aralın danışmağa təqəti yox idi. Sakitcə dayanıb zəif baxışlarla dənizlərə həsrətlə baxırdı. Lakin özünü güclə toplayıb Xəzərə:

- Nə yaxşı elədin... bizi bir yerə yığdın.

- Bilirdim ki, sizlərlə görüşmək çətin məsələdir, amma bu istəyimdən vaz keçə bilmirdim. Sağ olun ki, gəldiniz.

Nərmənazik Qırmızı Baltik dənizinə baxıb heyrətlə:

- Baltik, bu qədər pivə içmək olar? Qorxmursan ki, axırın pis qurtarar?

become so tired of these massacres. I used to complain to God: why He gave me this strait? Thank God, things are calm now. There's no war now. I receive and send off so very many ships that the blowing of their horns have deafened my ears. I am so busy I don't even have time to scratch my head..."

"But how are you, Mediterranean Sea? You look tired."

"How my head aches, my friend, for half of my life has passed in war like Black there. Surrounded by so many countries, I find myself in the middle of their quarrels. Oh, I have been suffering from this heart ache for a long time. I don't know how to help peace reach to land in the North, do you know who is standing against peace?"

The North Sea was bewildered. It lifted its head to the heavens, hoping to dispel the others' attention from itself.

The Mediterranean added, "If only my heart was recovering, I would have no problem. On my other shores, I have many resorts ... do you know how much benefit the owners of the resorts receive from me? Hmmm? But come on, I'm tired of all the ships sailing on my waters. When I'm overloaded, I'm afraid that I will lose my balance."

"For God's sake, pray be a little bit more vigilant! Otherwise, you will kill people" said the Caspian Sea, asking its friend to be careful.

"Even though I am tired, my life is not so bad. How can I say it – the Atlantic and I are soul to soul. When I left, I told the Atlantic that the Caspian Sea had invited me to be its guest, that I was going to visit. The Atlantic asked me to convey its best regards to you."

"I am a very grateful to the Atlantic! Please, convey my best regards to it as well!" The Caspian looked at Aral and seeing its sad condition, the Caspian sea forgot its own pain for a moment. Aral was so exhausted, it could not even speak. It just stood quietly, staring longingly at the other seas with its weak eyes. Gathering its strength, it said to the Caspian, "You did well...gathering us all together."

- Sən mənim dərdimi çəkmə, öz pulumnan almıram ki... Şərəfimə pivə çıxarırlar, mənə də pay göndərilər. Yaxşısı budur, gəlin, Ağı dinləyək.

Ağ dəniz üzünü Xəzərə tutub:

- Xəzər, sənə təşəkkür edirəm ki, məni də unutmamısan. Bilirsiz, adım Ağdır, amma elə bilməyin ki, elə ağ günə çıxmışam. İçim özümü yandırır, çölüm özgəni.

- Nə qədər olmasa da, başımıza gətirilən faciələrin yarı faizini çəkməmişən, elə deyil, Xəzər?- deyə Qara dəniz sözə qarışdı.

Xəzər dərin ah çəkdi.

- Bilirəm, amma Allah məni yerləşdirəndə gətirib dünyanın başına çıxardı. Ona görə də ilin yarısını soyuqdan donub buz oluram. İnan ki, o zaman ömrüm, həyatım da üşüyür. Günəş işığına həsrət qalırım... Bu sualtı gəmilər də lap bezdirib məni. Ay balam, adam nə qədər suyun altında qalar? Aylarla narahatçılığımıza səbəb olurlar. Balıqlarım da ki, əllərindən lap bezərə gəliblər...

- Eh, sən ilin yarısını donursan, ancaq mən ilin on iki ayını istidən boğuluram. Bir tərəfim Ərəbistan, bir tərəfim də Afrika. İndi görün, mən yazıq bu istidən nələr çəkirəm. Pörtüb qızazıram. Üstəlik də andıra qalmış bu duzlar əlimi-ayağımı yıgıb. Elə buraya da güclə gəlib çıxmışam.

Baltik dənizi üzünə ciddi görkəm verib sözə başladı:

- Bayaقدan sizləri dinləyirəm, heç eşitmədim deyəsiniz ki, ömrüm boyu rifah içində olmuşam. Hamımızın taleyi bir-birinə oxşayır. Hər kəs öz məqsədi üçün bizi zor gücünə əldə edir, qayğımıza qalmaqlarından da ki, söz açmağa dəyməz. Bizə rahatlıq, dinclik vermirlər. Belədən belə, elədən elə hər cür gəmilər gedir. Düzdür, sərnəşin gəmilərini görəndə ürəyim açılır, özümdə bir sakitlik tapıram. Amma elə ki, qara qüvvələrin gəmiləri keçir,

“I knew that, it would be difficult to meet with you, but I could not give up the idea of coming here to meet you. Thank you all for coming.”

The delicate Red Sea looked at the Baltic Sea and said in surprise, “But Baltic Sea, why are you drinking so much beer? Are you not afraid that you will end badly?”

“Don’t worry about me, I do not buy beer with my own money. The beer is produced in my honor and a portion is sent to me free of charge. But let us now listen to White Sea...”

The White Sea look at the Caspian Sea and said, “Caspian Sea, I am so thankful you did not forget to invite me. You know, though my name is White Sea, it does not mean my days are light. My interior burns me and my exterior burns others.”

“I think that you have not experienced even half a percent of the tragedy we have lived through, have you?” The Black Sea asked of the Caspian Sea.

The Caspian Sea sighed deeply, “I know, but when God gave me my place His Almighty located me at the ends of the earth. And so, I freeze from the cold, turning to ice for half the year. Believe you me, then my life is cold and I long for the light of the sun. I also get quite tired of these submersible vessels. Oh, my child, how long a man can stay under the water? They disturb me for months. Even my fishes tire of them....”

“Oh you! So, the cold freezes you for half the year, but I am suffocating under hot weather all twelve months of the year. I am surrounded by Arabia on one side and Africa on the other. You can see how I suffer from the heat. I blush, turn red. In addition, this dammed salt stiffens my hands and feet. I came here despite such difficulties.”

The Baltic sea began to speak, a grave expression on its face, “I have been listening to you all for a long time and I have not heard from any of you that you are happy or have had a healthy life. Our fates all resemble each other’s. Everyone uses us for his own interests; no one takes care of us. They don’t give us a chance to live in

onda fırtına qopartmaq istəyirəm... Nə edim, vicdanım qəbul etmir... Bilmirəm, dalğalarımı necə ovsunlayırlarsa, öz işlərini elə rahatca görürlər ki... Şimal, sən yaxşı bilərsən, bu gəmilərin axırı necə olacaq? Hər halda onları sən də görürsən.

Şimal kefini pozmadan, ciddi-ciddi:

- Bunu zaman göstərir!- Ancaq üzünü Xəzərə çevirəndə süni təbəssümlə:

- Bizi yığmısan başına, amma heç özündən danışmırsan?- Şimal heç özündən bəhs etmək istəmirdi.

- Eh.. bu başım yaranan gündən bəlalər içində olub. Elə hər kəsin gözü məndədir. Deyirlər, göl olasan, amma dəniz hünərində. Şükür ki, gözə gəlmirəm. Ancaq halımı soruşan yoxdur ki, ay Xəzər, əhvalın necədir? Elə bil dünyayla yerim səhv düşüb: mən onun üstündə olmaqdan, o mənim üstümdədir. Elə hey qanımlı çəkirlər. Ən acısı da odur ki, nə mən, nə də balıqlarım bu zənginliyimdən heç xeyir götürməmişik. Mən çirklənirəm, yazıq balıqlarımsa zəhərlənir. Hər dəqiqə mənimlə salamlaşan qağayılar, indi elə bil tanımırılar... Tanımazlar da... Zəhərli balıqlar nəylərinə lazımdır? Hər gün sahilimdə insanlar dolaşır. Onda elə utanıram ki... Heç istəmirəm bu halıma baxsınlar. Daha gözəlliyimə baxıb şənime mahnılar, şeirlər də qoşmurlar... Qoşsalar da, o da elə-bələ, xala-xətrin qalmasın... Əvvəl bir dərdim vardı, indi olub iki. Qanımlı çəkməkləri az deyil, hələ üstəlik parçalamaq da istəyirlər.

Qara dənizin gözləri doldu:

- Can qardaş, səni parçalamağa necə əlləri gəlir?

Qırmızı dəniz heyretlə:

- Yaxşı, səni parçalasalar, bəs onda, balıqlarının halı necə olacaq?

Xəzər dərdli-dərdli:

a peace and comfort. Different vessels sail back and forth through our waters. It is true – when I see passenger vessels sailing on my waters I become happy and calm. But when ships belonging to dark forces pass through me, I want to storm and destroy them. But what can I do? My conscience would not allow it. I don't know how they manage to bewitch my waves so they may easily do their work upon my waters. North Sea, you may know – how can we put an end to these vessels? You have them too!"

North, said, in all seriousness, "Time will tell." Then, turning its face to the Caspian it said, with an artificial smile, "You have gathered us around you, why don't you talk of yourself?" The North obviously did not want to speak about itself.

"Oh...since my creation I have been in trouble. Everyone's eyes are on me. They say, 'You are a lake as courageous as the sea.' Fortunately, God protects me from evil eyes. No one asks about my mood, or says, 'How are you Caspian?' As if my place in the world is wrong: instead of me being on the world, the world is on me. They are constantly bleeding me white. The most terrible thing is that neither I nor my fish benefit from my riches. I am becoming polluted, and my poor fishes are poisoned. Seagulls who used to greet me each minute now act as if they do not know me. Of course, they will not know me, for why do they need a sea with poisoned fish? Every day, when people walk along my shore, I get so embarrassed – I do not want them to see me in this condition. People don't gaze upon my beauty and compose songs, or write poems about me. And even if they did compose songs they are not composed for my sake, but for the sake of poem or song. I had one problem before, but now I have two problems. They are not satisfied with bleeding me dry for they also want to divide me."

The Black Sea's eyes filled with tears, "My dear brother how can they be so heartless as to divide you?"

The Red Sea worried, "But if you are divided, what will be the fate of the fish?"

- Bilirəm, parçalansam, bu, yaxşı olmayacaq. Axırda bir gün balıqlarımı da başıma yığıb üsyan qaldıracam... Fırtına qoparam!

Xəzər elə bunu demişdi ki, gülərüzlü Günəş başını qaldırıb salamladı. Günəşin xoş rəftarı Xəzəri bir anlığa hər şeyi unutturdu. Xəzər fikrindən ayılında bir sağına, bir soluna baxdı. Dostları yox idi. Sanki bir göz qırpmında qeyb olmuşdular. Xəzər elə zənn etdi ki, okean onları oğurlayaraq özünə qatıb. Fikirleşdi ki, bəs onu niyə oğurlamayıb? Nədənsə, bu fərziyəsinə inanmadı. Gözlərini yumub var gücüylə qışqırmağa başladı:

- Qaaaraaa, Şiiiiimaaaal, Aaaaaaraaalll... haardaaasınıız?

Xəzər yalnız öz səsinin əks-sədasını eşitdi. Yenə dostlarını haraylamaq istəyirdi ki, birdən kiçik daş parçası ona atıldı. Qəfil səs Xəzəri şirin yuxusundan elədi. O, gözlərini açıb ətrafına baxdı. Buxtanı, uzaqdan isə neft buruqlarını gördü. Xəzər bulvara nəzər yetirəndə bir ananın oğlunu əlindən tutub ona baxdığını gördü. Uşaq bir də Xəzərə daş atanda onu yuxudan kimin oyatdığını anladı.

Yenə də Xəzərin həmişəki səhəri başladı. Buruqlarda neftçilər ora-bura qaçır, yataqlar öz işini görür, balıqçılarsa torlarını sahmanlayıb balıqların gəlişini gözləyirlər.

Sükut

Soyuq fevral ayı idi. Bir həftə idi günümüzü evimizdə yox, yarıqaranlıq və üstəlik boş bankalarla, kisələrlə dolu olan zirzəmidə keçirdiyimizdən saxta iliyimizdə gəzirdi.

Burda olmağımızın səbəbini heç kim mənə söyləməirdi. Heç bayıra çıxmağa da qoymurdular. Bacımdan soruşanda bircə onu

The Caspian cried in grief, "I only know that if I am divided it will not be good. I will eventually summon my fish around me and we will rebel... I will stir up a storm!"

Just as the Caspian Sea finished these words, the smiling sun raised its head in greeting. The sun's cheerful demeanor made the Caspian forget everything else for just a moment.

When the Caspian Sea came out of this reverie, it looked right and left. The Caspian's friends were not there. It was as if they had disappeared in the blink of an eye. The Caspian thought that perhaps the ocean had stolen and annexed them. But then why didn't the ocean steal the Caspian Sea? It now mistrusted the hypothesis. It closed its eyes and began to shout with all its strength: "Blaaack, Norrrrth, Aaaaaaraaalll ... are you here?"

The Caspian heard only the echoes of its own voice. It wanted to call to its friends again, but suddenly a small piece of stone was thrown into its waters. A voice coming suddenly from the shore woke the Caspian Sea from its sound sleep. It opened its eyes and looked around. Again, a new morning began for the Sea. It saw a bay, and oil rigs in the distance. When it gazed at the boulevard along the shore of the city, it saw a mother was grabbing at her son's hand while looking at the Sea. When the boy again threw a stone into the water, the Caspian Sea understood that it was by him that it had been awakened.

The oil workers were running here and there on the rigs, the oil fields were doing their own work, and the fishers adjusted their fishnets and waited for the fish.

Silence

It was the cold month of February. We were chilled to the marrow of our bones, for we hadn't been in our house for a week, and were somehow living instead in the dim basement of our building, which

dedi ki, sən hələ uşaqsan! Guya ki, özü böyük idi?! O, beşinci, mənə üçüncü sinifdə oxuyurdum. Anam nənəmin qulağına pıçıldayanda ancaq onu eşidə bildim ki, şəhərimiz artıq göyə olan ümidini də itirib.

Onda nənəm yavaş səslə dedi ki, yox bala, o ümidi zorla əlimizdən aldılar. Dedi və buz kimi əli ilə böyük bacımın, qardaşımın deyil, məhz mənim ağzımı tutdu. Səsimin ucalmağından çox ehtiyatlanırdı. O, heç vaxt belə etməzdi. Nəvələrinin bütün qışqırbağırtıları ürəyinə yağ kimi yaxılırdı.

Çünki anam nənəmlə rəhmətlik babamın uzun illərdən sonra dünyaya gəlmiş yeganə övladı idi. Ona görə də həyətimizdən nəvələrinin, elə qonşu uşaqlarının da səsi əskik olmazdı. İllah da məndən beş yaş böyük olan qardaşım eyvanda əlini qulağının dibinə qoyub zildən oxuyanda nənəm önlüyünün ucu ilə çuxura düşmüş gözlərinin yaşını silərdi.

Qəribədir, zirzəmiyə köçəndən təkcə qardaşımın deyil, elə qonşularımızın da səsi kəsilmişdi. Hər yer sinif müəlliməmin “sus” kəlməsindən sonra yaranan sükuta oxşayırdı. Atamın gəlməyini səbirsizliklə gözləyirdim. Neçə gündü ondan xəbər yox idi. Anam deyirdi ki, o, babamın tufəngi ilə meşəyə ova gedib. Nədənsə, atam son zamanlar tez-tez ova yollanardı. Qayıdanda da torbasından özü demişkən «Məmmədnəsir» çıxardı.

Həmişə bunu deyəndə anam və nənəmdən başqa hamı gülərdi. Son zamanlar anamla nənəmə elə bil nəşə olmuşdu. Daha əvvəlki kimi bir-biriləri ilə deyib-gülüb, zarafat etmirdilər. Yəqin bütün bunlar atamın uğursuz ovlarına görə idi. Amma ürəyimə dammışdı ki, atam tezliklə gəlib nəinki sükutumuzu pozacaq, üstəlik həyətimizdəki manqalda ovladığı quşlardan kabab da hazırlayacaqdı.

Həyətimizin darvazası açılanda sevincdən dik atıldım. Amma

was filled with empty bottles, cans, and sacks. No one told me why we were sitting there. We weren't even allowed to go out. When I asked my sister why we were there, she only told me that I was too young to understand. As if she herself was such an adult?! She was in the fifth grade, and I was in the third. When my mother whispered something in my grandmother's ear, I could hear only that she said, “our city had already lost any hope for heaven.”

My grandmother had replied in a slow quiet voice, “No my child, that hope was forcibly taken from us.” Then she put her icy hand not over my elder sister's or my brother's, but over my mouth. She was terrified that I would raise my voice. She had never done this before. She usually loved the noise her grandchildren made.

My mother was an only child, born to my grandmother and late grandfather after long years of the marriage. Our yard was always full of noise made by both her grandchildren and the neighbor's children. And when my brother, five years my elder, stood on the porch, held his hands below his ears and began to sing a song in a high-pitched voice my grandmother just wiped tears from her sagging eyes with the hem of her apron.

It is strange, since we moved into the basement, not only my brother's song, but also our neighbors' voices were absent. As if it were after the teacher spoke the word “Silence” to the class – silence reigned everywhere. I was waiting impatiently for my father to come home. We had not heard any news from him for a long time. My mother said that he had gone to the forest to hunt with my grandfather's rifle. For some reason, recently, my father often went to the forest, hunting. When he returned, as he himself said, he pulled out nothing but “Mammadnasir” from his bag.

When he said this everyone except my mother and grandmother laughed. It was as if something was happened to my mother and grandmother recently. They didn't laugh and joke with each other as they had before. All of this might be due to my father's unsuc-

qapıdan atam yox, qara saqqallı yekəpər kişiləri, üstəlik çoban itlərini görəndə hamımız şaşırdıq. Hər şey, yəni nənəmin başına, qardaşımın boğazına, bacımınsa qarnına dolan güllələr bir göz qırpımında baş versə də, anamın gözü qarşısında balta ilə hissələrə bölünüb, tikələrimin itlərə atılması böyük vaxt apardı. Sonra anam da güllə və bıçaq zərbələrinə tuş gəldiyindən qanı qan selimizə qarışdı.

İndi burda nə günümüz var, nə də ilimiz. Hamımız eyniyik. Ailəmiz yenə də hər şeyi məndən gizlədir. Ona görə son saatlarımızdakı sükutu tez-tez xatırlayıram, öldürülməyimizin səbəbini, hətta xarabalığa dönən şəhərimizi belə düşünürəm.

Bilirəm, yerdəkilər də hər zaman «Xocalıya ədalət», «Xocalı şəhidlərini bir dəqiqəlik sükutla yad edək!» deyir. Bir dəqiqəlik sükuta dönmüşük...

cessful hunting. But I predicted that my father would soon return and he would not only break our silence, but also would prepare kebabs in the yard from the birds that he had hunted.

When the gate to our yard opened, I jumped out in joy. But my father did not walk through the door and we were all confused to see instead big guys with black beards and shepherd dogs. Everything – bullets hitting my grandmother's head, brother's throat, and sister's stomach – seemed to happen in the blink of an eye, but chopping me up with the axe and throwing my pieces to the dog in front of my mother's eyes took a long time. Later, as my mother was hit by bullets and attacked with knives her blood also mixed in with the flood of our blood.

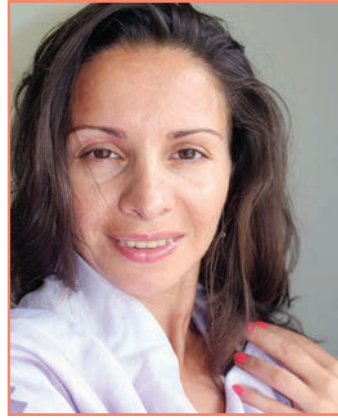
Now we do not have here either days or years. We all are equal. Again, my family hides everything from me. I often remember our last hour of desperate silence, and still think about the reasons why we were killed, and even about our city, turned into a ruin.

I know that those who are on the earth always saying: "Justice to Khojaly!" and "Let us remember the Khojaly martyrs in a minute of silence!" We have turned into a minute of silence.

Leyla Nəşibova

*1981-ci ildə Bakı şəhərində anadan olub.
2002-ci ildə Azərbaycan Dövlət Pedaqoji
Universitetinin Bədii Qrafika fakültəsinin bakalavr,
2004-cü ildə Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq
Akademiyaşının Təsviri sənət və sənətşünaslıq
fakültəsinin qrafika ixtisası üzrə magistr pilləsini
bitirib. Azərbaycan Rəssamlar İttifaqının üzvüdür.*

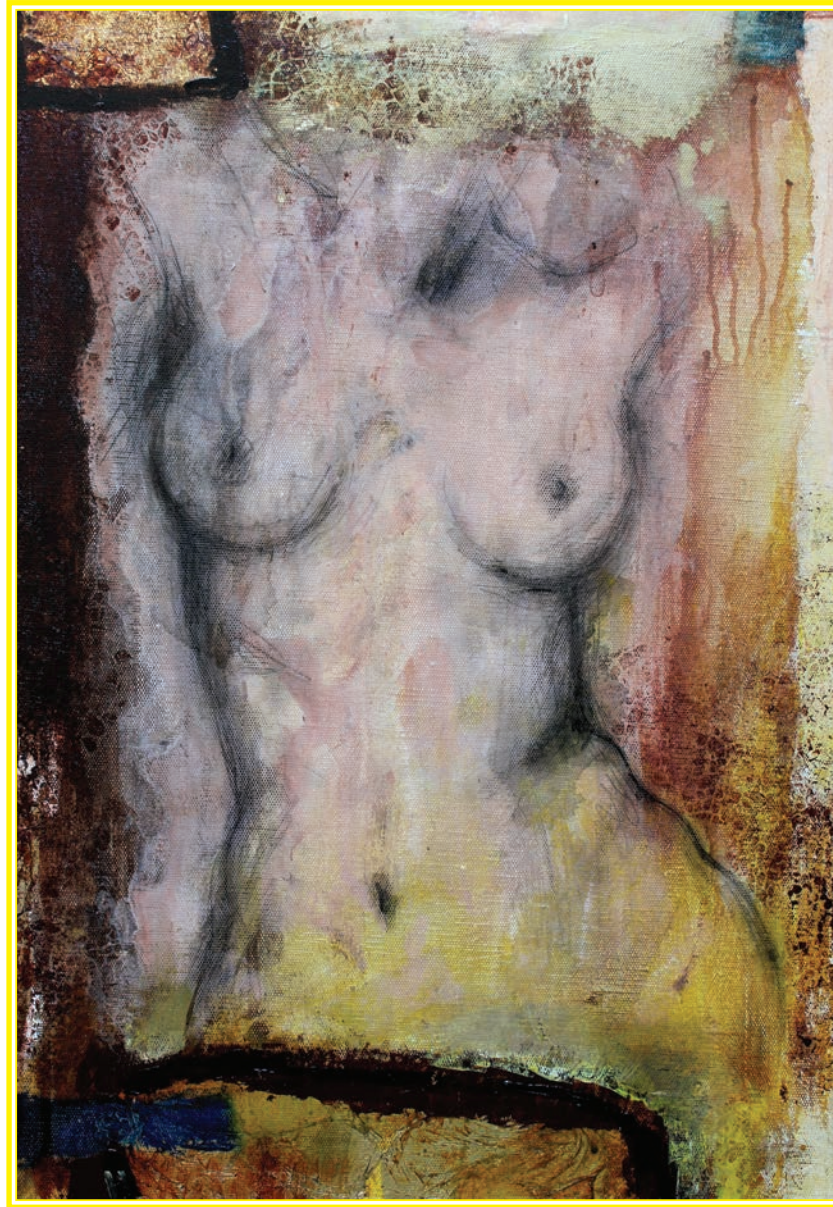
Leyla Nasibova

*was born in Baku in 1981.
She earned a Bachelor's degree in Art:
Graphics from the Azerbaijan State Pedagogical
University in 2002, and in 2004 she earned
a Master's degree in Graphics from the Descriptive
Arts and Art Criticism faculty
of the Azerbaijan State Academy of Art.*

*L.Nəşibova
Qızıl qadın*

*L.Nasibova
The Golden Woman*

L.Nəşibova
Gunəş batanda

L.Nasibova
When the Sun Sets

Jalə İsmayıl

*1978-ci ildə Yevlaxda anadan olub.
Bakı Dövlət Universitetini bitirib.
Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasında və
Rumınyanın Babeş-Bolyai Universitetində
doktorantura təhsili alıb.
Filologiya üzrə fəlsəfə doktorudur. Milli və xarici
ədəbiyyat mükafatları laureatıdır.
İki kitabı var. Hazırda tərcüməçi kimi fəaliyyət
göstərir.*

Jale Ismail

*was born in Yevlakh in 1978.
She graduated from Baku State University.
She received a doctorate in education at the
Azerbaijan National Academy of Sciences and
the Babesh-Bolyai University in Romania.
She also holds a PhD in Philology. She is the
winner of national and international literature
awards. She has published two books and
is currently working as a translator.*

Tokioya bilet

Basabas yığılmış
Sarı çamadan kimidir həyatım
Tokioya bir bilet alasan
Çamadanı göndərüb
Özün qalasan...

Kişiyyə suallar

Təsəvvür elə,
Qabırğan yerindədir,

A Ticket to Tokyo

My life is like a yellow suitcase,
packed and overstuffed.
You wish to buy a ticket to Tokyo?
Send your suitcase there –
let yourself remain here.

Questions to a Man

Imagine,
that your rib is still in its place,

Alma da nədir, bilmirsən
Və heç vaxt ölmürsən
Eşqdən!
Təsəvvür edə bilirsən?

that you don't know what an apple is,
and that you will never die
of love!
Can you imagine?

Çılpaq qadın qarşısında düşüncələr

“Gec gəlmisən” – deyir kişi,
“Çox gecdir” – deyir bu yad kişi ürəyində.
Qəlbinin səsindəki ağrıdan diksinir.
Səsi ağlayır içində.
Baxır bu çılpaq qadına,
Bu gözəlliyə baxır,
Bu gözəllik yandırır-yaxır...
Gözlərini görmür qadının,
Gözlərinə baxacaq gücü yox.
Sinəsinə baxır,
Yavaşca sızır
Ovcunu doldurmuş titrəyən yumşaqlığı.
Başını qoyub ölmək istəyir
bu müşk-ənbər qoxuyan gözəllik içində.
Amma: “Çox gecdir”, - deyir ürəyində.
Başını qaldırmadan
“Hər şey yaxşı olacaq”, - deyir
Və resept yazmağa başlayır
Onkoloq-mamoloq kişi,
Başını qaldırmadan
Sinəsindən gözəl gözlərinə baxmadan
qadının...

Thoughts in front of the naked woman

“You are late,” says the man.
“Too late,” says the foreigner in his heart.
He flinches at the pained note that sounds in his soul.
Inside him, a voice weeps.
He looks at the naked woman,
looks at this beauty,
and the beauty scorches him.
He does not meet the eyes of the woman –
he lacks the strength to look into her eyes.
He looks at her breast,
squeezes it gently.
The trembling softness filled his palm.
He wants to lay his head down
and die upon this beautiful woman,
in the scent of her amber-musk.
But – “It is too late,” says the voice in his heart.
Without raising his head,
he says, “Everything will be fine.”
and begins to write a prescription –
this mammologist-oncologist man,
without raising his head
to meet the woman's eyes,
more beautiful even than her breasts.

Nərminə Vəliyeva

1989-cu ildə Bakı şəhərində anadan olub. 2010-cu ildə Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyasının Rəngkarlıq fakültəsinin bakalavr, 2012 -ci ildə isə magistr pilləsini fərqlənmə diplomu ilə bitirib. Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyasının dissertantı, Azərbaycan Rəssamlar İttifaqının üzvüdür. 1999-2000-ci illərdə BMT xətti ilə keçirilən müsabiqələrdə qalib gəlib, əsərləri həmin qurumun nəşr etdiyi təqvimlərə daxil edilib. 2001-ci ildə Yaponiyada keçirilən "Okean" adlı beynəlxalq müsabiqədə qızıl medala layiq görülüb.

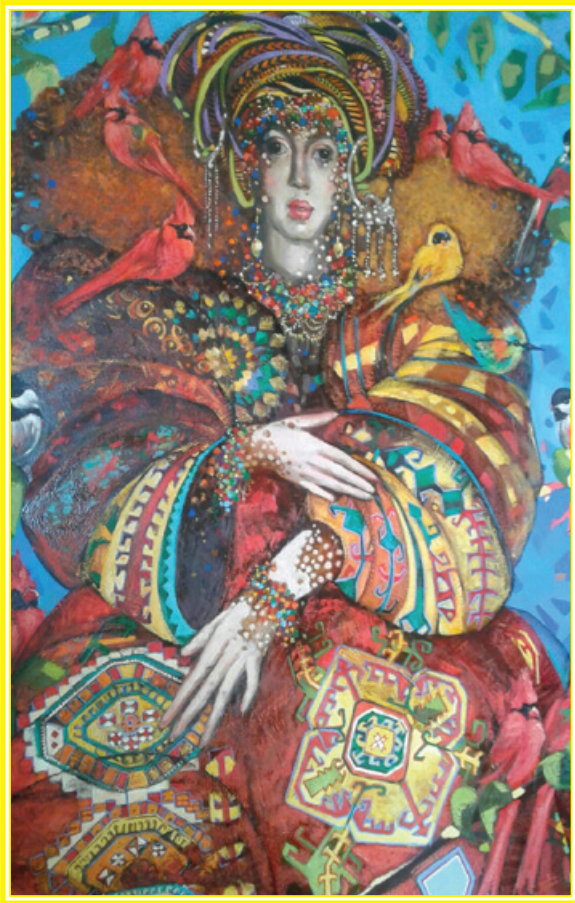
Narmina Vəliyeva

was born in Baku in 1989. She earned a Bachelor's degree from the Visual Arts faculty of the Azerbaijan State Academy of Artists in 2010 and in 2012 earned a Master's degree, with high honors. She is a dissertant of the Azerbaijan State Academy of Artists and a member of the Union of Azerbaijan Artists. She was the winner of art competitions held under the auspices of United Nations programs in 1999 and 2000 and her works are included in calendars published by the United Nations. She was awarded a gold medal at the international competition, themed "Ocean," held in Japan in 2001.

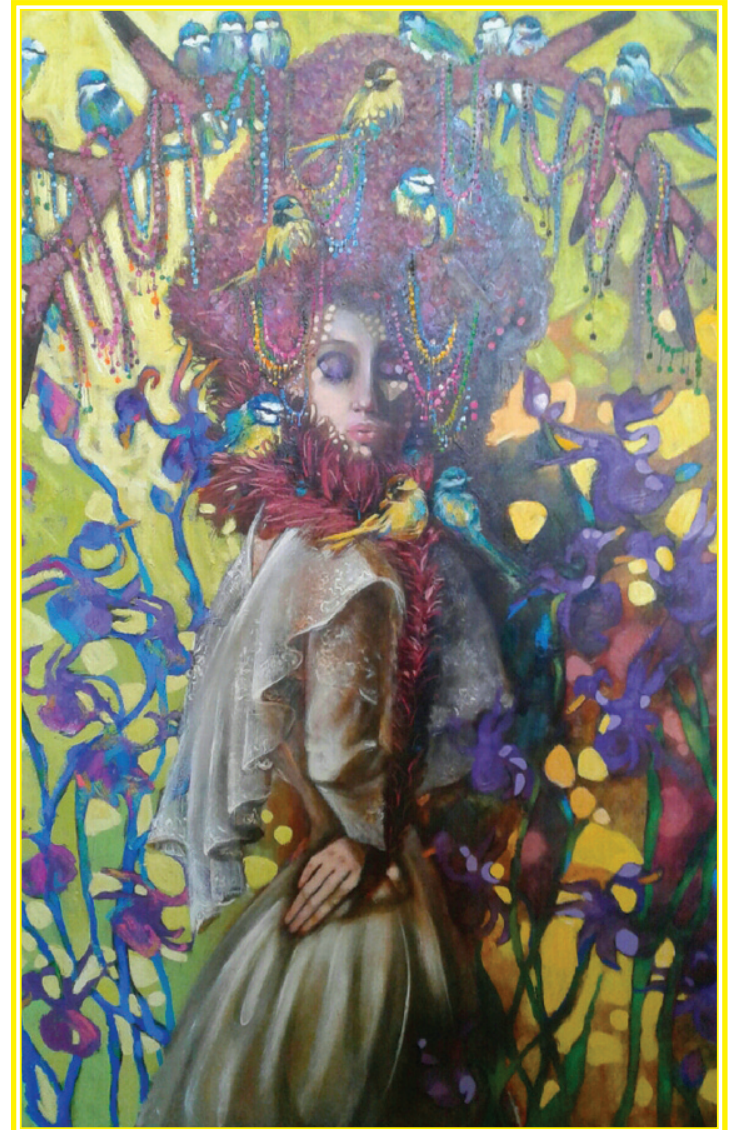
*N.Vəliyeva
Heyranlıq*

*N.Vəliyeva
Admiration*

N. Valiyeva
Ana təbiət

N. Valiyeva
Mother Nature

N. Valiyeva
Qadın ruhu

N. Valiyeva
A Woman's Spirit

Nərmin Kamal

*1981-ci ildə Bakıda anadan olub.
2003-cü ildə Bakı Dövlət Universitetini
bitirib. 2007-ci ildə Azərbaycan Milli Elmlər
Akademiyasının Fəlsəfə İnstitutunun
Fəlsəfə tarixi şöbəsində ixtisası üzrə
əyani aspirantura təhsilini başa vurub.
Ədəbi yaradıcılığa uşaqlıqdan başlayıb.
Üç kitab müəllifidir.*

Narmin Kamal

*was born in Baku in 1981.
She studied at Baku State University
from 1997 to 2003. She graduated from
the post-graduate course at the History
of Philosophy Department of the Philosophical
Institute of the Azerbaijan National Academy
of Sciences in 2007.
She has been writing since childhood and
is the author of three books.*

Yaşıl şeir

Sizi tanıyıram hardansa,
məni son öldürən adama
bənzəyirsiniz

mən, gördüyünüz kimi,
səhər oyandım, qoşuldum işinə kainatın,
quşla quş oldum, ağacla ağac

bəzəndim, min naxış taxdım əlbisəmə,
göstərdiyi rənglər üçün
əvəz verdim təbiətə

özümü əkdim torpağa
və
eləcə durdum

Green poems

I know you from somewhere –
you look like the one
who last killed me.

You see, I woke in the morning,
and yoked to the work of the universe,
I became a bird with a bird, a tree with a tree –

I fastened a thousand ornaments to my dress.
For the many colors it showed me,
I devoted myself to nature.

I planted myself in the soil
and
stood there:

bahar, meh, yarpaq,
yer üzündə
bax, belə sakit yaşamaq....

və gördüm yenə siz.
Bilirəm,
bilirəm,

vurub salmağa
söküb baxmağa
dərrib atmağa gəlirsiniz

siz məndə ov görürsünüz yer qanunlarıyla,
mənsə quşam, ağacam, qadınam
qəlbimin qanunlarıyla...

Bir quş nəğməsi

mən də bir az insanam,
baxmayın quş olduğuma
mənim də anam olur, atam olur, balam olur
mən də ev tikirəm, mən də
mən də sevirəm, mən də
mən də itirirəm, mən də

fərəhlə doluram yaz gəlincə
təlaş-təlaş çırpıram qanadlarımı
baxıram siz də çıxırsız evlərdən
görürəm torpağa, ağaca sarıldığınızı

spring, breeze, leaf
all live so peacefully
on the land...

and then I see you again.
I know,
I know,

you are coming –
to throw your punches and gaze upon the destruction,
to take and take, and toss away.

You see in me a hunt, a game with the laws of the land –
but I am a bird, a tree, a woman
in accordance with the laws of my soul.

A Bird's Song

Though I look to be a bird,
I'm a little bit human.
I too have a mother, a father, babies.
I too build a house, I too.
I too love, I too.
And I too experience loss, I too.

I am filled with joy when spring comes –
I flutter my wings in excitement.
I watch how you also leave your houses.
I see how you bind yourselves to the ground,
wind about the trees.

yayda susayıram,
çünkü sudur yarıdan çoxum
az qalırım quruyam çuxurumda
eynən sizin kimi

darıxdımmı, uçuram bir xəbər kimi
uçuram var gücümlə
uçuram dənizlər, şəhərlər,
qırmızı işıqların üstüylə

anlayıram insan dilindən
çox şey bilirəm, amma demirəm
eynən sizin kimi
onu da bilirəm quş deyirsiz qadına
incitmək istəyəndə.
siz olsaz, inciyərdiz,
mən incimirəm sizdən

çünkü bilirəm bir az da quşdur insanlar,
azad olunca
bir az da quşdurlar...

Rəqiblər

Onlar mənə on iki yaşında doğuldular,
böyüdülər,
sinəmin yarısını tutdular

Heç özümdən ayırmadım
daşdım
özümlə birgə

In the summer I thirst,
when little remains for me in my dry little ditch –
because I am more than half water –
just like you.

When I am bored or lonely, I fly like the news
I fly with all my strength.
I fly over the seas, the cities,
the red lights.

I understand the human language
I know many things, but I do not speak –
just like you.
For example, I know
when you want to offend her,
you call a woman a bird.
Perhaps if you were me, this would offend you –
But I am not hurt by you –

I know humans are also a little bit bird.
And when freed,
they become a bit more bird.

Rivals

Born when I was twelve years old,
they grew up,
took over half of my chest.

I'm never separated from them –
always
I bring them along.

Onları tam da özüm saymıram,
amma
kədərləri kədərim, sevincləri sevincimdir

Onları başqasının sanıram bəzən,
özgənidir,
amma mən saxlayıram onunçün

Dişi inəklərlə üz-üzə gəldimmi, pərt oluram
izah edə bilmirəm
amma xoş deyil inəklərdə də olması

Geyinərkən birinci onları geydirirəm,
çimməyə başlarkən də eləcə
yol keçən uşaqı qadınlırlar və güzəşt edirəm sanki

Hər zaman hesablaşırım onlarla
paltar alanda açıq olmasın,
köynək sintetik, tərə qarşı vasitədə aliminium olmasın

Tez-tez yoxlatmalıyam onları, bilirəm,
xərçəng yetişdirirlərmi gizlicə
amma yoxlatmıram, inanıram dostluqda sədaqətlərinə

Mən də əsl dost kimi dururam arxalarında
bir dəfə şillə də vurmuşam səfehlin birinə
minnət qoymuram, dostumun yolunda dalaşmışam sadəcə

Ancaq onlar sevilərkən də xoşbəxt olmuram
Onlar sevilərkən də xoşbəxt olmur qadınlar
çünki biz özümüz istərdik o cür sevilməyi.

I don't fully think of them as me,
yet
their sadness is my sadness, their joy my joy.

Sometimes it seems they belong
to someone else –
I keep them anyway.

When I come face to face with cows, I am dismayed –
I can't explain,
but it is not pleasing that the cows have also them.

When I dress myself, I first dress them.
When I bathe, I wash them first,
as if yielding to a woman who crosses the road with her baby.

I always take them into consideration:
When I buy a dress, it should not be very open,
no synthetic shirts, and no aluminium in that which
prevents sweat.

I don't get them checked very often.
Oh, I know they can develop cancer, in secret,
but I don't have them checked. I trust in their loyalty,
their friendship.

In turn, I stand up for them, a true friend;
once I slapped the face of one who acted foolishly.
I don't grudge them my service, it's simply a fight for
my friends.

But – I'm not happy when they are the object of love –
love for them does not make a woman happy.
We women want to be loved ourselves, as they are loved.

Roza Həsənova

*1982-ci ildə Bakı şəhərində anadan olub.
2010-cu ildə Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyasının bakalavr, 2012-ci ildə magistr pilləsini bitirib.
Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyasında heykəltəraşlıq ixtisası üzrə dərslər deyir.
Eyni zamanda İçərişəhər Ənənəvi İncəsənət mərkəzində keramika ustası vəzifəsində çalışır.*

Roza Hasanova

*was born in Baku in 1982.
She earned a Bachelor's degree in 2010 and a Master's degree in 2012, both from the Azerbaijan State Academy of Artists.
She teaches sculpture at the Azerbaijan State Academy of Artists and is a ceramics master at the Icheri Sheher (Old City) Center for Traditional Arts.*

*R.Həsənova
Harmoniya*

*R.Hasanova
Harmony*

R.Həsənova
Nənəmin naxışları

R.Hasanova
Grandmother's patterns

Aysel Kərim

*1993-cü ildə Bakı şəhərində anadan olub.
Milli Konservatoriyanın nəzdində fəaliyyət göstərən
Asaf Zeynalli adına Musiqi Kollecinin və
Üzeyir Hacıbəyli adına Bakı Musiqi
Akademiyasının məzunudur.
Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin üzvü,
Prezident təqaüdçüsüdür.
"Bir Ovuc Yağış" adlı şeir kitabının müəllifidir.*

Aysel Karim

*was born in Baku in 1993.
She graduated from the Asaf Zeynally Music
College within the National Conservatory in 2012
and from Baku Uzeyir Hajibeyli Musical Academy
in 2017. She is the author and composer of many
published songs, classical and contemporary
musical compositions, as well as scholarly articles
on music. She has been a member of the Writers'
Union of Azerbaijan since 2013 and is the author
of a book of poem titled "A Handful of Rain."*

Yorğunam

Yorğunam deyəcək sözüm qalmayıb,
Nazını çəkməyə dözümlü qalmayıb.
Gözündə əzizim gözüm qalmayıb,
Çətinki geriyə dönə bilim mən.

Silindir yavaşca toz olan izin,
Artıq yollarına boylanmır gözüm.
Bu son baxışıdır yorğun dənizin,
Məndə də, onda da çözümlü qalmayıb.

Dolmuşam bir bulud şeir kimi yəm,
Bitib-tükənməyən səbr kimi yəm.
Əlimi hər şeydən üzən kimi yəm,
Alışan qəlbimdə közümlü qalmayıb.

I am tired

I am so tired, I cannot say a word.
I cannot bear your flirtations.
My dear, my eyes no longer see your eyes.
It is difficult to turn back, to return.

Your traces slowly disappear in the dust.
I no longer look for you on the road.
This is the last gaze of a tired sea,
Neither the sea nor I have found a solution.

I'm like a poem entirely overcast with clouds,
I'm like a never-ending life of patience.
I'm like one who has lost all faith,
For nothing now kindles the embers of my heart.

Rəssamam

Bir rəssamam sanki sabahımı çizirəm,
Bu günümdə yaşayıb, sabahımda gəzirəm.
Yeridiyim yolları incidirəm əzirəm,
Özüm istəməsəm də gizlinim aşkar olur.
Gah dünyaya qarışır öz dünyamdan qaçıram,
Gah özümlə barışır sirlərimi açıram.
Ayı çox sevsəm belə günəş kimi saçıram,
Öz içimdə özüm də hərdən bir başqa olur.
O, sanki tablolar da kitabda gəzir məni,
Fikir-fikir üstünə çoxalır əzir məni.
Kölgəm məndən xəbərsiz axtarır gəzir məni,
Baxdığım güzgülərdə gözüm də başqa olur.

I am an artist

I am artist; I draw my future,
I live in today, and walk in my future.
I trample and wreck the very road I walk.
The secrets I would keep are instead laid bare.
Now I exchange worlds, and run from my own.
Now I make peace with myself, and reveal what is hidden.
Though I love the moon, I shine like the sun.
I am myself inside me – and sometimes I am another.
As they look for me in books and in paintings
My thoughts multiply, they dominate and depress me.
My shadow goes in search of any news of myself
Even in my own mirror, my eyes look different.

Gövhər Hüseynli

*1999-cu ildə Bakı şəhərində anadan olub.
Əsərləri Azərbaycanda keçirilən bir çox sərgilərdə
nümayiş edilib.
2017-ci ildə Türkiyənin Bilkənd Universitetinin
"Qrafik dizayn" fakültəsinə daxil olub.*

Govhar Huseynli

*was born in Baku in 1999.
Her works have been displayed in many exhibitions
around Azerbaijan.
In 2017, she entered the Graphic Design faculty
of Bilkent University in Turkey.*

*G.Hüseynli
Ayaqqabı*

*G.Huseynli
Shoes*

G.Hüseyinli
Gündüz yuxusu

G.Huseynli
Day Dream

Rəbiqə Nazimqızı

1979-cı ildə Bakı şəhərində anadan olub.

1999-cu ildə Azərbaycan Dövlət Pedaqoji
Universitetini bitirib.

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabineti yanında

Tərcümə Mərkəzində çalışır.

Ədəbi fəaliyyətə 2000-ci illərdən başlayıb.

İki kitab müəllifidir.

Rəbiqə Nazimqızı

was born in 1979 in Baku.

She graduated from the Azerbaijan State
Pedagogical University in 1999.

Currently she works at the Translation Center
within the Cabinet of Ministers of the Republic
of Azerbaijan. She began her literary activity
in the 2000s and is the author
of two books of poetry.

Gövhərin çəkdiyi çəhrayı qadın şəklinə

Qaranı çıxarıb geymişəm çəhrayı,
əhvalım babatdı,
toxam, rahatam –
yemişəm ulduzları, günəşi,
yemişəm ayı.
Almışam dünyanı mədəmə,
yemişəm,
Özüm boyda işıq payı, sevinc şarıyam,
yarıyıram hamının işinə -
indi 90 kiloluq təsəlliyəm
çəkisi altmışı keçmiş rəfiqələrə..

To the portrait of a pink woman painted by Govhar

I threw off black and wore pink,
I'm in pretty good spirits,
full, relaxed –
I ate the stars, the sun,
I ate a full moon.
I took the world into my stomach,
I have eaten.
In my own greatness, a share of the light,
I am a ball of joy,
reducing everyone's work, by half –
now, to my women friends weighing upwards of 60 kg,
I am 90 kilos of consolation.

Ağ qaytanlı səndəllər

Yaxşı əyləncədir barmaqlara bağları
bezəndə, yorulanda, darıxanda.
Yaraşır gündən qaralmış ayaqlarına,
Göz oxşayır rəngi,
Heç anlamır - Qızı niyə bəyənmir ki
bu ağ, uzun qaytanlı səndəlləri?
On beşinə addımlayır qadın əlli yeddisindən -
yeniymə səndəllərində
ışığı sürətilə...

Sandals with white lace

These laces are good entertainment for the toes
when they are bored, tired, missed.
They suit the feet, browned in the sun,
and the color pleases the eye,
She doesn't understand – Why doesn't her daughter love
these sandals, so white, so long-laced?
The woman steps into the teen's sandals,
going from fifty-seven to fifteen years
at the speed of light.

Vəfa Yüzbaşıyeva

1986-cı ildə Bakıda anadan olub.

2010-cu ildə Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyasının bakalavr pilləsini fərqlənmə diplomu ilə bitirib. 2016-cı ildə akademiya magistr təhsilini başa çatdırıb. Azərbaycan Rəssamlar İttifaqının üzvüdür. Əsərləri yerli və beynəlxalq səviyyəli sərgilərdə nümayiş edilib.

2009-cu ildə "Müasir incəsənət miniatur mərkəzi"ndə fərdi sərgisi təşkil olunub.

2009-cu ildə "Müasir incəsənət miniatur mərkəzi"ndə fərdi sərgisi təşkil olunub.

Vafa Yuzbashiyeva

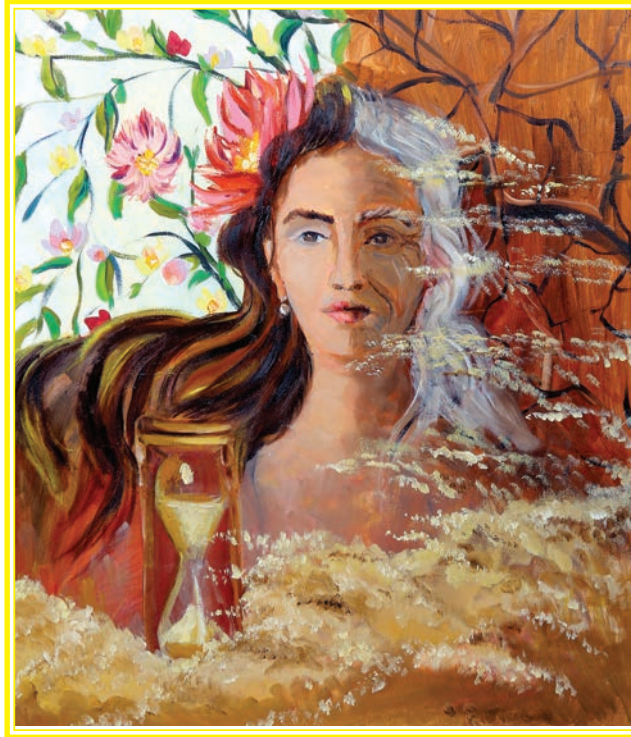
was born in Baku in 1986.

She earned a Bachelor's degree, with honors (2010), and a Master's degree (2016), both from the Azerbaijan State Academy of Artists. She is a member of the Union of Azerbaijan Artists.

Her work has been displayed at many national and international exhibitions.

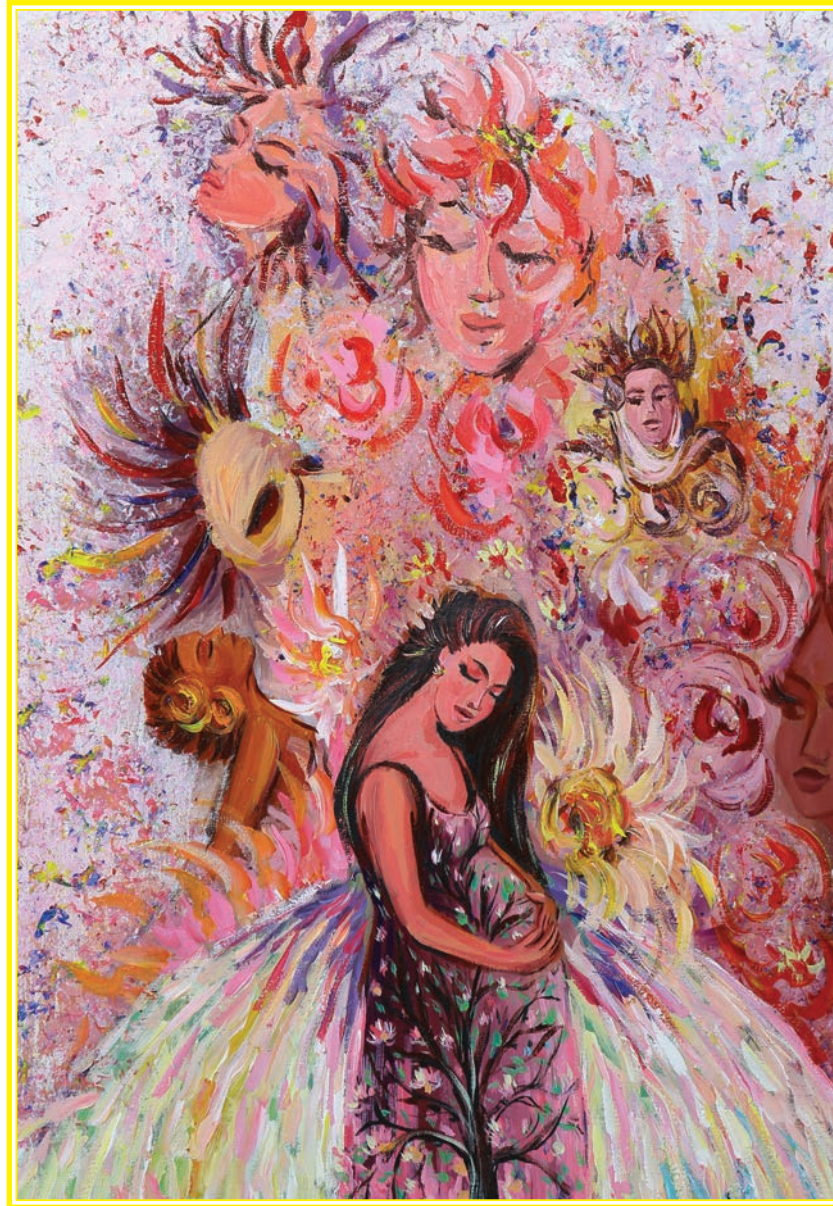
Her solo exhibition was held at the mini-gallery Center of Contemporary Art in 2009.

Her solo exhibition was held at the mini-gallery Center of Contemporary Art in 2009.

V.Yüzbaşıyeva
Zamanın axarı

V.Yuzbashiyeva
The Stream of Time

V. Yuzbashiyeva
Qibtə olunan qadın

V. Yuzbashiyeva
Woman of Dreams

Nuranə Nur

*1980-ci ildə Göyçay şəhərində anadan olub.
Bakı Slavyan Universitetinin yaradıcılıq
fakültəsinin məzunudur.
"Yanaqda yağış yeri" adlı ilk şeirlər kitabı 2010-cu
ildə nəşr edilib. Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi və
Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin təsis etdiyi
Gənc Ədiblər Məktəbinin xüsusi diplomuna layiq
görülüb. 2013-cü ildə "Yoxluğuna və sağlığına "
adlı ikinci şeirlər kitabı çap edilib. Tehranda
"Darıxmaq kimi" adlı kitabı nəşr olunub.
2009-cü ildən Yazıçılar Birliyinin üzvüdür,
prezident təqaüdüçüsüdür.
Azərbaycan Yazıçılar Birliyində çalışır.*

Nurana Nur

*was born in Goychay in 1980.
She graduated from Baku Medical School No. 1
in 1999 and graduated from
Baku Slavic University in 2013.
She currently works at the Writers' Union
of Azerbaijan. She began her literary activity
as a child. A member of the Writers' Union
of Azerbaijan since 2009,
she is the recipient of a presidential
scholarship and is the author of three books.*

Gedirsən...

Gedirsən...
Elə gedirsən ,
Barmaqlarının ucundan axa-axa
Gözümün içinə baxa-baxa.,
Yavaş-yavaş, alışıdıra-alışıdıra...
Fikir eləməyim deyə,
Ağlımı qarışdıra-qarışdıra gedirsən.
Lövbərini sahilə atıb gedən gəmi kimisən,
Dönməyəcəyini bilirəm,
gözləmirəm yolunu.
Amma baxacam arxanca,

You Are Leaving

You are leaving –
passing by,
a current flows from the tips of your toes,
you gaze deeply into my eyes,
slowly, slowly, sparking, igniting.
Obscuring the pain of your departure
you confuse my thoughts.
Like a ship that has sailed, its anchor abandoned on shore,
I know you won't return –
I do not wait for you.
But I will watch your wake

Gözlərimin qarası ağında əriyənə qədər.
Saçlarımı vida yerinə yelləyib,
Əllərimi üzümə sıxıb yola salıram səni.
Heç getməsəydin keşkə...
Gedişin Günəşli günlərimə
qara bulud kimi çökür.
Ayları, illəri bölüşürdük
Göy qurşağım idin mənim,
Gözlərim yağandan sonra görüşürdük.
Sən gedirsən,
Hər gün biraz uzaqlıqla boyanır,
Yaşıl yatıb, sarı oyanır yuxularım.
Həyatımı baxış- baxış süstləyənim,
İllərimi naxış – naxış işləyənim,
Sənə demək istədiklərimi ürəyimdə qoyursan.
Tətiyi çəkilməmiş tufəng kimisən artıq.
Gözlərimdən , baxışlarımdan,
əllərimdən, saçlarımdan gedirsən.
Gedirsən...
Barmaqlarının ucundan axa-axa ,
Gözümün içinə baxa-baxa .
Yavaş -yavaş, alışdıra-alışdıra...
Fikir eləməyim deyə,
Ağlımı qarışdıra-qarışdıra ...
Alacağın olsun həyat,
Onsuz da bütün sevdiklərimi alacaqsan.
Qoy onu sevə-sevə yola salım.
Əzizim,özünə yaxşı bax deyə bilməyəcəm,
Əlvida deməyə də dilim gəlmir.
Məni unutma ... GƏNCLİYİM.

until the dark pupils of my eyes dissolve into the whites,
my hair waving goodbye,
my hands pressed to my face to wish you farewell.
If only I could guard against your leaving.
Your going plunges my sunny days
into dark clouds.
We shared months, years –
you were my rainbow,
we met after the first day my eyes rained.
You are leaving,
Bit by bit, each day is colored by your distance:
my dreams sleep in green, wake in yellow.
You decorated my life, glance by glance,
bit by bit, you worked your designs into my years,
you put the words I want to say to you, deep in my heart.
Now, you are like a rifle, trigger cocked.
From my eyes, my gaze, my hands, my hair
you are leaving,
a current flows from the tips of your toes,
you gaze deeply into my eyes,
slowly, slowly, sparking, igniting.
Obscuring the pain of your departure
you confuse my thoughts.
You will take perhaps life itself –
gone with all my beloved ones – you will take them.
Let me see them off with deepest love.
Oh my dear, I cannot tell you to take care, look after yourself;
my tongue cannot speak the words of farewell.
Just don't forget me, my youth!

Ayan Nəbiyeva

2002-ci ildə Bakı şəhərində anadan olub. İlyas Əfəndiyev adına Elitar Gimnaziyada təhsil alır.

2012 - 2016-cı illərdə müxtəlif beynəlxalq sərəgilərdə iştirak edib, diplomlarla təltif olunub.

Beynəlxalq Uşaq Yaradıcılıq festivalının iştirakçısıdır, Belorusda keçirilən beynəlxalq rəsm müsabiqəsinin diplomantıdır.

Ayan Nabiyeva

was born in Baku in 2002.

She studies at the Ilyas Efendiyev Elitar Gymnasium. She has participated in and received awards from various international exhibitions in 2012 - 2016. She was a participant in the International Children's Creativity Festival held in Belorussia, for which she was awarded a diploma for the drawing contest.

A.Nəbiyeva
Sonsuzluğa gedən yol

A.Nabiyeva
The Road to Eternity

A.Nabiyeva
Gender bərabərliyi

A.Nabiyeva
Gender Equality

Mətanət Qüdsi

*1997-ci ildə Şəmkirdə anadan olub.
Həzırda Gəncə regional kollecində təhsil alır.
Rəssamlıq və heykəltaraşlıqla da məşğul olur.
Yaradıcılığa uşaqlıq illərindən başlayıb.
Bir kitabı işıq üzü görüb.*

Matanet Qudsi

*was born in Shamkir in 1997.
She currently studies at the Ganja regional college.
She is interested in painting and sculpture.
She began her creative career as a child and has
published one book.*

Ana, onlar mütləq danışacaq...

Tənhalığın tüğyanı məni başqa şəhərə qonaq aparmışdı. Müəyyən müddət ailəmdən kənarında, heç tanımadığım insanların əhatəsində yaşadım.

Kəndimizin ölçüdə böyük, sevgidən arxada qalan evimizdə qalan, ən dəyərli əşyalarım balaca siyirtməyə məhkum olmuş kağız parçaları və ağ vərəqlərə hopmuş, bəzən də cizma qara ilə dağılmış hislərim idi.

Yaşantılarla yazılan əsərlərin sanki, yaşamaq haqqı yox idi bu həyatda. Elə yazıldığı andan qaranlığa məhkum olmuşdu. Doğmadan ölənlər kimi, mənim də, övladlarım o zülmət qaranlıqda qutuya məhkum olmuşdular.

Mother, they will definitely talk...

A revolt against isolation took me to another city as a guest. For a time, I lived far away from my family, surrounded by people I didn't know.

I left behind our house, large for our village, with the love that remained there, and my most favorite things, small pieces of paper, torn and condemned to darkness, absorbent white sheets covered, from time to time, with the blackened scrawl of my feelings.

It was as if writing from these experiences had no right to live in this world. As if from the moment it was written, it was sentenced to darkness. Like stillborn infants, my children had also been sentenced to a box in the darkness – who knows whether forever or just for the time being.

Kim bilir əbədi yoxsa hələlik.

Hislərim kimi, həkk etdiyim cümlərin həqiqətləri də sərhədsiz idi.

Çarəsiz illər, acı taleli hekayələr və tapdalanmış haqlar hələ də, bağırıqlarını hayqırmaqda çətinlik çəkirdilər.

Mən öz balamı əllərimlə zindana salmış , onu yaşamaqdan məhrum etmişdim. Bəlkə də, qəddar anayam , ya heç ana deyiləm amma, analıq hissini az da olsa anlayıram. Bu hiss mənə anamdan keçib.

Amma mən, nə anam kimi , qadın nə ana, olmaq istəyirəm.

Uşaqılıqdan Onun sayəsində bütün qadınların bədbəxt olduğu düşünürdüm. Böyükdən sonar anladım ki, qadınlar da , başqaları kimi fərqlənir, Onların da xoşbəxtləri, qəh-qəhə çəkib gülənləri, gecələr rahat yatanları , sevgi ilə yaşayanları var.

Böyüdüm amma, anam kimi qadına rast gəlmədim.

Məni böyüdən Onun verdiyi boğzıma qədər çatmayan süd, isladılıb yedizdirdiyi çörək, gündə bir dəfə tapdığı yemək olmadı.

Məni böyüdən kirpikləri üzərində götürüyü od, ovucları içərisinə dolan qan, ayağına dolaşan zəncirlər oldu.

Bir gündə, bir gecədə böyüdüm.

Mən Onun uğursuz taleyinə, çatmadığı arzularına, alınmış haqqına böyüyən qadınam. O, məni tərbiyə etdiyi qadın kimi qalmaqımı stəyir. Mən Onun qəlbinə toxunmadan izah etmək istəyirəm ki, Onun gördüyü qadın bədbəxtidir.

Onun tərbiyəsi ilə yaşamaq bu çirkin dünyada məhv olmaqdır.

O, qadın, qadın adından başqa bütün hüüqlərdən məhrum olan bir insandır.

Mən O, qadın olmaq istəmirəm. O, qadın öz evində özgə kimi yaşayan, səssizcə gözləri yaşaran qadındır. Haqlı olduğu halda susdurulan, şiddətlərə mərz qalan.

Like my feelings, the truths of the sentences I crafted were also limitless.

But stories of unlucky years, bitter fates, and rights violated have difficulty crying out to be heard, even now.

So, I put my own baby with my own hands in prison and deprived him of life.

Perhaps I'm a cruel mother, or, indeed, no mother at all, but I understand just a little the feelings of motherhood. These feelings have passed to me from my own mother.

Yet I don't want to be like my mother, neither as a woman or a mother.

From early childhood, because of my mother, I believed all women were unhappy. After I became an adult, I came to understand that women are different from each other, like anything else: among them there are women who are happy, who break into laughter, who sleep soundly at night, who live with love.

I grew up, but I never encountered another woman like my mother.

What helped me to grow up was not her milk, breastfed, which hardly reached my throat, nor the water-softened bread she fed me, nor the meal she found for me, sometimes only once a day.

What helped me to grow up was hardship she went through, the flames that burned her eyelashes, the blood that filled her palms, the chains that entangled her feet.

In just one day, one night, I grew up.

In the face of her unlucky fate, her unrealized wishes, and her rights – so very violated, I grew into the woman I am. And she would have me remain the woman she brought up. Now, without breaking her heart, I would like to be able to explain to her that that woman is an unhappy one.

According to her upbringing, to live in this filthy world is to be ruined.

O, qadın ki, danışmaqdan qorxan, sinəsində ahları olan, bədəni əzab qoxan qadın.

Mən sənin saflığını yaşadıb, bağıslayan və fədakar qadın kimi məhv ola bilmərəm.

Mən O, qadın ola bilmərəm.

Məni bağısla!

Haqlısan!

Sənə aid olduğum, sənin bir parçan olduğum üçün mən də, şiddətlərimə susuram, onları səssizcə bağırıram – boğuram – və ağ vərəqlərə qaraldıram. Eynən Sən kimi, Sənin taleyin kimi.

Bəyaz kağızların hər səifəsini bədbəxt edib ləkələyirəm, ardınca da , qaranlığa qər q edirəm . Sən və bu sevgisiz ev kimi.

Amma bu səssizliyim bir gün hayqıracaq, bağıracaq ana!

Bugün səsindəki ağırlıqda anladım ki, tapıb oxumusan yazdıqlarımı. Səsin o hayqırtının yangısı idi ana. Gözyaşlarını ürəyimdə hiss etdim, bədənim boyu dövr edirdi, acı gözyaşların.

Üzölmə ana!

Mən bir qadının ömür kitabını yazıram. Onlar mütləq bir gün danışacaq. İnan mənə, mütləq danışacaq.

To her, to be a woman is to be deprived of all human rights other than that to the label “woman.”

I do not want to be that woman. That woman is a woman who lives as a stranger in her own house, her eyes silently filling with tears. Though in the right, she has been silenced, subject to violence.

She is a woman who is afraid of speaking, her chest full of cries, a woman whose body smells of oppression.

I cannot live your pure life, destroyed as a forgiving and selfless woman.

I cannot be that woman.

But, forgive me!

You are right!

Connected to you, a part of you – I, too, am silent in the face of violence. Crying out voiceless – choking – I blacken the white sheets of paper. Just like you, like your own fate.

I stain each white page with sadness, and then bury them in darkness. Like you and this loveless house. But one day, this silence of mine will scream and yell, mother!

Today, from the heavy sound of your voice, I know that you found what I have written. Mother, it was your voice that ignited this shout. I felt your tears in my heart, and they circulated in my body, those bitter tears.

Don't be sad, mother!

I'm writing book of women's lives. They will certainly talk one day.

Believe me, these women will definitely talk.

Yanlışı ünvan

Yoxluğun həmişə mənimlədir. Gecə yarısı hara yol aldığını yalnız mən bildiyim, arxa oturacaqda əyləşdiyim taksidə belə səni hiss edirəm.

Yol boyu dirəklərdən süzülüb düşən işıq kölgəsindən çox hüznünlü görünür susqun sifətim.

İndi başımı sinənə sıxıb, saçlarımı çiyinə dağıtmaq və səssizcə yol boyu səkiləri izləmək kimi arzularım varkən, sadəcə yoxluğuna sarılmışam.

Tanımadığım yad bir insan yanılıb söylədiyim ünvana aparır məni.

O ünvanda Sən varsan.

İşıqlar zəifləyir...

Qaranlığa doğru gedirik, maşınlar azalır.

Varlığına çatıram dediyim an yoxluğuna daha da yaxınlaşırım.

Yollar uzanır, kişinin səbri tükənir. Gözlərimi açıram, baxışlarım boşluğa sancılır...

Deyəsən ünvanı səhv salmışam.

Wrong Address

Your absence is always with me. Even at midnight – where the road goes only I know – sitting in the back seat of a taxi, I sense your presence.

My quiet countenance is more mournful than the flickering shadows of the telephone poles, cast by streetlamps we pass on the road.

Wishing I could press my head to your chest, let my hair fall across your shoulder, and watch silently as the sidewalk goes by, I simply curl myself around your non-being.

Someone I neither know nor recall takes me to the address I gave by mistake.

You are at that address.

The lights are dimming...

We drive straight into the darkness, there are few other cars.

Even as I say I am arriving at your presence, your nonexistence draws closer.

The roads stretch, and the man's patience runs out. I open my eyes, my gaze piercing the emptiness...

It seems I have mistaken the address.

Nigar Həsənova

*1987-ci ildə Bakı şəhərində anadan olub.
Sərbəst fotoqrafdır, şəxsi studiyası var.
Bir çox beynəlxalq sərgilərin iştirakçısıdır.*

Nigar Hasanova

*was born in Baku in 1987.
She has been a participant
in several international exhibitions.
She is currently freelance photographer.*

N.Həsənova
Gələcəyin qadını

N.Hasanova
Future Woman

N.Həsənova
Nağıllar həyatı

N.Hasanova
Life of Fairy Tale

N.Həsənova
Ana sevgisi

N.Hasanova
Mother Love

Günel Şamilqızı

1988-ci ildə Abşeron rayonunun Digah qəsəbəsində anadan olub. Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin bakalavr və magistr pillələrini başa vurub. Həmçinin Bakı Slavyan Universitetinin “Ədəbi yaradıcılıq” fakültəsində təhsil alıb. 2011-ci ildən Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin üzvüdür, Prezident təqaüddüsi olub. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti yanında Tərcümə Mərkəzində çalışır. Bədii tərcümə ilə məşğul olur. Müasir Ukrayna, Belçika, Amerika, gürcü, serb və rus ədəbiyyatının bir sıra məşhur ədəbi nümunələrini ana dilimizə tərcümə edib.

Gunel Shamilqizi

was born in 1988 in the settlement of Digah of the Absheron district. She graduated from the Azerbaijan State Pedagogical University in 2012 and the Baku Slavic University in 2013. She is the head of the Press Service at the Translation Center within the Cabinet of Ministers of the Republic of Azerbaijan. Her poems have been published in a number of literary periodicals and she has been a member of the Writers' Union of Azerbaijan since 2011.

Ada adam

Qısır-qısır illər gəldi
Gəldi, getdi adam kimi.
Quşum qondu sənə, yadım.
Ev tapmadım adan kimi.

Çölün mənə də çöl oldu,
İçin bizə sığışmadı.
Adalara can harcadın
Adamlara yovuşmadın.

Nə illər bizə vaxt doğdu,
Nə adalar gəmi oldu.

Island man

Dry and barren, the years arrived,
They came and went like a man.
My bird alighted on you, my stranger
I could find no home like your isle.

Your desert was also a desert to me,
You could not fit us both inside yourself.
You sacrificed your soul for the islands,
You were not sociable with the people.

The years did not give birth to time for us,
Nor did the islands became a ship.

Qısır illər arxasında
Səbrin həmin-həmin oldu.

Mənim dibsiz günahlarım,
Varım-yoxum səndə qalsın.
Mən getdim adam olmağa
Qoy adalar gəndə qalsın.

Asılqan

Asmağa həmişə nəşə var, dostum.
Qınama yükündən bezmiş adamı.
Səssiz başlamışdı, səssiz bitəcək
Yırtıq pencəklərin gecə edamı.

Belə küskün-küskün baxma, asılqan.
O yırtıq pencəyin günahı yoxdu.
Səndən asılsa da, asılmasa da
Onun dərd sarıdan cibləri toxdu.

İndi kimsəsizdi səni geyinib
Sığın boşluğuna, oxşan, əzizlən.
Kirin təmizləyə bilməzsən, amma
Çalış bir gecəlik hirsini təmizlə.

Asmağa həmişə nəşə var, dostum.
Qınama yükündən bezmiş adamı.
Səssiz başlamışdı, səssiz bitəcək
Yırtıq pencəklərin gecə edamı.

Behind the barren years,
Your patience always endured.

Let my bottomless sins,
My poverty and my wealth, remain with you.
I left you to become a man,
Let the islands stay behind.

The Hanger

There is always something to hang, my friend.
Do not reproach the ones oppressed by their burdens.
Silently began, silently will end,
The nightly execution of the tattered jackets.

Do not look so aggrieved, oh hanger.
The tattered jacket is not a sinner.
Whether it's hung on you or not,
Its pockets are full of a yellow sorrow.

Now you are dressed with the lonely one –
Shelter in its emptiness, be caressed, held close.
You cannot clean away its grime – but
Try to wash away a night's worth of anger.

There is always something to hang, my friend.
Do not reproach the ones oppressed by their burdens.
Silently began, silently will end,
The nightly execution of the tattered jackets.

Zərnişan Yusif

1985-ci ildə Bakı şəhərində anadan olub. 2007-ci ildə Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyasının dizayner-rəssam fakültəsinin bakalavr, 2009-cu ildə həmin fakültənin magistratura pilləsini bitirib. Azərbaycan Rəssamlar İttifaqı Gənc Rəssamlar birliyinin üzvüdür. Bir çox rəsm müsabiqələrinin qalibi olub. Əsərləri Azərbaycanda keçirilən çoxsaylı rəsm sərgilərində, eləcə də Çin, Hindistan, Türkiyə, Bolqarıstan, Yunanıstan, İspaniya və Avstriya kimi dövlətlərdə keçirilən sərgilərdə nümayiş edilib.

Zarnishan Yusif

was born in 1985 in Baku. She earned a Bachelor's degree (2007) and a Master's degree (2009), both from the Designers and Artists Faculty of the Azerbaijan State Academy of Arts. She is a member of the Youth Union of Artists of the Union of Azerbaijan Artists. She has been the winner of the several art contests and her works have been displayed in numerous exhibitions held in Azerbaijan, as well as in China, India, Turkey, Bulgaria, Greece, Spain and Austria.

Z. Yusif
Ay

Z. Yusif
Moon

Z. Yusif
Güneş

Z. Yusif
Sun

Svetlana Turan

1983-cü ildə Qazı-Məmməd şəhərində anadan olub.
Azərbaycan Dillər Universitetinin ingilis dili
filologiyasının bakalavr pilləsini bitirib,
İngiltərə və Amerika ədəbiyyatı üzrə magistr
dərəcəsi alıb.
2009-cu ildən tərcümə fəaliyyəti ilə məşğuldur,
iyirmidən çox kitab tərcümə edib.
2010-cu ildə “Dalğa” romanı nəşr olunub.
Daha dörd qadın yazıcının əsərləri ilə birlikdə
onun da hekayələrinin daxil edildiyi
“Şakti. Qadın dili” adlı kitab 2012-ci ildə çap
edilib.

Svetlana Turan

was born in Gazi-Mammad in 1983.
She received Master's degree in English and
American Literature from the faculty of English
Language Philology of the Azerbaijan University
of Languages in 1999. After teaching secondary
schools for a time, she began her translation career,
with 22 translation publications to date, and also
worked as editor-in-chief and feature editor.
She currently works as the feature interpreter.
She began her creative literary activities
in 2009 and is the author of two books.

Ay

Balaca olanda ən qorxduğu şey qaranlıq idi. Hava qaralanda, işıqlar sönəndə, lap elə saçları üzünə tökülüb işığın qabağını ani olaraq kəsəndə qorxudan nə edəcəyini bilmirdi. Ağzını açdı ki, qışqırsın, amma gözləri ağzından qabağa düşüb od kimi yandırıcı su fişqırırdı. Balaca yumruqlarını gözlərinə bərk-bərk sıxırdı ki, ağlmasın. Amma onda da əvvəlkindən daha betər qaranlıq çökürdü gözünə.

Böyüdükcə qaranlığa alışmağa başladı. Gözlədiyindən də tez. Hər qaranlıq qarşısında yumruqları hazır vəziyyətdə dayandı. Bir də gördü ki, qaranlıq artıq çöldə-bayırda, üzünə düşən saçın altında deyil, düz qəlbinin ortasındadır. Özü qaranlığa çevrildi. Həyat belə gətirdi... Qaranlıqdan qorunmağın tək yolunun qaran-

Moon

When she was small, her biggest fear was the dark. When the weather clouded over, the electricity was cut, or even when her hair fell across her face and blocked the light for a moment she was paralyzed with fear. She would open her mouth to scream, but her eyes were always ahead of her mouth – scorching tears would spring to those eyes. She would ball her little fists tightly, grinding them into her eyes to keep herself from crying. But then, of course, the darkness in her eyes would go from bad to worse.

As she grew older, she became used to the darkness, and this happened much faster than might be expected. Her fists now stood at the ready, prepared to meet any darkness. One day she noticed that the darkness was no longer outside, in the open fields, nor was it hidden under the hair that fell to her face. Instead, it

lığın özü olduğunu anladı. Qaranlıq olmağı seçdi. Seçməyə məcbur edildi. Qaranlığın ən zülməti oldu.

İçindəki qaranlıq böyüdü, böyüdü, günü-gündən artdı və ətrafındakıları da öz qanadları altına aldı. Hamını, hər şeyini bu qaranlıqda itirdi.

Əvvəlcə qaranlığı azadlığı sandı. Onu qucaqladı. Onunla güldü zalımcasına. Sonra onun küləsinə çevrildi. Onun mənəgənəsində sıxıldı. Başını aşağı dikdi. Ram oldu.

Bir gün oturduğu yerdən başını qaldıran kimi gözü aya sataşdı. Gülümsədi. Uzun müddət ərzində ilk dəfə. Göydə sallanan, az qala, yerindən qırılıb düşmək üzrə olan aypara ona bir dilim qarpızı xatırlatdı. Dodaqlarını dili ilə yaladı. Yaya hələ çox qalmışdı.

Ayağa qalxdı. Çalışdı ki, bu zaman səs salmasın. Heç kəsi oyatmasın. Əlləri səmanı, ayparanı, ulduzları xırda-xırda kvadratlara bölən barmaqlıqlara doğru uzandı. Onlara çata bilmədi. Gözünün birini yumdu, digərini qıydı ki, ona gülümsəyən ayparanı onu dörd-beş yerə bölən dəmir barmaqlıqlar arxasından görməsin. Qaranlığı zəif də olsa, aydınladan, yaran bu nazik, ensiz, əyri, təbəssümə, qarpız diliminə bənzəyən ay parçası ümid verirdi.

Uzun illərdən sonra gözünü nə isə yandırdı. Qaranlıq yarımağa başlamışdı.

08 iyun 2017.

was right in the middle of her heart. She, herself, had become the darkness.

This was what life had brought her. She had learned the only way to protect herself from darkness was darkness itself. So she chose to be the darkness. She was compelled to choose. She became the darkest darkness of all.

Day by day, the darkness inside her grew and grew until its wings completely overshadowed everything around her. She lost everyone and everything in this darkness. At first, the darkness seemed to grant her freedom. She embraced it. Together with darkness, she laughed, cruelly. Later, she turned into its slave. She was squeezed in its vise. She bowed her head before it. She obeyed the darkness.

One day, while sitting in her usual spot, she raised her head and turned – her eyes caught the moon. She smiled. It was the first smile in a very long time. The crescent moon, hanging precariously in the sky – as if on the verge of falling to the ground and shattering – reminded her of a slice of watermelon. She licked her lips with her tongue. Summer was still a long time off.

She stood up. She tried not to make any noise this time. She didn't want to wake anyone. She stretched out her hands toward the bars that divided the sky, the crescent moon and the stars into little tiny squares. She could not reach them. She closed one of her eyes and screwed up the other so that the smiling half-moon was hidden behind the fingers of the iron dividing the sky into four or five pieces.

This faint lightening of the darkness, created by the slender and delicate curved smile of a crescent moon that resembled a slice of watermelon, was giving her hope.

After so many long years, something now burned again in her eyes. The darkness had begun to crack.

June 7, 2017.

Günəş

Qabar-qabar, çat-çat olmuş əlləri ilə sanki elə indi doğacaqmış kimi şişmiş sünbüllərə sığal çəkdi. Qızılı sünbüllər xışıldadı, cingildədi, səs-səsə verdi.

Bircə həftə sonra ucu-bucağı görünməyən bu sahə biçiləcəkdi. Yerində qara torpaq qalacaqdı.

Bütün ömrü belə keçmişdi. Bütün ömrü burada keçmişdi. Bunun üçün seçilmişdi. Ona öyrədilmişdi ki, yeganə sevinc bol məhsul toplamaqdadır. Başqa sevinc yaşamamışdı. Həyatını bürümüş zülmət içində ən işıqlı yer bura idi.

Ona görə də son dəfə görmək istədiyi yer olaraq buranı seçmişdi. Buranı görəcəkdi, özü də son dəfə. Sanki qızıldan düzəldilmiş zinətə bənzəyən bu sünbüllərə ancaq özü toxunacaqdı. Zəhmətinin gözəlliyindən ancaq özü zövq alacaqdı. Bu gözəllik qarşısında ancaq onun üzü güləcəkdi. Başqa heç kəsin.

Layiq olduğu xoşbəxtlik ondan alınırsa, o da eyni şeyi edəcəkdi. Onların xoşbəxtliyini əllərindən alacaqdı.

Barmaqları arasından sahənin hər tərəfinə ulduzlar səpələnməyə başladı. Nəfəsi kəsilə-kəsilə o yan-bu yana qaçır, vurnuxur, gözündən yaş axır, üzü gülürdü.

Sahənin düz ortasına çatanda taqətsiz qalıb yerə yıxıldı. Sünbüllərin üstünə. Quru sünbüllər kürəyinə batdılar. Fikir vermədi. Gözü göydən ona baxan günəşə zilləndi. Gözləri göynəməyə başladı. Yaşını silmədi. Gözünün yaşı selə döndü. Çırthaçırıt yanan sahənin səsi qulaqlarını batırdı, dumanı boğazına doldu, istisi canına od kəsildi, alovu ondan parça-parça qoparmağa başladı. Öz balaca dünyasını yanan günəşə çevirdi. Dişini-dişinə sıxdı. Gözünü yenə də günəşdən çəkmədi.

Sun

With calloused and cracked hands, she caressed the ears of grain that were swollen as if to give birth. The golden ears rustled, rattling together in song.

In only a week, this vast, seemingly endless field would be harvested. Only the black soil would remain in its place.

This was how her life had passed. She had spent her entire life here, in this place. This life had been her destiny. She had been taught to find the greatest joy in reaping an abundant harvest. She had experienced no other joy. In a life shrouded in gloom, this, here, was the brightest spot. And so, she had chosen this field as the last place she wanted to see. She would gaze upon this place, just for herself, one final time. It seemed as if these ears of grain, this jewelry and treasury of gold, were designed for her touch alone. Only she could fully taste this beautiful legacy of all her hard labor. The beauty in front of her gave such pleasure. As it could give to no one else.

If she were to be deprived of this happiness she'd earned, she would do likewise. She would deprive others of their happiness.

Stars now began to scatter from her fingers, sown to every part of the field. Breathing raggedly, she ran to this side and that, here and there, smiling as tears ran from her eyes.

When she reached the middle of the field no energy remained. She dropped to the ground, falling to rest on the stalks of grain. The dry ears pierced her back. She gave it no thought. She just stared at the sun, who looked back at her from the sky. Her eyes began to burn, but she did not wipe away the tears. Her tears

Həyatı boyu zülmünə boyun əymiş adamlara nə özü qalacaqdı, nə də zəhmətinin bəhrəsi. Yalnız günəşin ayaq basdığı yerin izi.

08 iyun 2017

turned into a torrent. The crackling roar of the burning field deafened her ears, smoke filled her throat, and the heat of the fire raked at her very life, as the flames began, bit by bit, to burn her away. She had turned her little world into a blazing sun. She gritted her teeth. She did not turn her eyes from the sun.

Those whose tyranny had yoked her to them her entire life would profit neither from her body, nor from the fruits of that body's labor. Only the footprints of the sun would remain planted here.

June 8, 2017

Safura Cəfərova

*1995-ci ildə Bakı şəhərində anadan olub.
ADA Universitetinin İnformasiya Texnoloqiyaları
Mühəndisliyi fakültəsini bitirib.
Bununla belə, uşaqlıqdan incəsənətə olan böyük
marağı onu bu sahəyə yönəldib.
Rəssamlıqla hobbisi kimi məşğul olur.*

Safura Jafarova

*was born in Baku in 1995.
She earned her Bachelor's degree from
the faculty of Information Technology Engineering
at the Azerbaijan Diplomatic Academy.
Nevertheless, her great interest in art from
her early childhood has allowed her
to work as a self-taught artist.*

*S. Cəfərova
Qadın gücü*

*S. Jafarova
A Woman's Power*

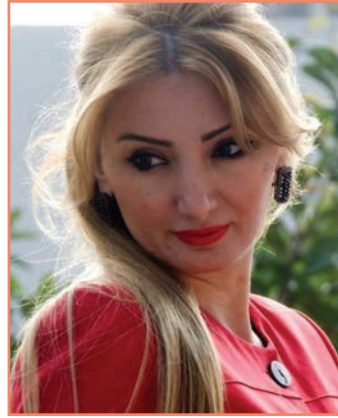
S. Cəfərova
Narıncı qadın

S. Jafarova
Woman in Orange

Günel Xəzəl

*1981-ci ildə Bakı şəhərində anadan olub.
2002-ci illərdə Odlar Yurdu Universitetinin
hüquq fakültəsini bitirib.
Ədəbi fəaliyyətə 2004-cü ildən başlayıb.
Müxtəlif ədəbi antologiyalarda, yerli qəzet
və jurnallarda şeir, hekayə, esse və publisist
yazıları nəşr olunub.*

Gunel Xezel

*was born in Baku in 1981.
She graduated from the faculty of Law
of Odlar Yurdu University in 2002.
She began her literary activity in 2004 and
her poems, stories, essays, and articles have been
published in various literary anthologies,
local newspapers, and magazines.
She is a member of the Writers' Union
of Azerbaijan.*

Safuranın rəsminə

Mən qadın olan vaxtlar
Zərif əllərim vardı
Torpağa toxunmayan

Saçlarımı darardım
Çiçəkləri toplardım
Çələng hörüb taxardım.

Beləcə bəzənirdim
Rəngbərəng geyimlərdə

To Safura's Painting

When I was a woman
I had soft hands
that did not touch the ground

I combed my hair
I gathered flower blossoms
I plaited a crown, a garland to wear

In this way, I adorned myself
In colorful apparel

Nazla güzgülənirdim
Adı yadımdan çıxan
Bir hissə əsir idim
Bədənimi sardıqca
Telimədək əsirdim.

Onda da minilirdim
Ancaq gecə olanda
Ancaq bircə adamla

Qamçılanırdım amma
İndi olan kimi yox
Bir dəfə ildə, ayda.

Yeməyimi verənin
Qulluğunda dururdum
Quluna çevrilirdim

Mən qadın olan vaxtlar
At kimi sürülərdim
At olduğum zamanlar
Qadın tək bəzənirəm

I was the image of flirtation, of coquetry
Then a feeling – what it's called escapes me –
seized me, held my body captive
shook me to the very ends of my hair

Then, I was mounted
Only in the night
Only by one person

Then, I was whipped regularly –
Not as I am now, as a horse is whipped,
just once a month, once a year

I served the one
who fed me
I turned into his slave

When I was a woman,
I was ridden like a horse
Now, I am a horse –
I only dress like a woman

Getmək-qalmaq

(hekayə)

1

Deyəsən, şah əsərimi çəkdim. Niyə hər şeyi sıralayıyıq görəsən? Uğurluya, uğursuza, alınmamış işə, şah əsərinə bölürük? Görəsən tanrı da yaratdıqlarını belə sevimliyə, alınmayana, əzizə, yada ayırır?

Bəlkə bu rəsmi çəkərkən içimdə hiss etdiklərimdi onu bu qədər möhtəşəm göstərən? Rənglərim də elə bil səksəkəli, acıqlı görünür. Bəlkə baxsa deyəcək ki, uğursuz alınıb, min bir qüsür tapıb gözümdən salacaq?!

Yenə gəldin ona çıxdın. Min dəfə demişəm soxma onu həyatının hər dalanına. Onsuz da bilirsən ki, heç fikir verməyəcək. Əvvəlki kimi çəkdiyini saatlarla didələməyəcək. Daha görmür səni. Başlama. İstəməsə gedərdi. Qalıb, deməli getmək istəmir.

Hər qalan getmək istəməyəndi? Ya hər tərək edib gedən məgər qalmaq istəməyəndi?

Of, filosofluğu burax. Düşünmək taqətdən salıb. O video yadındadır? Gülməli "stand up" idi. Necə deyirdi, kişinin beynində bütün fikirlər qutu-qutu yığılıb: maşın, qadın, futbol qutusu. Bir qutuda olan haqda danışırınsansa onu bağlamamış, söhbəti o birinə keçirəndə başında "sboy" gedir.

Bir qutu da varmış, "heç nə" qutusu. Bəzən kişi balıq tutanda, ya divanda oturub, ağzını ayıranda o "heç nə" qutusunu açır və

To Stay or to Go

(a story)

1

I think I have painted a masterpiece. I wonder why we categorize everything? Why do we divide things into successful and unsuccessful; into failed works and masterpieces? It would be interesting to know if God also singles His creatures out as favorites, as failed or strange ones. Perhaps the strong emotions I felt in my heart while creating this painting made it so good.

But – it is if the colors I used also appear hesitant and angry. Maybe he will look at it and tell me it is not a successful piece of work. He will find a thousand flaws and my masterpiece will dim and fall from my eyes.

Oh, but – again! – you have come to the same conclusion. You have told yourself a thousand times not to let him intrude into any corner of your life. You already know that he will not pay any attention to you, to your work. Never again will he study your paintings for hours, as he once did. He doesn't even see you anymore. Don't start again – saying to yourself that if he didn't want to stay here, he would leave. That if he stays, it means he doesn't want to leave.

Is it really true that one who stays doesn't want to leave? Or that the one who leaves doesn't want to stay?

Do not think so philosophically. You are already exhausted by such thoughts. Do you remember that video, the funny "standup comedy" piece? The one that explained how all the thoughts in a man's mind are distributed into boxes: the car box, the woman box, and the football box. If you speak about a subject in one box and shift too quickly to the subject in another box without closing the previous box, ZAP! – his brain short-circuits.

düşünmədən saatlarla susa bilir. Bu vaxt beynində bütün anlamları bir-birinə dolaşır, bütün fikirləri ana xəttəki tıxac kimi sıx, fərqli istiqamətə gedən fikirlərin siqnalları başında dayanmadan bağıran qadın ona yaxınlaşıb "nə fikirləşirsən?" sualına "heç nə" cavabı alanda havalanır. Axı susanda belə milyon fikri çəkçevir edən qadın beyni elə bilir ki, heç nə fikirləşməmək mümkün deyil.

Bəlkə həftələrdir onun "heç nə" qutusu açıqdır, tənbelliyindən bağlamır.

Kimi aldadırsan? Axı görürsən ki, daha sənə danışmır, danışmaq nədi, suallarına cavabı belə əli ilə "yox", başı ilə "hə"dən ibarətdir. Sevmir daha.

O gün səhər oyanıb onu öpəndə, necə diksindi. "Yatan adamı da öpərlərmisən?!", dedi. İlahi, heç belə alçalmamışdım. Elə bil hər səhər məni öpüşləri ilə oyadan adam deyil.

Mübahisə etməmək üçün hamama qapanıb ağlamağın yadında?! O daha yad olub.

Günü - gündən yadlaşırıq. Cəhənnəmə mübahisə olsun. Susmayacam. Gəlsin, hər nə fikirləşirsənsə deyəcəm. Yox, əvvəl şəkli gözə dəyən yerə qoyacam. Yenə fikir vermədən yanından keçsə, bir qırğın çıxardacam ki, ondan sonra evə gələndə gözü birinci nə çəkdiyimi axtaracaq.

Bura qoyum?

Yox, bəlkə heç televizora baxmadı, bura, yox, nahar edib hamama girib, gedər birdən.

Axır vaxtlar elə bil nahara da gəlmək istəmir. İstəmir deyəndə,

There is also another box – the "Nothing" box. Sometimes when a man is fishing, or sitting on the couch with his mouth open, he opens the "nothing" box and can maintain silence for hours without thinking. The man's response – "Nothing" – to the woman's question – "What do think?" – makes the woman seem crazy. For the woman, who has a mind chock full of so many very different thoughts, whose thoughts are as tightly crammed together as a traffic jam on the highway, and in whose head the signals of these thoughts all headed in different directions are constantly shouting, a woman whose brain is – even when she stays silent – always thinking a million thoughts, thinks that it is not possible to think "nothing."

It has been almost four weeks that his "nothing" box has been open. He is too lazy to close it.

Who are you deceiving? You see he is not speaking to you anymore. And, not only is he not speaking, but he responds to your questions only with a wave of his hand – "no" – and a nod of his head – "yes." He does not love you anymore.

That one day when I woke up and kissed him, he flinched. "Should a sleeping man be kissed?" he asked! Oh, my GOD, I have never been so humiliated. As if he is not the one who has woken me up so many times with his enthusiastic kisses.

Do you remember how, just to avoid an argument, you just locked yourself in the bathroom and sobbed?! At this point, he is a stranger to you.

We are becoming more distant strangers each day. Let us quarrel in hell. I will not be silent. Let him come. I will tell him what I think. No. First of all, I will put the painting in a place where he cannot miss it; if this time he again passes nearby without noticing it, I will put up a stink, tell him that he should look for my paintings first thing when he comes home.

Should I put it here?

No, He might not watch TV.

dünən "dönər yedim" yazdı, "Gəlmirsən, canım? Yemək hazırdı. Qızdırım? Çıxmısan?" mesajıma. Ay Allah, öldüm fikirləşməkdən.

Həyat qapısı. Gəldi.

Masa.

Hə, masanın üstünə qoyacam.

2

Getmək bir az sarıdı
Solmuş xəzəl yarpağı
Qalmaq bir az narıncı
Acısı portağalın.

Getmək bir az qaradı
Sonraların işıqsız
Qalmaq bir az bəyazdı
Əlvan rəngləri udmuş
Sözsüz, bəsit, maraqsız

Getmək bir az mavidi
Göz yaşının üzündə
Çəkdiyi əyri yollar
Qalmaq firuzəyidi
Kinli qəhqəhələrdə
Nə fəryadlar duyular

Here?

No, he might have dinner, take bath and go back out.

Recently he acted as if he does not want to come home at all to have a dinner with me. Yesterday, in response to my text message in which I said: "Are you coming, my dear? The meal is ready. Should I heat it? Are you out?" he responded that he already had eaten "döner kebab" outside. Oh, my God, these thoughts are killing me.

I hear the yard gate open. He has come.

Table.

Yes, I'll put it on the table.

2

leaving is a little bit yellow
like the faded autumn leaves.
to stay is orange,
a bitter orange.

leaving is a little bit black
like a darkness without light.
to stay is a bit of white,
choked on a confusion of color,
wordless, ordinary, uninteresting.

leaving is a little bit blue,
crooked roads drawn
by the eye's tears.
to stay is turquoise –
in the acrid peals of laughter,
what cries go unnoticed?

Getmək bənövşəyidi
 Üzüm dənələrinin
 Tapdalanıb, əzilib
 Çaxıra dönməyidi
 Qalmaq qəhvə rəngidi
 Acısı dadlı olar,
 Yuxun ərsə çəkilər.

Ruhum göyərçin olub
 Dil açıb, söz öyrənib
 Deyir seç ya Azadlıq
 ya da sevgi qəfəsi
 Çiyinlərimi əzit
 Getmək qalmaq çənbəri

Getmək ölmək kimidi
 Bomboz çopurlu yollar.
 Qalmaq əsarət kimi
 Bomboz bomboş divarlar...

3

Onsuz da bilirdim ki, əvvəl - axır gedəcək. O cür evdə, cah - cəlal içində böyüyən qadın, bu kif iyi verən evə, yoxluğa nə qədər dözə bilərdi ki? AXI yaxşı yaşamaq onun haqqıdır. Getsin, xoşbəxt olsun. Yoruldum. Heç nə düşünməyim.

leaving is violet
 bits of grape
 trampled and crushed,
 turned into wine.
 to stay is the color of coffee
 a loving bitterness,
 that keeps your sleep at bay.

my spirit has turned into a dove.
 her tongue unlocked, she has learned words,
 says to me choose! freedom –
 or the cage of love.
 my shoulders ache
 from turning this hoop of leaving-staying.

leaving is like death,
 with gray and pockmarked roads.
 staying is like slavery
 with gray and empty walls.

3

About that I was always certain – sooner or later she would leave. How long could a woman who grew up in such a luxurious home, among things of such wealth, bear this house smelling of mildew? She deserves to finally live well. Let her go and be happy. I am tired. I am not going to think about anything.

N.Abdullayeva
Sevgi bağı

N.Abdullayeva
Love's Bond